

Broj: 01-02-4-497-1/17
Datum: 14.04.2017.

I Z V J E Š Ć E **O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA** **U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2016. GODINU**

Sarajevo, travanj 2017. godine

I. U V O D

Ovo je deveto Izvješće o zaštiti osobnih podataka koje Agencija za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Zakonodavni okvir koji se odnosi na zaštitu osobnih podataka obuhvata Ustav Bosne i Hercegovine¹, usvojena međunarodna dokumenta i domaće propise.

Ustav BiH garantira zaštitu svih ljudskih prava i temeljnih sloboda predviđenih Europskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i njenih protokola, te samim tim prava na privatni i obiteljski život, dom i prepisku: „Prava i slobode predviđeni u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i u njenim protokolima izravno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.“

Također, Bosna i Hercegovina je ratificirala Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu osoba glede automatske obrade osobnih podataka (ETS br. 108) (u daljem tekstu: Konvencija 108), koja je od ključnog značaja za osiguranje prava na privatnost. Konvencija 108 garantira pravo na privatnost, pa time i zaštitu osobnih podataka svake fizičke osobe.

Slijedom Ustava BiH i navedene međunarodne Konvencije 108, Bosna i Hercegovina je donijela Zakon o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj 49/06, 76/11 i 89/11) (u daljem tekstu: Zakon).

Trenutno, domaći zakon odražava odredbe Direktive 95/46 EC Europskog parlamenta i Vijeća od 24.10.1995. o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka. Inkorporiranjem Direktive, koju su u domaći zakon obvezne primijeniti samo članice EU i zemlje kandidati za članstvo, dokazali smo da je naša zemlja postigla usklađenost sa europskim standardima u formalnom smislu.

Međutim, Europski parlament i Vijeće Europske unije donijeli su Uredbu 2016/679 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju van snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka). Uredba je stupila na snagu 25. svibnja 2016. godine a primjenjivat će se od 25. svibnja 2018. godine. Isto tako, Europski parlament i Vijeće Europske unije donijeli su Direktivu 2016/680 o zaštiti pojedinca u vezi sa obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprječavanja, istraga, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i slobodnom kretanju takvih podataka o stavljanju van snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP. Uredba je stupila na snagu 25. svibnja 2016. godine a primjenjivat će se od 25. svibnja 2018. godine. O Općoj uredbi o zaštiti podataka kao i o predmetnoj Direktivi u nastavku Izvješća ćemo iznijeti poseban osvrt.

U Bosni i Hercegovini postoje četiri kaznena zakona i svaki od tih zakona propisuje kazneno djelo „nedozvoljeno korištenje osobnih podataka.“

Sudska zaštita osobnih podataka je osigurana i kroz parnični postupak za naknadu štete po Zakonu o obligacionim odnosima.

¹ Kako bi se izbjeglo opterećenje teksta i postiglo njegovo lakše praćenje, u daljem tekstu Izvješća će biti korištena skraćenica BiH uz pravni akt ili instituciju, koji u svom nazivu ima riječi Bosna i Hercegovina

Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Tel ++387 33 726 250, faks/faks 726 251

Jedno od temeljnih načela upravnog postupka „zaštita prava građana i zaštita javnog interesa“ garantira zaštitu prava stranaka u postupku, pa i zakonitu obradu osobnih podataka.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine, preuzeta je obveza usklađivanja zakonodavstva koje se odnosi na zaštitu osobnih podataka, sa pravom Zajednice i drugim europskim i međunarodnim zakonodavstvom o privatnosti. Ovim Sporazumom, Bosna i Hercegovina se obvezala da će uspostaviti neovisno nadzorno tijelo sa dovoljno financijskih i ljudskih potencijala s ciljem provođenja nacionalnog zakonodavstva o zaštiti osobnih podataka.

Prema Izvješću Europske komisije o napretku Bosne i Hercegovine u 2016. godini, postignut je izvjestan napredak u oblasti zaštite osobnih podataka. U Izvješću se navodi:

„Zaštita osobnih podataka u Bosni i Hercegovini je djelomično usklađena sa europskim standardima. Broj žalbi koje je zaprimila Agencija za zaštitu osobnih podataka je smanjen sa 140 u 2014. na 121 u 2015. godini. Agencija je dostavila 259 stručnih mišljenja i obavila 90 inspekcija. Ne postoji zakonska obveza koja nalaže da se Agencija za zaštitu osobnih podataka mora konsultirati o nacrtima zakona koji sadrže odredbe o osobnim podacima. Potrebno je ojačati kadrovsko popunjavanje Agencije. Osim navedenog, o zaštiti osobnih podataka se govori i u dijelu Izvješća „Pravosudna suradnja u građanskim i kaznenim stvarima“, na sljedeći način: „Još uvijek nije zaključen sporazum o suradnji sa Eurojust-om. Do sada su pitanja o provedbi propisa o zaštiti podataka u tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini sprječavala Eurojust da pokrene pregovore o tom sporazumu“.

II. NAJAKTUELNIJE U VEZI SA ZAŠTITOM OSOBNIH PODATAKA

U ovom poglavlju, posebno ćemo se osvrnuti na pojedine teme iz zaštite osobnih podataka, koje su bile najaktuelnije i najznačajnije u izvještajnom razdoblju.

2.1. Zaštita osobnih podataka i Tužiteljstvo BiH

O problemu koje je Tužiteljstvo BiH prouzrokovalo Agenciji pisali smo u Izvješćima o zaštiti osobnih podataka za 2014. i 2015. godinu. Podsjećamo, Tužiteljstvo BiH je 2014. godine onemogućilo ovlaštenoj službenoj osobi Agencije da izvrši planirani inspekcijski nadzor i u vezi sa tim pokrenulo kaznenu istragu protiv ravnatelja Agencije. Agencija je na razne načine pokušala da riješi ovaj problem a prije svega informirajući o tome relevantne domaće i međunarodne institucije kao i javnost. Posebna težina ovog problema bilo je i stopiranje pregovora, od strane Eurojust-a, o suradnji sa Bosnom i Hercegovinom, što je i naglašeno u Izvješću Europske komisije o napretku Bosne i Hercegovine u 2016. godini.

U Izvješću o zaštiti osobnih podataka u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu tome je dat poseban akcenat. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH nije prihvatio Izvješće o zaštiti osobnih podataka za 2015. godinu na temelju, najblaže rečeno, proizvoljne diskusije jednog poslanika. Diskusija je, uglavnom, bila negodovanje na dio Izvješća u vezi problema sa Tužiteljstvom BiH. Kompletно Izvješće, pa i u tom dijelu, je činjenično točno pa je samim tim i istinito. Za Agenciju je svaka kritika i kontrola poželjna i dobrodošla. Međutim, u ovom slučaju Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, odnosno poslanici koji su bili protiv Izvješća, bili su protiv istine, te su na taj način dali svoj doprinos jačanju Bosne i Hercegovine kao postčinjeničnog društva.

Tri dana nakon sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, na kojoj nije prihvaćeno Izvješće Agencije, Tužiteljstvo BiH je 21.07.2016. dostavilo obavještenje da je obustavilo istragu protiv ravnatelja Agencije i time potvrdilo navode u Izvješću o zaštiti osobnih podataka za 2015. godinu. Međutim, u Obavještenju Tužiteljstvo BiH se pozvalo na članak 224. stavak (1) točka c. Zakona o kaznenom postupku BiH što znači da se istraga obustavlja jer nema dovoljno dokaza da je ravnatelj Agencije počinio kazneno djelo za koje se sumnjičio. Ovaj temelj za obustavu istrage je neprihvatljiv pogotovo imajući u vidu članak 224. stavak (3) Zakona o kaznenom postupku BiH, koji propisuje da „Tužitelj, u slučaju iz stavka (1) točka c) ovog članka, može ponovo otvoriti istragu ako se dobiju nove činjenice i okolnosti koje ukazuju da postoje temeljni sumnje da je osumnjičeni počinio kazneno djelo.“ Naime, Tužiteljstvo BiH nije posjedovalo ni jedan dokaz da je počinjeno kazneno djelo što upravo govori o protuzakornosti pokretanja istrage protiv ravnatelja Agencije. To je u suprotnosti sa jednim od temeljnih načela kaznenog postupka načelom legaliteta kaznenog gonjenja, koji jasno propisuje dužnost tužitelja da poduzme kazneno gonjenje ali samo ako postoje dokazi da je učinjeno kazneno djelo. Zastrašujuća je pomisao na situaciju u kojoj bi Tužiteljstvo BiH za bilo koje, i bilo čije, činjenje ili ne činjenje pokretalo istrage bez i jednog dokaza da postoji sumnja da je počinjeno kazneno djelo.

Naprijed navedena situacija bi trebala biti temelj da se obustavi istraga protiv osumnjičenog kada Tužiteljstvo BiH ima dokaze da je počinjeno kazneno djelo ali nema dokaza da je osumnjičeni počinio isto. Nameće se zaključak da Tužiteljstvo BiH i dalje vodi istragu u ovom predmetu samo ne protiv ravnatelja, možda protiv nekoga od njegovih suradnika.

Zaključno, Tužitelj je trebao naredbom obustaviti istragu i to po članku 224. stavak (1) točka a) jer djelo koje je učinio ravnatelj Agencije nije kazneno djelo.

Nakon toga, dana 17.08.2016. Ured disciplinskog tužitelja obavještava Agenciju da je odbačena njena pritužba jer nema dovoljno dokaza da je glavni tužitelj Tužiteljstva BiH počinio disciplinski prekršaj. U obavještenju Ureda disciplinskog tužitelja je istaknuto:

01. Da je prekršajni postupak obustavljen protiv glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH „... jer nema dokaza da je okrivljeni počinio prekršaj za koji se tereti, odnosno da je kao odgovorna osoba koja rukovodi radom Tužiteljstva BiH onemogućila ovlaštenu službenu osobu Agencije da izvrši redoviti inspekcijski Nadzor.“, te da „se radilo o disenzusu tumačenja pravnih propisa od strane Agencije za zaštitu osobnih podataka u BiH i Tužiteljstva BiH,“ i samim tim nije našla dovoljno dokaza o učinjenom disciplinskom prekršaju od strane glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH.
02. Da nije utvrđeno da je u navedenom predmetu, vođenja istrage protiv ravnatelja Agencije zbog izvršenih inspekcijskih nadzora u 15 tužiteljstava u BiH, glavni tužitelj Tužiteljstva BiH izdao niti jednom postupajućem tužitelju pojedinačnu naredbu ili uputstvo radi eventualnog postupanja. Nadalje se navodi „Prema pribavljenoj dokumentaciji iz spisa nema dokaza da je tužitelj namjerno ili neopravdano odugovlačio postupanje u navedenom predmetu, obzirom na provedene istražne radnje, te činjenicu da je predmet dana 09.09.2015. godine, signiran drugom tužitelju, nakon čega je Kolegij Tužiteljstva BiH donio odluku kojom je data suglasnost za produženje istrage.“

Iz obavještenja Ureda disciplinskog tužitelja proizlazi zaključak da Tužiteljstvo BiH, ako radi načelno, uvijek pokreće istrage protiv rukovoditelja institucija sa kojima ima disenzus u tumačenju pravnih propisa. Istraga se pojavljuje kao argument u tumačenju propisa. Ravnatelj treba da bude i

sretan jer se disenzus mogao pojaviti i sa policijskim tijelima te je onda pitanje za kojim bi argumentom poseglo policijsko tijelo imajući u vidu njegova ovlaštenja.

Prije svega, treba imati u vidu da predmetna Informacija, nije bila pritužba protiv glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH. U Informaciji su navedene relevantne činjenice koje je posjedovala Agencija a odnose se na onemogućavanje inspeksijskog nadzora u Tužiteljstvu BiH u dva navrata i s tim u vezi pokretanje istrage protiv ravnatelja Agencije. Iz obavještenja Ureda disciplinskog tužitelja proizlazi da glavni tužitelj Tužiteljstva BiH nije osoba koja rukovodi Tužiteljstvom BiH, što je zabrinjavajuće. Naravno, da to nije tako.

Nadalje, Zakon o kaznenom postupku u članku 225. u stavku (2). propisuje da „Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci od donošenja naredbe o provođenju istrage, potrebne mjere da bi se istraga okončala poduzet će kolegij Tužiteljstva.“ U izjašnjenju Tužiteljstva BiH je navedeno da je dana 09.09.2015., predmet signiran drugom tužitelju, nakon čega je Kolegij Tužiteljstva BiH donio odluku kojom je data suglasnost za produženje istrage. Nije jasno kada je održan Kolegij samo je navedeno da je to nakon signiranja. Tužiteljstvo BiH je pokrenulo istragu 07.08.2014. a kolegij je odlučivao ne nakon šest već nakon 13 mjeseci što je u suprotnosti sa pomenutom odredbom Zakona o kaznenom postupku.

Potrebno je ponoviti rečenicu iz ranijeg Izvješća Agencije po ovom pitanju a koja najbolje oslikava o čemu se radi: „Nameće se logičan zaključak da je jedini cilj pokretanja istrage protiv ravnatelja bilo izazivanje straha što postaje sastavni dio funkcioniranja ovog društva i države.“

Za Agenciju je ohrabrujuće što je Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH jednoglasno podržao Izvješće o zaštiti osobnih podataka za 2015. godinu.

Nakon što je zaprimila obavještenje o obustavljanju istrage protiv ravnatelja, Agencija je izvršila inspeksijske nadzore u preostala četiri tužiteljstva u kojima nisu izvršeni inspeksijski nadzori, uključujući i Tužiteljstvo BiH. Agencija je upoznala Eurojust o učinjenom napretku kako bi se odblokirali pregovori o suradnji sa Bosnom i Hercegovinom, koji su zbog opisanih aktivnosti Tužiteljstva BiH bili obustavljeni.

2.2. Jedinstveni matični broj ili drugi način jedinstvene identifikacije fizičkih osoba

Prvi zakon kojim je uveden jedinstveni matični broj donesen je u bivšoj državi 1976. godine. U dijelu koji se odnosi na strukturu jedinstvenog matičnog broja zadržana su rješenja i u važećem Zakonu o jedinstvenom matičnom broju.

Jedinstveni matični broj, prema Zakonu o jedinstvenom matičnom broju, je individualna i neponovljiva oznaka identifikacijskih podataka o fizičkoj osobi i sastoji se od 13 cifara svrstanih u šest grupa, i to: I grupa dan rođenja, II grupa mjesec rođenja, III grupa godina rođenja, IV grupa broj registra, V grupa kombinacija spola i rednog broja za osobe rođene istog dana (tri cifre) i VI grupa kontrolni broj. Jedinstveni matični broj je uvijek sam po sebi osobni podatak jer je neponovljiv i odnosi se na jednu fizičku osobu. Nadalje, on uvijek sadrži određene informacije o osobi: datum rođenja, spol, te područje rođenja, što dodatno problematizira njegovu širu uporabu u smislu zaštite privatnosti.

Svrha uvođenja i obrade jedinstvenog matičnog broja je jedinstvena identifikacija osoba u evidencijama javnog sektora i mogućnost upoređivanja i provjere različitih statusa pojedinaca u

okviru tih evidencija. Kako je jedinstveni matični broj nacionalni identifikacijski broj u BiH, njegovo korištenje je moguće samo u skladu člankom 18. Zakona o jedinstvenom matičnom broju.

Agencija je u dosadašnjem radu, u velikom broju ispitivanih slučajeva, utvrdila nezakonitu obradu jedinstvenog matičnog broja. Problem je proizlazio iz nejasne odredbe koja je propisivala obradu jedinstvenog matičnog broja. S tim u vezi, Agencija je 2011. godine inicirala izmjene Zakona o jedinstvenom matičnom broju na način da se obrada ovog podatka može propisati samo posebnim zakonom a nikako nižim pravnim aktom. Zakon je izmijenjen, stanje je poboljšano ali je ostao problem koji je nemoguće riješiti intervencijama u Zakonu. Glavni problem svakako predstavlja njegova struktura s jedne strane i sve veća opravdana potreba za obradom jednog broja na temelju koga se fizička osoba može jedinstveno identificirati.

Agencija je stava da bi uvođenje jedinstvenog identifikatora drugačije strukture bilo bolje rješenje od sadašnjeg rješenja, koji predstavlja jedinstveni matični broj. Neutralna struktura jedinstvenog identifikatora sa aspekta zaštite privatnosti je jedino i prihvatljiva. Osim toga, uvođenje novog neutralnog identifikatora, po uzoru na pojedine zemlje u okruženju, promijenilo bi odnos prema istom. Na taj način bi se onemogućila naslijeđena praksa posjedovanja i korištenja jedinstvenog matičnog broja bez realne potrebe, čime bi se izbjegao i rizik od njegove zlouporabe.

Naravno, treba se ugledati na uporedno pravo i praksu drugih država. Tako, obzirom na svrhu njegovog ustanovljenja, Republika Hrvatska, je promijenila strukturu i naziv jedinstvenog identifikatora. U Republici Hrvatskoj jedinstveni identifikator predstavlja broj, koji nema strukturu sa određenim značenjem već je njegova struktura u potpunosti neutralna.

Direktivom 95/46/EC Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u okviru automatske obrade osobnih podataka, te slobodnom toku tih podataka, u Odjeljku III. članka 8. točka 7. je propisano „Države članice će odrediti uvjete pod kojim se nacionalni identifikacijski broj ili bilo koja druga identifikacijska oznaka opće primjene može obrađivati“. I nova Opća uredba o zaštiti podataka u članku 87. također regulira obradu nacionalnog identifikacijskog broja.

U cilju uvođenja novog nacionalnog identifikatora neutralne strukture, nadležno ministarstvo bi trebalo pokrenuti aktivnosti na donošenju adekvatnih zakonskih rješenja. Na taj način bi se uspostavio potrebiti balans između zaštite osobnih podataka sa jedne i slobodnog protoka osobnih podataka sa druge strane.

2.3. Novo europsko zakonodavstvo o zaštiti osobnih podataka

Europski parlament i Vijeće Europske unije donijeli su Uredbu 2016/679 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju van snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka). Sama činjenica da je oblast zaštite osobnih podataka bila jedan od prioriteta za Europsku uniju, u 2016. godini, govori o aktuelnosti i značaju zaštite osobnih podataka, kao jednog od temeljnih ljudskih prava.

Opća uredba o zaštiti podataka stvorit će jasnoću uspostavljanjem jednog Zakona u cijeloj Europskoj uniji, a zamjenit će trenutnu Direktivu 95/46/EC za zaštitu podataka, koja datira iz 1995. kada je Internet bio na svojim počecima kako bi se građanima pružila veća kontrola nad vlastitim podacima u digitaliziranom svijetu pametnih telefona, društvenih medija, internet bankarstva i globalnih transfera. Direktiva je bila ograničena jer je bila samo direktiva, predstavljala je minimum pravnih

standarda koje su članice Europske unije trebale unijeti u svoje nacionalne zakone o zaštiti podataka, jer u suprotnom svaka članica bi mogla izrađivati vlastite zakone.

Opća uredba o zaštiti podataka, neposredno nameće jedinstveni režim zakona sigurnosti podataka za sve članice Europske unije. Nema potrebe za države članice da usvajaju zakonske propise jer nakon usvajanja Opća uredba o zaštiti podataka postaje zakon u svakoj državi članici. Opća uredba o zaštiti podataka stupila je na snagu 25. svibnja 2016., s tim da će se ista primjenjivati u svim državama članicama dvije godine nakon ovog datuma, od 25. svibnja 2018.

Prije svega, Opća uredba o zaštiti podataka štiti pravo na zaštitu osobnih podataka ali u isto vrijeme i na isti način prepoznaje značaj obrade osobnih podataka za opći napredak čovječanstva. Znači, zaštita osobnih podataka ni u kom slučaju ne znači da se osobni podaci ne obrađuju već upravo suprotno. Svakim danom je sve veća potreba za obradom osobnih podataka kako od strane javnih tako i privatnih subjekata. Obrada naravno, podrazumijeva i razmjenu a bez toga nema napretka u bilo kom društvenom segmentu. Zbog toga je potreban kvalitetan zakon kojim će se to na najbolji način urediti. Upravo je to jedan od razloga zbog čega se Europski parlament i Vijeće odlučilo za uredbu koja treba spriječiti različitosti u zaštiti osobnih podataka i otkloniti prepreke za protok osobnih podataka.

Općom uredbom o zaštiti podataka ojačana su prava nositelja podataka kao i obveze onih koji obrađuju osobne podatke. Tako, jasnije i opširnije garantiraju se prava na informacije o obradi osobnih podataka, pravo na ispravke i brisanje osobnih podataka (pravo na zaborav), pravo na prigovor, građani će moći odlučivati koje osobne podatke žele podijeliti i tako ponovo dobiti kontrolu nad svojim osobnim podacima i drugo. S druge strane preciziraju se i proširuju obveze onih koji obrađuju osobne podatke te se uvodi obveza imenovanja službenika za zaštitu podataka, uspostavljanje i praćenje kodeksa ponašanja prilikom obrade osobnih podataka, certifikacija i slično.

Poseban značaj dat je neovisnim nadzornim tijelima koja moraju uspostaviti visoke standarde neovisnosti i kvalifikacije da bi bili kompetentni za zadatke koji su im dati u nadležnost.

Tu su naravno riješena i druga bitna pitanja kao što je kažnjavanje, obrada osobnih podataka u odnosu na: slobodu izražavanja i informiranja, pristup službenim dokumentima, nacionalni identifikacijski broj, arhivske, znanstvene i povijesne, te statističke svrhe i drugo.

Odobrena nova pravila prikladna su za digitalno doba i ova reforma smatra se velikim uspjehom, kao i žestoko europsko "da" jakim pravima potrošača i konkurenciji u digitalnom dobu. Nova europska pravila o zaštiti podataka stvaraju povjerenje, pravnu sigurnost i pravednije tržišno takmičenje, kao i visoku i ujednačenu razinu zaštite podataka širom Europske unije za digitalno doba.

Paket reforme zaštite podataka također uključuje i Direktivu o prijenosima podataka u svrhu rada policije i pravosuđa - Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprječavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP.

Ova Direktiva stupila je na snagu 6. svibnja 2016., a države članice trebaju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja sa Direktivom donijeti do 6. svibnja 2018. Države članice će imati dvije godine da preuzmu odredbe Direktive u svoje državno zakonodavstvo.

Direktiva će se primjenjivati na prekogranični prijenos podataka unutar Europske unije i po prvi put postaviti će minimalne standarde za obradu podataka u policijske svrhe u svakoj državi članici. Nova

pravila za prijenos podataka osigurat će bolju policijsku suradnju, imat će za cilj zaštitu pojedinaca, bilo žrtava, kriminalaca ili svjedoka, postavljanjem jasnih prava i ograničenja na prijenos podataka u svrhu prevencije, istrage, otkrivanja i procesuiranja kaznenih djela ili izvršenje kaznenih sankcija, uključujući zaštitu i sprječavanje ugrožavanja javne sigurnosti, a istovremeno olakšavanje bolje i uspješnije suradnje između tijela za provođenje zakona. Ova Direktiva postaće moćan i koristan alat koji će pomoći tijelima da razmjenjuju osobne podatke jednostavno i uspješno, poštujući u isto vrijeme temeljno pravo na privatnost.

Shodno naprijed navedenom, potrebno je da nadležna ministarstva planiraju aktivnosti kojima će izvršiti usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa pomenutom Uredbom i Direktivom.

2.4. Problemi u radu Agencije

U proteklih osam godina, od osnivanja Agencije, učinjen je primjetan napredak na polju zaštite osobnih podataka u čemu je Agencija imala podršku Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH. Agencija, shodno njenoj neovisnosti, predstavlja resurs Parlamentarne skupštine BiH. Ipak, Vijeće ministara BiH kroz određene aktivnosti i odluke utječe na rad Agencije. U posljednje vrijeme određene odluke i postupci Vijeća ministara BiH u mnogome otežavaju rad Agencije.

Ovdje ističemo slučajeve koji dovode u pitanje zakonitost rada Agencije:

1. Agencija je, 2013. godine, pokrenula proceduru donošenja novog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji. Razlozi za izradu novog Pravilnika su usklađivanje sa Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnje organizacije tijela uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterija za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.

Vodeći računa o nadležnostima i djelokrugu rada Agencije, kao i ograničavajućim finansijskim sredstvima, predloženim Pravilnikom broj izvršitelja u Agenciji je ostao isti, ali je promijenjena struktura uposlenih i to na način da je smanjen broj uposlenika, a povećan broj državnih službenika. Uposlenička radna mjesta za administrativno tehničke poslove kod zamjenika i pomoćnika ravnatelja su ukinuta (ukupno četiri). Od toga povećan je broj državnih službenika, i to stručnih savjetnika za inspekcijski nadzor za tri izvršitelja. Osim toga, predloženo je organiziranje pisarnice kao posebne cjeline u sastavu Sektora za administraciju i sistematiziranje radnog mjesta šef pisarnice – referent specijalista, sukladno važećim odlukama. Razlog za uvođenje ovih rješenja u Prijedlogu pravilnika su dosadašnji pokazatelji i iskustva u radu Agencije, imajući u vidu njenu nadležnost i temeljnu funkciju koja proizlazi iz Zakona. Naime, temeljna djelatnost Agencije jeste na inspektorima Agencije i zbog toga je povećan broj istih sa sedam na deset. Isto se moglo postići ukidanjem radnih mjesta administrativno tehničkih poslova kod zamjenika i kod tri pomoćnika ravnatelja. Sasvim logično ukazala se potreba da se organizacijski ojača administracija s obzirom da se broj izvršitelja smanjio. Upravo zbog toga je predloženo formiranje pisarnice i uvođenje radnog mjesta šef pisarnice – referent specijalista. Ovim se postiže ekonomičnost, racionalnost i ekspeditivnost kao i ušteda finansijskih sredstava i prostora.

Na ovaj prijedlog Pravilnika, izuzev sugestije glede predloženog alternativnog stupnja stručne sprema, a što je i uvaženo, Ministarstvo pravde nije imalo primjedbi.

Agencija nije mogla prihvatiti sugestiju Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH kojom se tražilo da se za poziciju ravnatelja i zamjenika ravnatelja propiše sedam godina radnog iskustva kako je to propisano Odlukom imajući u vidu činjenicu da Zakon propisuje da

kandidat za ravnatelja i zamjenika ravnatelja mora imati pet godina radnog iskustva na poslovima rukovođenja u upravi.

Takoder, Agencija nije mogla prihvatiti uvjet Ministarstva financija i trezora BiH da se radno mjesto referent – šef pisarnice ukine. Za Agenciju je neprihvatljiv proizvoljan zahtjev i obrazloženje Ministarstva da Agencija u proteklom razdoblju nije imala problema u svom radu bez tog radnog mjesta. Naime, Agencija je i u proteklom razdoblju imala problema ali je iste uglavnom uspješno rješavala. Prijedlog Pravilnika sa obrazloženjem Agencija je 19.05.2016. dostavila Vijeću ministara BiH na suglasnost. Agencija nikada nije dobila odgovor.

2. Vijeće ministara BiH je usvojilo Pravilnik o uvjetima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine u kome za Agenciju nisu predviđena vozila za inspekcijski nadzor. Agencija raspolaže sa tri službena vozila i to tipa: „Pasar“, „Octavia“ i „Fabia“, što ne odgovara potrebama Agencije. Naime, Pravilnikom je predviđeno da Agencija može raspolagati samo sa već postojećim brojem i kategorijom vozila, te da pravo korištenja imaju ravnatelj, zamjenik ravnatelja i u svrhe kurirsko – administrativnih poslova.

Ovakvo rješenje dovodi u pitanje obavljanje temeljne djelatnosti Agencije. Treba imati u vidu činjenicu da prvo ovlaštenje Agencije, propisano člankom 40. stavak (2) točka a) Zakona, je da „putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obveza propisanih ovim zakonom“. U članku 2. stavak (2) Pravilnika definirano je da su „službena specijalizirana vozila“ i vozila za obavljanje „... i inspekcijskih aktivnosti,...“. Samim tim, po automatizmu se u članku 13. Pravilnika trebala navesti i Agencija gdje su pobrojane institucije BiH, koje obavljaju inspekcijske poslove. Zbog čega to nije urađeno nije poznato. Agencija je ovo pokušala ispraviti ali bezuspješno jer Ministarstvo financija i trezora BiH to onemogućava. Sadašnja situacija je neodrživa jer je Agencija onemogućena da izvršava jedno od svojih temeljnih ovlaštenja, čime se dovodi u pitanje opravdanost njenog postojanja. Nadalje, tu su postupci pred sudovima za prekršaje, obuke, razni sastanci i skupovi i slično na kojima je neophodno sudjelovanje predstavnika Agencije. Uštede, na šta se poziva Ministarstvo, ne mogu dovoditi u pitanje zakonit rad institucija i nije nam jasan pravi razlog za negativno mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH. Agencija ne spori da su implementacijom Pravilnika učinjene uštede, naprotiv, podržavamo svaki oblik štednje u javnom sektoru ako je to realno i razumno.

3. Vijeće ministara BiH je na 46. sjednici, održanoj 03.03.2016. zaključilo da su sve institucije Bosne i Hercegovine iz nadležnosti Vijeća ministara BiH, prije raspisivanja oglasa radi popune upražnjenih ili novih radnih mjesta, obvezne pribaviti suglasnost Vijeća ministara BiH.

U Agenciji je, dana 01.02.2016., prestao radni odnos državnom službeniku, koji je radio na poziciji Višeg stručnog suradnika za postupke po prigovorima, na temelju eksternog premještanja. Donesena je odluka o potrebi prijema novog državnog službenika na tu poziciju i od Agencije za državnu službu BiH je zatraženo da javno objavi oglas za upražnjeno radno mjesto. Agencija za državnu službu BiH je dostavila obavještenje da ne mogu raspisati javni oglas zbog predmetnog zaključka Vijeća ministara. Dana 31.03.2016., putem Generalnog tajništva, zatražena je suglasnost Vijeća ministara BiH a nakon toga 21.04.2016. dostavljena i urgencija ali do danas nismo dobili odgovor.

Zakonom o izvršenju proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu određeno je da Agencija u 2016. godini ima 27 uposlenih. Od 01.02.2016. Agencija ima 26 uposlenih i onemogućavanje uposlenja na temelju zaključka Vijeća ministara BiH predstavlja kršenje Zakona o izvršenju proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu. Dakle, veću pravnu snagu ima zaključak Vijeća ministara BiH nego Zakon o izvršenju proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu.

Jedan od temeljnih zadataka i stalnih prioriteta Agencije jeste upravo postupanje po prigovorima građana. Pravilnikom su sistematizirana dva izvršitelja za postupke po prigovorima i trenutno su oba upražnjena. Svjesni smo trenutne teške financijske situacije, međutim ne prihvatamo selektivan pristup odobravanju dodatnog zapošljavanja. Ne umanjujući značaj ni jedne institucije, mada su mnoge svojim radom dovele isti u pitanje, cijenimo da je jačanje kapaciteta Agencije prioritet.

Iz naprijed navedenih razloga, primorani smo da smanjimo inspekcijske nadzore, obustavimo suradnju sa agencijama za državnu službu, smanjimo izdavanje prekršajnih naloga i sl. O navedenim problemima upoznali smo predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH i njegove zamjenike. Agencija nikada nije dobila odgovor.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji je sistematizirano 45 radnih mjesta a trenutno je uposleno 26 službenika. Dakle, nakon devet godina popunjenost Agencije je ispod 60%. Osim svih drugih odsustava sa posla u izvještajnom razdoblju samo zbog bolovanja u 2016. godini odsustvovalo se 629 dana (u prosjeku svaki radni dan dva i po radnika). Bez ikakve dvojbe treba istaći da su odsustvovanja bila opravdana.

Potrebno je istaknuti da se države u demokratskom svjetlu najbolje legitimiraju upravo odnosom prema ljudskim pravima što podrazumijeva i odnos prema institucijama koje se bave zaštitom ljudskih prava gdje značajno mjesto ima Agencija. Agencija bez adekvatnih ljudskih i financijskih potencijala neće moći odgovoriti svojim nadležnostima što će se negativno odraziti i na zaštitu ljudskih prava a time i javni interes u ovoj oblasti. Ponavljamo, prema svim Izvješćima Europske komisije o napretku Bosne i Hercegovine, pa i najnovijim za 2016. godinu, osim konstatacije da je postignut izvjestan napredak u oblasti zaštite osobnih podataka, između ostalog se navodi i sljedeće „Potrebno je povećati razinu kadrovske popunjenosti Agencije za zaštitu osobnih podataka.“

Imajući u vidu gore navedene činjenice očekujemo da će Parlamentarna skupština BiH podržati Agenciju u prevazilaženju navedenih problema.

III. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. Nadležnosti Agencije

Agencija je samostalna upravna organizacija osnovana da bi osigurala zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini. U tom smislu, člankom 40. Zakona definirane su nadležnosti Agencije:

- ❖ nadgledanje provođenja odredbi ovog Zakona i drugih zakona o obradi osobnih podataka,

- ❖ postupanje po podnesenim prigovorima nositelja podataka,
- ❖ podnošenje Parlamentarnoj skupštini BiH godišnjeg izvješća o zaštiti osobnih podataka, koji treba da bude dostupan javnosti,
- ❖ praćenje uvjeta za zaštitu osobnih podataka davanjem prijedloga za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnosi na obradu osobnih podataka, te davanje mišljenja s prijedlozima tih zakona i staranje o ispunjavanju kriterija zaštite podataka koji proističu iz međunarodnih sporazuma obvezujućih za Bosnu i Hercegovinu.

3.2. Ovlaštenja Agencije

U cilju uspješnog obavljanja poslova i zadataka, zakonodavac je Agenciji dao sljedeća ovlaštenja:

- ❖ putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obveza propisanih ovim Zakonom,
- ❖ vodi Središnji registar,
- ❖ prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje ovog Zakona,
- ❖ donosi provedbene propise, smjernice ili druge pravne akte, sukladno Zakonu,
- ❖ nalaže blokiranje, brisanje ili uništenje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade, upozorava ili opominje kontrolora,
- ❖ izriče kazne u prekršajnom postupku, odnosno podnosi zahtjev za pokretanje postupka sukladno ovom Zakonu,
- ❖ daje savjete i mišljenja u vezi sa zaštitom osobnih podataka,
- ❖ sarađuje sa sličnim tijelima u drugim državama,
- ❖ vrši druge dužnosti propisane Zakonom,
- ❖ vrši nadzor nad iznošenjem osobnih podataka iz Bosne i Hercegovine.

Ovim ovlaštenjima stvorena je realna pretpostavka da se Agencija adekvatno bavi zaštitom osobnih podataka. Agencija u ocjeni zakonitosti obrade osobnih podataka u svakom konkretnom slučaju mora da odgovori na četiri pitanja, i to:

1. Da li je došlo do miješanja u ovo pravo?
2. Da li je miješanje u skladu sa zakonom?
3. Da li se obrada vrši u svrhu ostvarenja jednog od legitimnih ciljeva?
4. Da li je miješanje neophodno i proporcionalno u demokratskom društvu?

3.3. Neovisnost i kapaciteti Agencije

Neovisnost Agencije je nedjeljiva od kapaciteta iz prostog razloga što samo Agencija sa dovoljno kapaciteta može biti neovisna. O značaju neovisnosti Agencije govori se u svim dosadašnjim Izvješćima Europske komisije o napretku BiH ali bez posebnih pozitivnih efekata. Da stvari budu gore doprinijelo je Vijeće ministara BiH svojim odlukama i postupcima, kao što smo to naprijed naveli.

Neovisnost Agencije je jedan od ključnih čimbenika za realizaciju međunarodno preuzetih obveza i za učinkovit i pravilan rad Agencije. Potpuna neovisnost Agenciji daje legitimitet da se bavi povjerenim poslovima. Značaj neovisnosti Agencije, kao jednog od ključnih instituta zaštite osobnih podataka, nameće potrebu da se u svakom Izvješću o zaštiti osobnih podataka da osvrt i na ovaj segment.

Prije svega, nadzorno tijelo mora imati neovisnu organizaciju. Članak 35. Zakona u stavcima (1) i (2) propisuje „Agencija je samostalna upravna organizacija osnovana da bi se osigurala zaštita osobnih podataka, na čijem je čelu ravnatelj“ i „Agencija djeluje potpuno neovisno u izvršavanju dužnosti koje su joj povjerene“. Ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije imenuje Parlamentarna skupština BiH, koja ih može suspendirati i razriješiti prije isteka mandata u taksativno nabrojanim okolnostima u članku 45. Zakona. Ovim rješenjem je ojačan legitimitet Agencije iza koga stoji Parlamentarna skupština BiH. Agencija ne podnosi izvješće o radu Parlamentarnoj skupštini BiH, već izvješće o zaštiti osobnih podataka, čime se želi spriječiti utjecaj na Agenciju. To ni u kom slučaju ne isključuje odgovornost i profesionalnost u radu Agencije, već ih osnažuje. Neovisnost za sobom povlači zabranu obavljanja bilo kojih profitabilnih djelatnosti i drugih djelatnosti koje bi mogle ugroziti uvjerenje u njenu neovisnost. Naglašavamo pojam „uvjerenje“ koji spada u subjektivni sud pojedinca o neovisnosti Agencije i koji je samim tim posebno zahtjevan. Neovisnost i odgovornost su u izravnoj proporciji, i funkcioniraju po sustavu spojenih posuda, što veća neovisnost to je i veća odgovornost.

Financijska neovisnost Agencije kao posebnog proračunskog korisnika osigurana je člankom 36. Zakona, koji regulira da se sredstva potrebna za financiranje rada Agencije osiguravaju iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine. Međutim, sam postupak usvajanja Zakona o proračunu otvara mogućnosti utjecaja na Agenciju, te bi bilo potrebno osigurati veći utjecaj Parlamentarne skupštine BiH u tom dijelu.

Uposleni u Agenciji imaju status državnih službenika i uposlenika. Problem predstavlja sadašnje rješenje u Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH, gdje se u postupku prijema državnih službenika kao glavna institucija nalazi Agencija za državnu službu. Učešće ravnatelja je simbolično što je svakako neprihvatljivo i negativno utječe na neovisnost Agencije. Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH je propisano da su od njegove primjene izuzeti uposleni u Centralnoj banci BiH i u Uredu ombudsmena za ljudska prava u BiH. Međutim, nameće se načelno pitanje zbog čega samo ove dvije institucije. Državni službenici Agencije postupaju u predmetima gdje se kao kontrolor pojavljuje Agencija za državnu službu što dovodi u pitanje njihovu nepristrasnost.

Agencija nije klasično tijelo uprave, jer njen glavni zadatak je da nadzire provođenje zakona kojima je regulirana obrada i zaštita osobnih podataka, što podrazumijeva ocjenu zakonitosti obrade osobnih podataka. Ovo su samo neki od temelja i parametara po kojima se Agencija bitno razlikuje od drugih upravnih organizacija i ona svakako treba biti pozicionirana u neovisna tijela u punom kapacitetu u svim zakonima koji reguliraju to pitanje.

Agencija mora imati kapacitete za izvršavanje povjerenih nadležnosti i ovlaštenja. Trenutno Agencija nema potrebne kapacitete (broj uposlenih, proračun, smještaj, vozila i sl.), da bi zakonito i učinkovito obavljala poslove koji su joj povjereni. Aktivnosti poput inspekcijskih nadzora, postupaka po prigovorima, mišljenja, izdavanja prekršajnih naloga, sudjelovanja u postupcima pred sudovima, održavanje Središnjeg registra i drugo su vrlo zahtjevne i podrazumijevaju dovoljne kapacitete.

Agencija je ovlaštena da izdaje autoritativne naloge. Kada Agencija uoči nezakonitu obradu osobnih podataka, nalaže mjere koje je kontrolor dužan da poduzme u određenom roku i da o tome informira Agenciju. Isti članak propisuje da Agencija može da zahtijeva od kontrolora ili obrađivača da joj dostavi informaciju ili dozvoli uvid u bilo koji dokument i evidenciju u kojima mogu da budu osobni podaci. Agencija ima pravo da uđe u prostorije u kojima se vrši obrada osobnih podataka, državne i službene tajne ne predstavljaju prepreku za Agenciju, a javna tijela obvezna su da Agenciji na njen zahtjev pruže pomoć u vršenju njene nadležnosti. Naravno, ovo je na adekvatan način praćeno

kaznenim odredbama. Rješenja Agencije su konačna i mogu biti predmet ocjene samo u upravnom sporu pred Sudom BiH.

Jedna od zakonskih obveza Agencije je da prati stanje u oblasti zaštite osobnih podataka i da s tim u vezi daje prijedloge, inicijative i mišljenja. U proteklom razdoblju je Agencija to i radila. Međutim, postoji problem što predlagatelji propisa kojima se regulira zaštita osobnih podataka, u pravilu, ne dostavljaju prijedloge Agenciji na mišljenje, jer to nije sustavno riješeno. U Bosni i Hercegovini postoji 14 zakonodavnih tijela koja donose zakone kojima se uređuje obrada i zaštita osobnih podataka. Posebno je važno ponovo ukazati na slučajeve da javna tijela čije su obrade osobnih podataka bile predmet procjena Agencije i kao takve ocijenjene neprihvatljivim, pribjegavaju izmjenama zakona i na taj način nastoje legalizirati takvu obradu. To je svakako neprihvatljivo, jer pukim zakonskim propisivanjem ne znači da je ta obrada osobnih podataka ustavna i opravdana.

Širenje znanja o zaštiti osobnih podataka u okviru komunikacije sa javnošću jedan je od temeljnih instrumenata, koji omogućavaju učinkovitost rada svakog nadzornog tijela koje se bavi zaštitom osobnih podataka. Agencija radi aktivno na promociji prava koja proizlaze iz zaštite osobnih podataka te redovito izvještava javnost o svojim aktivnostima.

3.4. Inspekcijski nadzori

U izvještajnom razdoblju izvršena su 103 inspekcijska nadzora, od toga 56 redovitih, 36 izvanrednih, te jedan revizijski.

3.4.1. Redoviti inspekcijski nadzori

Redoviti inspekcijski nadzori izvršeni su na temelju Godišnjeg plana rada inspekcijskih nadzora, sukladno kojem su doneseni mjesečni planovi rada.

Godišnji plan inspekcijskih nadzora donosi se sa ciljem usmjeravanja nadzora prema točno određenim sektorima, radi sagledavanja stanja u toj oblasti. Mjesečnim planovima rada inspekcije su utvrđeni kontrolori koji će biti predmet nadzora.

Redoviti inspekcijski nadzori su izvršeni u pravnim osobama koje pružaju telekomunikacijske usluge, pravnim osobama kojima je omogućen pristup registrima i evidencijama osobnih podataka koje vode javna tijela i tužiteljstva.

- ***Inspekcijski nadzori u pravnim tijelima, pružateljima telekomunikacijskih usluga***

Inspekcijskim nadzorima je obuhvaćeno 47 subjekata koji pružaju telekomunikacijske usluge interneta, kablovske televizije i fiksne i mobilne telefonije. Odabir ovih subjekata je izvršen na temelju izdatih dozvola za pružanje navedenih usluga, objavljenih na službenoj stranici Regulatorne agencije za komunikacije BiH, metodom slučajnog uzorka.

Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da većina navedenih subjekata nije izvršila formalno – pravne obaveze propisane Zakonom, što znači da nisu prijavili zbirke osobnih podataka u Središnji registar Agencije, nisu donijeli plan sigurnosti osobnih podataka, niti uspostavili posebne evidencije o osobnim podacima koji su dati trećoj strani i svrsi zbog koje su dati, te evidenciju o odbijenim zahtjevima nistelja osobnih podataka za pristup svojim podacima. Osim nedostataka, koji se odnose na ispunjavanje obveza propisanih Zakonom, kod ovih kontrolora je utvrđeno da prilikom

uspostavljanja ugovornog odnosa sa korisnicima usluga, od korisnika fizičkih osoba zahtijevaju jedinstveni matični broj a u velikom broju slučajeva i presliku osobne iskaznice.

Pravne osobe, pružitelji telekomunikacijskih usluga sa korisnicima zaključuju ugovore o pružanju telekomunikacijskih usluga. Dakle, radi se o ugovornom odnosu na koji se primjenjuje Zakon o obligacionim odnosima i Zakon o komunikacijama. Prema ovim propisima jedinstveni matični broj i preslika osobne iskaznice nisu bitni elementi ugovora. Nesporno je pravo pravnih osoba koje pružaju telekomunikacijske usluge da trebaju utvrditi identitet korisnika usluga. U tom smislu identifikacija korisnika usluge se može izvršiti uvidom u identifikacijski dokument korisnika usluge, te evidentiranjem broja i naziva tijela koje je isti izdalo. Na temelju ovih podataka se od nadležnih tijela mogu zahtijevati i drugi podaci koji mogu biti neophodni u eventualno drugim postupcima, kao što je postupak naplate sudskim putem.

Uvjeti za obradu jedinstvenog matičnog broja i preslike osobne iskaznice propisani su u Zakonu o jedinstvenom matičnom broju i Zakon o osobnoj iskaznici. Prema istim propisima ovi osobni podaci se mogu koristiti ako je to propisano posebnim zakonom.

Od ukupnog broja izvršenih inspekcijskih nadzora, 3 nisu riješena, jer su izvršeni krajem 2016. godine.

• *Inspekcijski nadzori u finansijskim subjektima*

Ovi nadzori su nastavak inspekcijskih aktivnosti u finansijskom sektoru koji su u velikoj mjeri izvršeni u 2015. godini, i o čemu smo detaljnije izvještavali u proteklom razdoblju. U pitanju su finansijski subjekti, koji u skladu sa registriranom djelatnošću imaju pristup osobnim podacima u Središnjem registru kredita kod Centralne banke BiH. Podsjećamo, predmet ovih inspekcijskih nadzora je utvrđivanje činjenica i okolnosti pod kojima su uposlenici tih subjekata izvršili pristup osobnim podacima u Središnjem registru kredita koje vodi Centralna banka BiH. Pojedinačni kontrolirani pristupi odabrani su metodom slučajnog uzorka a prema podacima iz elektroničke evidencije pristupa Centralne banke BiH.

Redoviti inspekcijski nadzori su izvršeni u četiri banke i jednoj mikrokreditnoj fondaciji.

Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da su službenici navedenih subjekata izvršili pristupe podacima u Središnjem registru kredita pravnih i fizičkih osoba u BiH, sukladno važećim propisima i da su pristupi utemeljeni.

• *Inspekcijski nadzori u tužiteljstvima*

I ove aktivnosti su poduzete kao nastavak redovitih inspekcijskih nadzora u tužiteljstvima koje su započete u 2014. godini a obustavljene zbog vođenja istrage protiv ravnatelja Agencije.

Predmet inspekcijskih nadzora bile su zbirke osobnih podataka i ispunjavanje obveza propisanih Zakonom. Izvršeni su inspekcijski nadzori u preostala četiri tužiteljstva, među kojima i u Tužiteljstvu BiH.

Nakon izvršenih nadzora donesena su rješenja za Kantonalno tužiteljstvo Posavskog kantona i za Okružno javno tužiteljstvo u Doboju. Konstantirano je da je Kantonalno tužiteljstvo Posavskog kantona ispunilo sve formalno – pravne obveze propisane Zakonom, osim prijave zbirki osobnih podataka Agenciji, dok Okružno javno tužiteljstvo u Doboju nije izvršilo ni jednu od tih obveza, pa su sukladno tome naložene mjere.

Za druga dva Tužiteljstva nisu donesena rješenja, jer su nadzori izvršeni krajem 2016. godine.

• **Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:**

1. Europronet Bosnia d.o.o. Sarajevo
2. T3 d.d. Sarajevo
3. Softnet d.o.o. Sarajevo
4. Airaba d.d Sarajevo
5. Team Consulting d.o.o Sarajevo
6. Alfabet d.o.o. Prijedor
7. Alvatel d.o.o. Zenica
8. Team:Media d.o.o Sarajevo
9. Bridistel d.o.o. Brčko distrikt BiH
10. Elta kabel d.o.o. Doboj
11. Akt.online d.o.o. Sarajevo
12. Jetstream d.o.o. Sarajevo
13. Hesel d.o.o. Kakanj
14. IZI mobil telekomunikacije d.o.o. Sarajevo
15. Dasto Semtel d.o.o.Bijeljina
16. Telrad Net d.o.o. Bijeljina
17. Media-net BH d.o.o. Sarajevo
18. Austrofon d.o.o. Tuzla
19. Formea d.o.o. Visoko
20. Global internet d.o.o. Novi Travnik
21. K-net d.o.o. Derventa
22. Mreža d.o.o. Mostar
23. Pincom d.o.o. Mostar
24. Katarina d.o.o. Mostar
25. Elta-MT d.o.o. Tuzla
26. Elit-M d.o.o. Bijeljina
27. Amb-net d.o.o. Živinice
28. Media sky d.o.o. Živinice
29. Miss.net d.o.o. Bihać
30. Telinea d.o.o. Bihać
31. Čutuk d.o.o. Žepče
32. Moning d.o.o. Žepče
33. Stokić d.o.o. Doboj
34. Navigo SC d.o.o. Banja Luka
35. Blicnet d.o.o. Banja Luka
36. MH „Elektroprivreda RS“ Trebinje, ZP „Elektro Doboj“ a.d. Doboj
37. Telesky d.o.o. Gradačac
38. DSL Elektronika d.o.o. Modriča
39. Star-Tel d.o.o. Stolac
40. ASK Radio Studio Ilidža
41. Lanaco d.o.o. Banja Luka
42. Trion tel d.o.o. Banjaluka
43. Teleklik d.o.o. Banjaluka
44. TeleGroup d.o.o. Banja Luka
45. KG-1 d.o.o. Goražde
46. Neon solucije d.o.o. Kalesija
47. Siol d.o.o. Sarajevo
48. Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
49. Kantonalno tužiteljstvo Unsko-sanskog kantona Bihać

3.4.2. Revizijski inspekcijski nadzori

U tijeku 2016. godine izvršen je jedan revizijski inspekcijski nadzor, u OŠ „Đura Jakšić“ Banja Luka, u cilju kontrole izvršenja naloženih mjera Agencije, koje su donesene po prigovoru N.M. zbog nezakonitog korištenja videonadzora.

I ovom prilikom moramo istaknuti da s obzirom na ograničene kapacitete, Agencija nije bila u mogućnosti da izvrši veći broj revizijskih nadzora. Na ovaj način se dovodi u pitanje njena učinkovitost. Samo ako se u potpunosti i na pravilan način može kontrolirati da li su izvršene naložene mjere Agencije onda će i efekti njenog rada biti optimalni.

3.4.3. Izvanredni inspekcijski nadzori

Izvanredni inspekcijski nadzori se vrše ukoliko se u postupku po prigovoru ili postupku po službenoj dužnosti, utvrđivanje činjenica i okolnosti značajnih za rješavanje ne može postići na drugi način.

Izvršeno je ukupno 36 izvanrednih inspekcijskih nadzora, od čega 28 u postupku po prigovoru, a osam u postupku po službenoj dužnosti. Kontrolori u kojima su izvršeni izvanredni inspekcijski nadzori su različiti: općinska tijela, komunalna poduzeća, operateri telekomunikacija, banke, domovi zdravlja, marketinška poduzeća, prodajni objekti, stambeni objekti, školske, predškolske ustanove i dr.

Više pojedinosti u vezi izvršenih inspekcijskih nadzora biće obrađeno u dijelu koji se odnosi na prigovore ili postupke po službenoj dužnosti.

3.4.4. Žalbe kontrolora

Na rješenje inspektora doneseno u postupku redovitog i izvanrednog inspekcijskog nadzora, kontrolor može izjaviti žalbu ravnatelju Agencije kao drugostupanjskom tijelu.

U izvještajnom razdoblju, izjavljene su četiri žalbe kontrolora na rješenje inspektora. Žalbe su izjavila tri kontrolora iz javnog sektora i jedan kontrolor iz privatnog sektora. U svim slučajevima žalbe su odbijene kao neutemeljene.

3.4.5. Inspekcijski nadzori iz 2015. godine

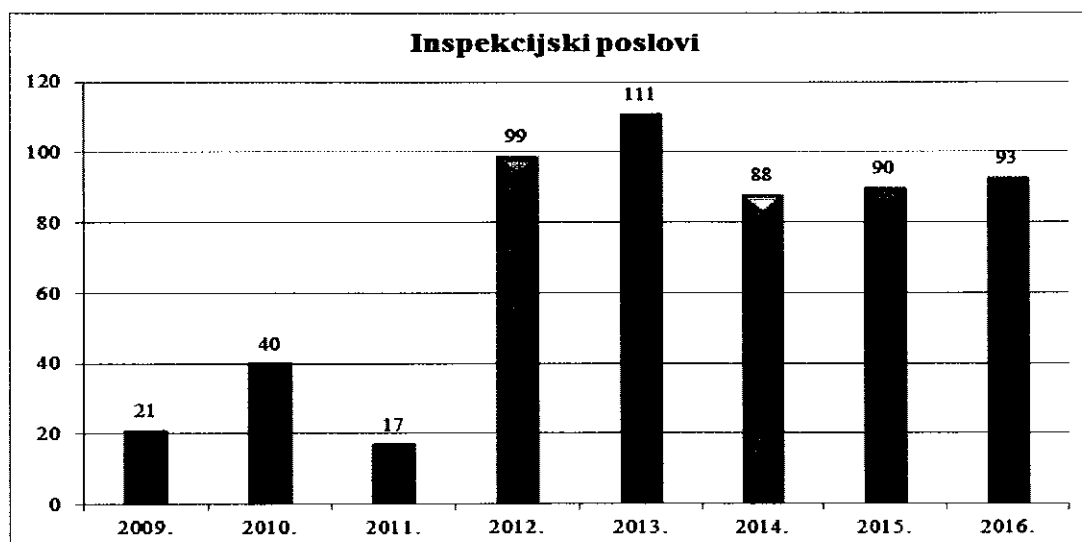
U ovom izvještajnom razdoblju okončani su i postupci u vezi 42 redovita inspekcijska nadzora izvršena u 2015. godini. Ovi nadzori su se odnosili na provjeru zakonitosti pristupa registrima koji sadrže osobne podatke, od strane ovlaštenih službenika tih kontrolora.

Donesena su 42 rješenja iz redovitih inspekcijskih nadzora i to: 11 rješenja za policijska tijela, pet rješenja za uprave za inspekcijske poslove, tri za porezne uprave, 23 rješenja za banke i mikrokreditna društva.

Rješenjima su obustavljeni postupci sa ukazivanjem na uočene nedostatke, jer su kontrolirani subjekti pristup registrima, koji sadrže osobne podatke, uglavnom vršili na zakonit način.

Usporedni podaci za 2009 – 2016

INSPEKCIJSKI POSLOVI								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno	21	40	17	99	111	88	90	93
Redoviti	21	15	12	34	53	43	53	56
Revizijski	0	21	1	2	1	2	1	1
Izvanredni	0	4	4	63	57	43	36	36
Žalbe	3	3	2	14	8	2	1	4

3.5. Prigovori

Svaki nositelj osobnih podataka, fizička osoba na koju se podaci odnose, ima pravo podnijeti prigovor Agenciji kada sazna ili posumnja da su kontrolor ili obrađivač podataka povrijedili njegovo pravo ili da postoji izravna opasnost za povredu prava. Pravo na podnošenje prigovora je propisano u članku 30. Zakona.

3.5.1. Rješavanje po prigovorima

U izvještajnom razdoblju, zaprimljeno je 113 prigovora nositelja osobnih podataka. Protiv javnih tijela podneseno je 56 prigovora, dok je 57 prigovora podneseno protiv drugih subjekata, kao što su banke, mikrokreditne organizacije, različiti privredni subjekti, predstavnici etažnih vlasnika, odvjetnici i fizičke osobe.

U cjelosti je usvojeno 30 prigovora dok su djelomično usvojena dva prigovora. 28 prigovora je odbijeno. Doneseno je 28 zaključaka, kojim su okončani postupci po prigovoru, zbog nenadležnosti, odustanka stranke, neurednosti podneska ili zbog toga što su kontrolori otklonili nepravilnosti prije donošenja rješenja. 12 prigovora je u postupku rješavanja.

Iz prethodne godine je riješeno 14 prigovora dok su tri prigovora dostavljena u rad nadležnom tijelu, i to dva Informacijskom povjereniku Slovenije, a jedan Federalnom ministarstvu unutarnjih poslova.

3.5.2. Prigovori protiv kontrolora iz javnog sektora

Protiv javnih tijela podneseno je 57 prigovora. Dvadeset tri prigovora su usvojena kao osnovana u cjelosti dok je jedan usvojen kao djelomično utemeljen. Devetnaest prigovora su odbijeni kao neutemeljeni. Devet prigovora je okončano zaključkom zbog nenadležnosti i zbog odustanka podnositelja prigovora. Pet prigovora je u postupku rješavanja. Jedan prigovor je dostavljen nadležnom tijelu na rješavanje.

• ***Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao utemeljeni:***

1. Ministarstvo unutarnjih poslova Srednjobosanskog kantona i Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, Kantonalna administrativna služba Travnik – obrada podataka o posebnom stažu,
2. Ministarstvo unutarnjih poslova Srednjobosanskog kantona i Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, Kantonalna administrativna služba Travnik – obrada podataka o posebnom stažu
3. JU Centar za djecu i omladinu sa posebnim potrebama „Los Rosales“ Mostar – traženje uvjerenja o nekažnjavanju i uvjerenja da se protiv kandidata ne vodi kazneni postupak uz prijavu na natječaj za prijem u radni odnos,
4. Republička uprava za geodetske i imovinsko – pravne poslove Republike Srpske – traženje od kandidata da dostavi potvrdu o nekažnjavanju uz prijavu na Zahtjev za izražavanje interesa – Višegrad,
5. JU Treća osnovna škola Ilidža – obrada osobnih podataka o imenu i prezimenu podnositelja predstavke u pozivima i obavještenjima za održavanje sjednica Školskog odbora
6. KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo – obrada osobnih podataka novog korisnika komunalne usluge i promjena broja članova kućanstva u zgradama kolektivnog stanovanja dokazuje se izjavom predstavnika etažnih vlasnika ili izjavom dva etažna vlasnika,
7. Grad Tuzla – obrada osobne iskaznice na ulazu za vrijeme boravka u službenim prostorijama koje koristi Grad Tuzla,
8. JU Osnovna škola „Alija Nametak“ Sarajevo – obrada osobnih podataka putem videonadzora,
9. Općinski sud u Bihaću – dostavljanje poziva u kaznenom postupku, na radno mjesto putem koverta naslovljene na rukovoditelja Carinske ispostave Graničnog prijelaza Izačić,
10. Općina Domaljevac-Šamac – traženje preslike osobne iskaznice uz zahtjev za dodjelu novčane pomoći za obnovu poplavljenih stambenih prostora po Trećem javnom pozivu,

11. Ministarstvo unutarnjih poslova Unsko-sanskog kantona – objavljivanje imena i prezimena osobe prijavljene zbog učinjenja kaznenog djela, u svrhu emitiranja televizijskog priloga na Federalnoj televiziji,
12. Ministarstvo unutarnjih poslova Kantona 10 – obrada podataka o uvjetnoj osudi u kaznenoj evidenciji nakon proteka zakonskog roka,
13. Fond za izgradnju stanova Kantona Sarajevo – obrada osobnih podataka uposlenog u Fondu od strane drugog uposlenika Fonda i obrada osobnih podataka putem videonadzora,
14. Općina Ilidža – obrada ovjerene preslike osobne iskaznice u postupku prijave činjenice smrti umrle osobe
15. JP Komunalno d.o.o. Breza – obrada netočnih osobnih podataka o poslodavatelju u prijedlogu za izvršenje,
16. Ministarstvo unutarnjih poslova Tuzlanskog kantona, Policijska uprava Tuzla, Policijska stanica Čelić – dostavljanje osobnih podataka trećoj strani,
17. Poljoprivredni zavod Unsko – sanskog kantona Bihać – neovlašten pristup osobnim podacima u personalnom dosjeu,
18. Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko – dobojskog kantona, Policijska stanica Visoko i Agencija za promotivne usluge www.visoko.co.ba – davanje Službene zabilješke sa osobnim podacima H. Z. E. K. i objavljivanje iste na web portalu www.visoko.co.ba,
19. Federalno ministarstvo unutarnjih poslova, Federalna uprava policije – obrada osobnih podataka o imenu i prezimenu u aktu kojim se traži dokumentacija i informacije radi provjera navoda iz kaznene prijave,
20. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljene osobe i izbjeglice Kantona Sarajevo – obrada uvjerenja o kaznenom i prekršajnom nekažnjavanju kandidata u proceduri imenovanja predsjednika i članova upravnog i nadzornog odbora javnih ustanova iz oblasti rada, socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica Kantona Sarajevo,
21. Federalno ministarstvo okoliša i turizma – obrada popisa osoba koje su položile ispit za turističkog vodiča, sa adresom stanovanja, na web stranici,
22. JP „Rad“ Lukavac – obrada popisa dužnika za isporučenu toplotnu energiju na portalima,
23. BH Telecom d.d. Sarajevo – obrada osobnih podataka u ugovorima zaključenim sa Asocijacijom inovatora Bosne i Hercegovine.

3.5.3. Prigovori protiv kontrolora iz privatnog sektora

Protiv kontrolora iz privatnog sektora podneseno je 56 prigovora. U cjelosti je usvojeno sedam prigovora dok je jedan prigovor usvojen kao djelomično utemeljen. Devetnaest prigovora su odbijeni kao neutemeljeni, 19 prigovora je okončano zaključkom zbog nenadležnosti ili neurednosti podneska, a sedam prigovora je u postupku rješavanja. Tri prigovora su dostavljena nadležnom tijelu na rješavanje.

• **Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao utemeljeni:**

1. Raiffeisen Bank BiH d.d. Sarajevo – obrada osobnih podataka u svrhu izravnog marketinga,
2. „Fructa trade“ d.o.o. Derventa – traženje preslike osobne iskaznice i vozačke dozvole u natječajnoj proceduri,
3. Avaz – roto press d.o.o. Sarajevo i JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo – obrada osobnih podataka o zdravstvenom stanju uposlenika,
4. S. H. – obrada osobnih podataka putem videonadzora u restoranu „Fontana“ Jajce,
5. „Vitapur“ d.o.o. Sarajevo – korištenje osobnih podataka u svrhu izravnog marketinga,
6. Addiko Bank d.d. Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broja u tužbi podnesenoj Općinskom sudu u Sarajevu,

7. SEIC d.o.o. Sarajevo, Podružnica Hotel „Residence Inn by Marriott“ Sarajevo – obrada osobnih podataka gostiju u svrhu korištenja hotelskog smještaja.

3.5.4. Primjeri iz prakse

- Otkrivanje identiteta prijavitelja kaznenog djela, od strane policije, subjektu na koga se prijava odnosi

Prigovor nositelja osobnih podataka, prijavitelja kaznenog djela, protiv Federalne uprave policije, zbog otkrivanja njegovog identiteta pravnoj osobi na koju se njegova prijava odnosi, je usvojen kao utemeljen. Federalno ministarstvo unutarnjih poslova je upozoreno da ne otkriva osobne podatke o prijaviteljima kaznenih djela ukoliko to nije neophodno za izvršenje policijskih poslova.

Federalno ministarstvo je u izjašnjenju istaknulo da je, postupajući po nalogu nadležnog tužiteljstva, od subjekta protiv kojeg je podnesena kaznena prijava tražilo dokumentaciju i informacije koje su navedene u prijavi. Također, ističu da prilikom isticanja ovih zahtjeva moraju obrazložiti temelje sumnje zbog koje se traži određena dokumentacija a koji su u ovom slučaju proizlazili iz kaznene prijave. Istaknuto je i to da je podnositelj prigovora, kao prijavitelj kaznenog djela, u samoj kaznenoj prijavi naveo svoje ime i prezime ali nije naveo „potrebu za skrivanjem identiteta“ iz čega, po njihovom mišljenju, proizlazi da je dao suglasnost za obradu njegovih osobnih podataka.

Prema Zakonu, suglasnost predstavlja „svjesnu naznaku želje nositelja podataka datu slobodnom voljom kojom nositelj podataka daje svoj pristanak da se njegovi osobni podaci obrađuju.

Kontrolori iz javnog sektora, policijska tijela imaju zakonom utvrđene nadležnosti i na njih se odnosi pravilo da mogu obrađivati osobne podatke bez suglasnosti nositelja podataka jer obradu vrše sukladno zakonu ili je obrada neophodna da bi se ispunile nadležnosti utvrđene zakonom. Dakle, Federalno ministarstvo je zahtijevajući dokumentaciju i informacije od predmetnog subjekta navelo i podatke o prijavitelju tog djela ne pravdajući to konkretnom potrebom već smatrajući da je podnositelj s tim suglasan.

Federalno ministarstvo je postupilo protivno pravilima vlastitih propisa „jer ova obrada nije bila neophodna za ispunjenje policijskog zadatka“ jer je sve tražene podatke mogao zahtijevati i bez otkrivanja identiteta prijavitelja. Federalno ministarstvo je trebalo cijeniti i pretpostaviti da otkrivanje podataka o prijavitelju djela na navedeni način, može biti štetno za javni interes sa aspekta povjerenja prema policijskim tijelima, te povjerljivosti njegovih podataka kao osobe koja je u dobroj vjeri i namjeri navela svoje ime i prezime.

Naprijed navedenim radnjama Federalno ministarstvo unutarnjih poslova je obrađivalo osobne podatke podnositelja prigovora protivno načelu svrhe u koju su podaci prikupljeni.

- Objavljivanje osobnih podataka na službenoj internet stranici, od strane javnog tijela, o osobama koje su položile ispit za turističkog vodiča

Prigovor nositelja osobnih podataka, protiv Federalnog ministarstva okoliša i turizma, zbog objavljivanja njegovih osobnih podataka, na službenoj internet stranici, u svrhu njegovog

obavješćavanja da je kandidat za polaganje ispita za turističkog vodiča i da je taj ispit položio, usvojen je kao utemeljen. Federalnom ministarstvu je zabranjeno da objavljuje osobne podatke na ovaj način.

Osobni podaci, koji su objavljeni na službenoj web stranici, su se odnosili na ime i prezime, ime oca adresu stanovanja, kanton i poznavanje stranog jezika. Prema izjašnjenju Federalnog ministarstva, razlozi objavljivanja ovih podataka su veliki broj kandidata, njih 228, koje nije bilo moguće kontaktirati telefonom.

Obrada osobnih podataka, od strane Federalnog ministarstva, na ovakav način je neprihvatljiva i suprotna načelu pravičnosti i zakonitosti. Svakako da je obavješćavanje kandidata za polaganje ispita neophodna radnja za provođenje ispita ali obavješćavanje šire javnosti o tome nije način i sredstvo da se to i postigne.

Objavljivanje rezultata ispita za podnositelja prigovora i ostale kandidate, se tiču samo njih i nije dopustivo da o istim rezultatima bude obaviještena cjelokupna javnost.

Zabrinjavajuća je spoznaja da Federalno ministarstvo ne poštuje pravila upravnog postupka, koje je dužno primjenivati, kojima je propisano obavješćavanje stranaka i drugih sudionika u postupku i dostavljanje pismena.

Federalno ministarstvo je, tijekom trajanja postupka pred Agencijom, uklonilo osobne podatke sa službene web stranice, ali to nije spriječilo posljedicu, da se sporni sadržaj može pronaći na internetu. Osobne podatke sa službene web stranice su preuzeli internet pretraživači, Yahoo i Bing. Posljedica objave osobnih podataka na službenoj web stranici je da su tako objavljeni osobni podaci dostupni široj javnosti na neodređeno vremensko razdoblje.

Naprijed navedenim radnjama Federalno ministarstvo je obrađivalo osobne podatke protivno načelu pravičnosti i zakonitosti i načelu svrhe.

- Zadržavanje osobnih podataka o uvjetnoj osudi, od strane policijskog tijela, nakon proteka roka za njeno brisanje

Prigovor nositelja osobnih podataka protiv, Ministarstva unutarnjih poslova Kantona 10, zbog obrade osobnih podataka o uvjetnoj osudi i nakon proteka zakonskog roka za njeno čuvanje je usvojen kao utemeljen. Ministarstvu unutarnjih poslova Kantona 10 naloženo je da provede postupak za brisanje kazne. Presuda se odnosi na utvrđenu kaznu zatvora od šest mjeseci, uvjetno na jednu godinu i šest mjeseci.

Podnositelj prigovora se obratio Ministarstvu unutarnjih poslova sa zahtjevom za izdavanje uvjerenja iz kaznene evidencije kada mu je izdano uvjerenje sa podacima o izrečenoj uvjetnoj osudi iz 2006. godine. Tom prilikom je i upućen da se obrati nadležnom sudu za brisanje iste. Sud je potvrdio da je cijeli spis predmeta uništen po proteku propisanog roka te da brisanje treba provesti nadležno policijsko tijelo.

Kazneni zakon propisuje sljedeće odredbe u vezi brisanja uvjetne osude; „uvjetna osuda se briše iz kaznene evidencije po proteku roka od jedne godine od dana prestanka vremena provjeravanja, ako za to vrijeme osuđenik ne počinii novo kazneno djelo“. „Kada po zakonu brisanje osude nastupa protekom određenog vremena i pod uvjetom da osuđeni u tom vremenu ne učini novo kazneno djelo,

rješenje o brisanju osude donosi po službenoj dužnosti tijelo nadležno za vođenje poslova kaznene evidencije.

Ministarstvo unutarnjih poslova ne samo što nije postupilo po navedenim odredbama već je podnositelja prigovora uputilo da se obrati sudu za dostavljanje dokaza neophodnih za brisanje uvjetne osude iako je te podatke već posjedovao. Pozivanje Ministarstva unutarnjih poslova na „sudsko brisanje uvjetne osude“ se odnosi na slučaj „šutnje administracije“ odnosno ukoliko „nadležno tijelo u roku 30 dana po podnesenom zahtjevu ne donese rješenje o brisanju“.

Podaci iz kaznene evidencije spadaju u posebne kategorije osobnih podataka jer imaju veći utjecaj na privatnost njihovih nositelja od drugih vrsta osobnih podataka pa se označavaju i kao „osjetljivi podaci“.

Zbog navedenog utjecaja, Zakon u posebnom članku utvrđuje uvjete za obradu tih podataka. S tim u vezi, oblast kaznenog zakonodavstva sadrži precizne norme o nadležnosti za vođenje kaznene evidencije, vrstama osobnih podataka, vremenskom razdoblju te o drugim aspektima obrade osobnih podataka u evidenciji. Nepridržavanje ovih normi od strane nadležnih javnih tijela predstavlja njihovo protivpravno miješanje u privatnost pojedinaca. Podnositelj prigovora je zbog nezakonitog postupanja Ministarstva unutarnjih poslova Kantona 10 mogao biti uskraćen u realizaciji različitih prava čije ostvarivanje ovisi od njegovog statusa u kaznenoj evidenciji.

Naprijed navedenim radnjama Ministarstvo unutarnjih poslova je obrađivalo osobne podatke protivno načelu pravičnosti i zakonitosti te načelu vremenskog ograničenja.

- Dostavljanje poziva u kaznenom postupku na radno mjesto osumnjičenog putem koverta naslovljene na rukovoditelja osumnjičenog sa opisom kaznenog djela

Prigovor nositelja osobnih podataka protiv Općinskog suda u Bihaću zbog dostavljanja poziva kao optuženom u kaznenom postupku, na radno mjesto putem koverta naslovljene na rukovoditelja uz navođenje kaznenog djela, usvojen je kao utemeljen. Općinskom sudu je naloženo da pozive, koje upućuje optuženom u kaznenom postupku, dostavlja u zatvorenoj koverti naslovljenoj na ime optuženog.

Općinski sud je, radi dostavljanja na radnom mjestu, kovertu sa pozivom podnositelju prigovora kao optuženom i pozivom uz obavijest, naslovio i dostavio na ruke rukovoditelja na radnom mjestu podnositelja prigovora. Akt Suda pod nazivom „Uručenje poziva ime i prezime optuženog“, koji je naslovljen i uručen njegovom rukovoditelju, sadrži osobne podatke osumnjičenog koji se odnose na navođenje kaznenog djela.

Općinski sud je, u svom izjašnjenju iznio navode da se podnositelj prigovora kao optuženi na dva zakazana ročišta nije odazvao. Kako prethodni pozivi za ročište optuženom nisu mogli biti uručeni na kućnu adresu, sudeći sudija je nakon saznanja o mjestu uposlenja odredio da se osumnjičenog uz obavijest i poziv za saslušanje ima dostaviti na adresi iz optužbe i na radnom mjestu. Dalje je navedeno, da je poziv osumnjičenom upućen posredstvom rukovoditelja sa molbom da mu se poziv uz obavijest uruči. Sudećem sudiji nije poznato u kakvoj se koverti poziv uručuje.

Prema Zakonu o kaznenom postupku pozivanje se vrši dostavljanjem zatvorenog pisanog poziva koji sadrži: naziv tijela koje poziva, ime i prezime optuženog, naziv kaznenog djela koje mu se stavlja na teret, mjesto gdje optuženi ima da dođe, dan i sat kada treba da dođe, označenje da se poziva u

svojstvu optuženog i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prinudno doveden, da je dužan odmah obavijestiti tužitelja, odnosno sud o promjeni adrese, kao i o namjeri da promijeni boravište i službeni pečat i potpis tužitelja, odnosno sudije koji poziva.

Ako se dostavljanje ima obaviti na radnom mjestu osobe kojoj se pismeno ima dostaviti a ta osoba se tamo ne zatekne, pismeno se može uručiti osobi ovlaštenoj za prijem pošte koja je dužna primiti pismeno ili osobi koja je uposlena na istom mjestu, ako ono pristane primiti pismeno.

Dakle, ove odredbe ne propisuju da se radi dostavljanja na radnom mjestu, koverta sa pozivima za optuženog naslovljava i dostavlja njegovom rukovoditelju ili poslodavatelju, kako je to uradio Općinski sud kao i o tome da tim osobama mogu biti poznati razlozi pozivanja.

Nesporno je da Općinski sud ima obvezu da u cilju izbjegavanja odugovlačenja postupka i nastupanja zastare vrši pozivanje podnositelja prigovora ali takvu obradu osobnih podataka mora vršiti u okviru relevantnog zakona, koji jasno i nedvosmisleno propisuje načine osobnog i posrednog dostavljanja pismena optuženog. Općinski sud je istovremeno dužan da poštuje i pravo na privatnost optuženog u odnosu na osobe koje ne sudjeluju u kaznenom postupku.

Naprijed navedenim radnjama Općinski sud je obrađivao osobne podatke podnositelja prigovora protivno načelu pravičnosti i zakonitosti.

- Objavljivanje osobnih podataka u pozivima i obavještenjima za održavanje sjednica školskog odbora, na oglasnoj ploči škole

Prigovor nositelja osobnih podataka, protiv JU „treća osnovna škola Ilidža“, zbog objavljivanja njegovih osobnih podataka u pozivima i obavještenjima, za održavanje sjednica Školskog odbora, Nastavničkog i Odjeljenskog vijeća, te zapisnicima sa sjednica Školskog odbora, na oglasnoj ploči škole. Školi je zabranjeno da u aktima, koje objavljuje na oglasnoj ploči, navodi osobne podatke podnositelja predstavki.

Putem oglasne ploče bili su objavljeni ime i prezime podnositelja prigovora, kao podnositelja predstavke, uz navođenje predmeta njegove predstavke „kršenje dječijih i ljudskih prava“ u okviru pojedinih točaka dnevnog reda, protiv Škole.

Prema propisima koji reguliraju rad školskih i nadzornih odbora, propisano je da se „odluke, zaključci i stavovi školskog odbora objavljuju javno putem oglasne ploče, odmah a najkasnije tri dana nakon okončanja sjednice“ te da se „dnevni red sa zakazanim datumom održavanja sjednice Školskog odbora obvezno postavlja na oglasnu ploču škole“.

Prema Pravilima javne ustanove utvrđeno je “da se poslovnim tajnom naročito smatraju podaci sadržani u molbama, zahtjevima i priložima građana i pravnih osoba upućenih školi, kao i podaci sadržani u tim priložima“.

Dakle, Škola nije poklonila dužnu pažnju ovim pravilima niti je vodila računa da prilikom objavljivanja osobnih podataka podnositelja predstavke te iznošenjem predmeta predstavke, čini dostupnim javnosti osobne podatke podnositelja prigovora u kontekstu vrlo osjetljivih pitanja kao što je kršenje dječijih i ljudskih prava.

Naprijed navedenim djelovanjem Škola je obrađivala osobne podatke protivno načelu pravičnosti i zakonitosti te načelu svrhe.

- Prikupljanje ovjerenih preslika osobnih iskaznica podnositelja zahtjeva u postupku prijave činjenice smrti

Prigovor nositelja podataka, protiv Općine Ilidža, zbog prikupljanja ovjerene preslike osobne iskaznice u postupku prijave smrti, usvojen je kao utemeljen. Općini Ilidža je zabranjeno da prikuplja ovjerene preslike osobnih iskaznica podnositelja zahtjeva za prijavu smrti umrle osobe.

Općina je od podnositelja prigovora kao podnositelja zahtjeva za prijavu činjenice smrti, zahtijevala prilaganje ovjerene preslike osobne iskaznice u svrhu utvrđivanja njegovog identiteta. Prema izjašnjenju Općine isto je propisano Zakonom o matičnim knjigama i Uputstvom o načinu vođenja matičnih knjiga.

Zakonom o osobnoj iskaznici je propisano da se „od državljana BiH može tražiti preslika osobne iskaznice, samo u postupku revizije ili prestanka državljanstva BiH i kada je to propisano zakonom“.

Zakon o matičnim knjigama propisuje: „Činjenicu smrti dužni su prijaviti članovi obitelji, odnosno članovi kućanstva s kojima je umrli živio. Ako njih nema ili su u nemogućnosti to učiniti, činjenicu smrti dužne su prijaviti druge osobe s kojima je umrli živio ili drugi članovi obitelji koji su doznali za smrt, odnosno osobe u čijem je stanu nastupila smrt. Ako nema ni tih osoba, činjenicu smrti dužna je prijaviti osoba koja je prva doznala za smrt.“

Dakle, relevantni zakon ne propisuje prikupljanje ovjerenih preslika osobnih iskaznica podnositelja zahtjeva u postupku prijave smrti.

Nesporno je pravo Općine da utvrdi identitet osobe koja prijavljuje određene činjenice koje se upisuju u matične knjige. Identitet fizičke osobe se utvrđuje uvidom u njegovu osobnu iskaznicu i nakon toga upisivanjem neophodnih podataka sadržanih u osobnoj iskaznici. Pored podataka o imenu i prezimenu i srodstvu, može se evidentirati i broj osobne iskaznice na temelju koje je utvrđen identitet i naziv tijela koje je istu izdalo, bez prikupljanja preslika osobnih iskaznica.

Naprijed navedenim radnjama Općina je obrađivala osobne podatke podnositelja prigovora suprotno načelu pravičnosti i zakonitosti.

- Obrada osobnih podataka u postupku registracije novih korisnika komunalne usluge putem izjave predsjednika etažnih vlasnika ili izjavama dva etažna vlasnika

Prigovor nositelja osobnih podataka, protiv KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, zbog zahtjeva da se registracija novog korisnika komunalne usluge i promjena broja članova kućanstva u zgradama kolektivnog stanovanja dokazuje izjavom predstavnika etažnih vlasnika ili izjavom druga dva etažna vlasnika, usvojen je kao utemeljen. Komunalnom poduzeću je naloženo da postupak registracije novog člana i promjene broja članova kućanstva vrši sukladno mjerodavnom kantonalnom propisu uz poštovanje prava na privatnost i zaštitu podataka.

Podnositelj prigovora je, u pokušaju da odjavi člana obitelji iz zajedničkog kućanstva radi umanjenja računa za potrošenu vodu, komunalnom poduzeću ponudio materijalni dokaz, da je nadležnom sudu podnio zahtjev za razvod braka - povratnicu da je sud zaprimio takav zahtjev kao dokaz da on i njegov bračni supružnik ne stanuju na istoj adresi.

Komunalno poduzeće je u korespondenciji sa podnosiocem prigovora istaknulo da samo ovlašteni predstavnik zgrade kolektivnog stanovanja može izvršiti prijavu i odjavu potrošača i da ne postoji drugi način prijave i odjave u zgradama gdje se potrošačima obračun i fakturisanje vrši na temelju broja prijavljenih članova ili u nedostatku predstavnika etažnih vlasnika ovjerenim izjavama dva druga etažna vlasnika.

Uredbom o općim uvjetima za snabdijevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda, koju je donijela Vlada Kantona Sarajevo, je propisano da je korisnik usluge dužan u roku od osam dana od dana nastale promjene pisanim putem prijaviti davatelju usluge svaku promjenu koja je od utjecaja na međusobne ugovorne odnose, naročito ako izvrši promjenu vlasništva, promjenu kategorije potrošača, promjene koje se odnose na broj članova kućanstva korisnika usluge i sl.

Nesporno je pravo Komunalnog poduzeća da u slučajevima kada se obračun potrošene vode vrši putem zajedničkog vodomjera, ima točne podatke o vlasnicima stana i o broju članova svakog pojedinačnog kućanstva. Međutim, neprimjeren je način da naprijed navedeno mora biti potvrđeno od strane predstavnika etažnih vlasnika ili dva druga etažna vlasnika. U tom slučaju bi korisnik usluge bio dužan svoju privatnost izložiti trećim osobama koje ne mora ni poznavati.

Naprijed navedenim djelovanjem Komunalno poduzeće je obrađivalo osobne podatke podnosioca prigovora protivno načelu pravičnosti i zakonitosti.

- Zahtijevanje potvrda o nekažnjavanju od kandidata u natječajnoj proceduri

Prigovor nositelja osobnih podataka protiv Republičke uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Republike Srpske, zbog traženja potvrda o nekažnjavanju od kandidata u natječajnoj proceduri za izražavanje interesa u procesu uspostavljanja katastra nepokretnosti, usvojen je kao utemeljen. Geodetskoj upravi je naloženo da uništi zaprimljenu potvrdu o nekažnjavanju te je upozorena da ne zahtijeva prilaganje potvrda o nekažnjavanju.

Geodetska uprava je u obrazloženju svog postupanja istakla da su kandidati izrazili interes za ostvarivanje prava koja bi proistekla iz eventualnog zaključenja ugovora o djelu ta da je prijavom nastala njihova obveza da dostave traženu dokumentaciju. Radilo se o angažiranju konsultanata za rad u komisijama za izlaganje podataka o nepokretnostima i utvrđivanju prava na nepokretnostima pri Projektu registracije nekretnina sukladno smjernicama Svjetske banke, te da je sam tekst zahtjeva za izražavanje interesa, kao i uvjeti za angažiranje, odobreni od Svjetske banke.

Nadalje, Geodetska uprava je, u svom izjašnjenju kao pravni temelj za traženje podataka o nekažnjavanju navela da je sukladno relevantnom članku kaznenog zakona propisano da se građanima na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti samo ako su im ovi podaci potrebni radi ostvarivanja njihovih prava ili interesa, te da je prijavljivanjem na predmetni Zahtjev za izražavanje interesa, nastala obveza kandidata da dostave uvjerenje o nekažnjavanju radi eventualnog zaključivanja ugovora o djelu.

Kazneni zakon propisuje da se podaci iz kaznene evidencije mogu na obrazložen zahtjev dati državnim tijelima, poduzećima i drugim pravnim osobama, ako još traju određene pravne posljedice osude ili mjere sigurnosti ili ako za to postoji opravdan interes zasnovan na zakonu, te je propisano da niko nema pravo da traži od građana da podnese dokaz o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti.

Geodetska uprava nije imala pravo tražiti od građana da donesu dokaz o svojoj osuđivanosti odnosno neosuđivanosti, nego je trebala službenim putem zatražiti podatak od nadležnog tijela koji vodi evidenciju o tome i to samo za izabrane kandidate, pod uvjetom da za to ima opravdan interes zasnovan na zakonu.

Naprijed navedenim radnjama Geodetska uprava je obrađivala osobne podatke podnositelja prigovora protivno načelu pravičnosti i zakonitosti.

- Dostavljanje osobnih podataka o zdravstvenom stanju uposlenog, na zahjev poslodavatelja od strane zdravstvene ustanove

Prigovor nositelja osobnih podataka, protiv Društva za izdavačku i tiskarsku djelatnost Avaz – roto press d.o.o. Sarajevo i JU Dom zdravlja kantona Sarajevo zbog obrade osobnih podataka o zdravstvenom stanju je usvojen kao utemeljen. Domu zdravlja je zabranjeno da u tijeku privremene spriječenosti za rad pacijenata njihovim poslodavateljima dostavlja podatke sa opisom dijagnoze, vrste i načina pruženih usluga a Avaz – roto press-u je naloženo da uništi informaciju koju je zaprimio od Doma zdravlja.

Poslodavatelj je u tijeku privremene spriječenosti za rad uposlenog pismenim aktom od zdravstvene ustanove zatražio informaciju o njegovom zdravstvenom stanju, sa obrazloženjem da li je sposoban obavljati poslove na koje je raspoređen. Zdravstvena ustanova je dostavila informaciju, koja sadrži podatke o medicinskim dijagnozama, vrsti, načinu i razdoblju pružanja medicinskih usluga te da se ne može izjasniti da li je uposleni zdravstveno sposoban obavljati poslove na koje je raspoređen.

Prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju privremenu spriječenost za rad utvrđuje izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi odnosno privatnoj praksi, te o tome obavještava osiguranika, njegovog poslodavatelja i nadležni kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja. Za vrijeme privremene spriječenosti za rad osiguranika odnosno za vrijeme korištenja prava na naknadu plaće, vrši se nadzor od strane kontrolora kantonalnog zavoda osiguranja i pravne odnosno fizičke osobe za vrijeme za koje ono isplaćuje naknadu plaće na teret svojih sredstava.

Poslodavatelj je imao dokaze o privremenoj spriječenosti za rad uposlenog ali je uputio zahtjev za dodatnim informacijama da li je uposleni sposoban za rad usljed razloga zbog kojih koristi bolovanje iako je trebao znati da je za regulisanje njihovih međusobnih odnosa dovoljna činjenica da je isti redovito dostavljao izvješća o privremenoj spriječenosti za rad na način kao je to propisano relevantnim zakonom.

Zdravstvena ustanova koja je zaprimila takav zahtjev je morala utvrditi da li je nadležna da daje takve informacije o zdravstvenom stanju. Ne vodeći računa o tome, zdravstvena ustanova je dostavila informacije sa osobnim podacima: opis dijagnoze, vrsta i vremensko trajanje pruženih medicinskih usluga, iako se te vrste podataka od poslodavatelja nisu ni tražile.

Prema pravilniku o utvrđivanju privremene spriječenosti za rad, zbog bolesti, povrede ili drugih okolnosti zdravstvena ustanova dostavlja poslodavatelju na za to propisanom obrascu informacije zbog čega je uposleni privremeno spriječen za rad.

Dakle, zdravstvena ustanova treba biti upućena da, osim na za to propisanom obrascu, ne može na drugi način obavještavati poslodavatelja o zdravstvenoj sposobnosti uposlenog.

Prema Zakonu o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata podaci iz medicinske dokumentacije spadaju u osobne podatke o pacijentu i predstavljaju službenu tajnu u što spadaju i doznake za bolovanje koje se uručuju poslodavatelju u zatvorenoj koverti, što znači da se trećoj strani ne mogu dostavljati bez zakonitog pravnog temelja.

Podaci o zdravstvenom stanju spadaju u posebne kategorije osobnih podataka te su Zakonom propisani i posebni uvjeti za njihovu obradu. Jedan od uvjeta jeste i „da je njihova obrada potrebna za izvršenje obveza ili posebnih prava kontrolora iz područja radnog prava u onoj mjeri u kojoj je zakonom ovlašten“.

Naprijed navedenim radnjama od strane Društva za izdavačku i tiskarsku djelatnost Avaz – roto press d.o.o. Sarajevo i JU Dom zdravlja kantona Sarajevo osobni podaci podnositelja prigovora su obrađeni suprotno načelu pravičnosti i zakonitosti.

- Obrada osobnih podataka u svrhu izravnog marketinga od strane banke

Prigovor nositelja osobnih podataka protiv Raiffeisen Bank dd BH, zbog upućivanja neželjenih poziva na njegov telefon u svrhu izravnog marketinga usvojen je kao utemeljen. Banci je naloženo da izbriše osobne podatke podnositelja prigovora iz evidencije ustanovljene u svrhu izravnog marketinga.

Podnositelj prigovora je istakao da nikada nije bio klijent Banke niti je kontaktirao Banku na bilo kakav način te da se njegov broj telefona ne nalazi u telefonskom imeniku.

U provedenom postupku je utvrđeno da je podnositelj prigovora u ranijem razdoblju, izvršio platnu transakciju u unutarnjem platnom prometu. Tom prilikom Banka je od podnositelja prigovora prikupila podatke o njegovom imenu i prezimenu, adresi i broju mobilnog telefona. Podatke prikupljene u svrhu izvršenja platne transakcije, službenik Banke je unio u elektroničku evidenciju osoba koje se kontaktiraju u svrhu izravnog marketinga.

Člankom 26. Zakona je propisano da nositelj osobnih podataka ima pravo da podnese besplatan prigovor na zahtjev kontrolora u pogledu budućeg korištenja ili prijenosa njegovih osobnih podataka u svrhu izravnog marketinga ili da bude obaviješten prije nego što njegovi podaci budu prvi put preneseni trećoj strani. U slučaju da nositelj osobnih podataka na da suglasnost, osobni podaci se ne mogu dostaviti trećoj strani.

Iz ovih odredbi Zakona jasno proizlazi da nositelj podataka ima pravo da odluči u pogledu obrade osobnih podataka u svrhu izravnog marketinga. Ukoliko se usprotivi takvoj obradi, može podnijeti prigovor u pogledu budućeg korištenja osobnih podataka koji su obvezujući za kontrolora.

Dakle, Banka je osobne podatke, koje je prikupila u svrhu izvršenja platne transakcije iskoristila za upućivanje promotivnih poziva bez prethodne suglasnosti podnositelja prigovora. Banka je bila dužna da pribavi suglasnost nositelja podataka, odnosno da prilikom izvršenja platne transakcije istog obavijesti o svim uvjetima obrade osobnih podataka u svrhu izravnog marketinga.

Naprijed navedenim radnjama Banka je obradila osobne podatke podnositelja prigovora suprotno načelu svrhe, koje propisuje da se osobni podaci prikupljeni u posebne izričite i zakonite svrhe ne obrađuju na bilo koji način koji nije u skladu sa tom svrhom.

- Obrada osobnih podataka putem kamera videonadzora postavljene na objektu restorana

Prigovor nositelja osobnih podataka protiv vlasnika restorana „Fontana“ Jajce, zbog obrade osobnih podataka uporabom kamere videonadzora instalirane na objektu, je usvojen kao utemeljen. Vlasniku restorana je naloženo da donese odluku o pravilima videonadzora i da kamere usmjeri u takvom položaju da u opsegu imaju isključivo ulaz u restoran a ne na stepenište zgrade u kojoj živi podnositelj prigovora.

U prigovoru je istaknuto da je sporna kamera videonadzora postavljena tako da obuhvata zajednički ulaz u dva zasebna objekta, odnosno stepenište zgrade i snima podnositelja prigovora, njegovu obitelj, prijatelje i poslovne klijente.

Vlasnik restorana je u svom izjašnjenju istakao da je sustav videonadzora uspostavljen u svrhu zaštite vlastite imovine i osoba. Također je istaknuto da je sustav videonadzora postavljen što su na tom mjestu nepoznate osobe oštećivale imovinu osoba, ostavljala razne nečistoće i sl.

U ovom slučaju vlasnik restorana je putem postavljenih kamera videonadzora, u cilju zaštite imovine i osoba, istovremeno snimao i ulaz i stepenište drugog objekta koji koristio podnositelj prigovora.

Instaliranje kamere videonadzora i bez prethodne provjere opravdanosti postavljanja iste, predstavlja proizvoljno zadiranje u privatnost podnositelja prigovora jer se na taj način mogu prikupljati podaci o njegovom spontanom ponašanju i navikama što istovremeno može izazvati nelagodnost da je pod određenim posmatranjem ili prismotrom.

Prema članku 21a. Zakona snimci pohranjeni putem videonadzora na određenom prostoru na temelju kojih se može identificirati nositelj osobnih podataka predstavljaju zbirku osobnih podataka. Prema istom članku, ukoliko nije propisana zakonom, obrada osobnih podataka putem videonadzora mora biti regulirana odlukom kontrolora koja treba obuhvatiti sve elemente obrade s ciljem poštovanja prava na zaštitu privatnosti i osobnog života nositelja podataka. Također, Zakonom je propisano da je kontrolor dužan na vidnom mjestu istaći obavještenje o vršenju videonadzora i kontakt putem kojeg se mogu dobiti pojedinosti o istom.

Na ulazu u objekat bilo je istaknuto obavještenje da je prostor pod videonadzorom. Vlasnik restorana nije donio odluku, kojom su trebala biti regulirana pitanja koja se odnose na: svrhu obrade, broj kamera i njihov položaj i sl. Shodno utvrđenim nedostacima vlasniku restorana je naloženo da donese odluku kojom će regulirati pravila obrade, te da postavi kamere u položaj da u opsegu snimanja ne obuhvataju stepenište i prostor podnositelja prigovora.

Naprijed navedenim radnjama vlasnik restorana je obrađivao osobne podatke podnositelja prigovora suprotno načelu pravičnosti i zakonitosti i načelu mjere i opsega.

- Kopiranje putnih isprava gostiju u svrhu hotelskog smještaja

Prigovor nositelja osobnih podataka protiv hotela „Residence Inn by Marriott“ iz Sarajeva zbog kopiranja i zadržavanja preslika putnih isprava je usvojen kao utemeljen. Hotelu je zabranjeno da kopira i zadržava putne isprave gostiju te je naloženo uništenje prikupljenih preslika putnih isprava.

U izjašnjenju Hotela navedeno je da se kopiranje putnih isprava vrši u kontinuitetu, od početka rada te da je to potrebno radi bržeg i učinkovitijeg prijavljivanja gostiju. Uporedo sa ovom aktivnošću Hotel upisuje goste u određene evidencije.

Shodno Zakonu o strancima, poslovni subjekti koji pružaju usluge smještaja dužni su voditi evidenciju o strancima koja se ovjerava u nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe za strance ili u policiji poslovnog sjedišta davatelja usluge. Davatelj usluge je dužan čuvati knjigu stranaca tri godine od dana njenog zaključenja, te je dati na uvid ovlaštenoj službenoj osobi Službe ili policije.

Dakle, mjerodavni zakon je propisao na koji način se vodi evidencija o gostima od strane poslovnih subjekata koji pružaju usluge hotelskog smještaja.

Imajući u vidu navedeno, te odredbe Zakona o putnim ispravama i Zakona o osobnoj iskaznici iz kojih proizlazi da se preslike tih identifikacijskih dokumenata mogu zahtijevati ako je to izričito propisano zakonom, proizlazi da je kopiranje putnih isprava u svrhu bržeg i učinkovitijeg prijavljivanja gostiju nezakonito.

Prikupljanjem preslika identifikacijskih dokumenata protivno zakonu stvara se neopravdan rizik od njihove zlouporabe.

Naprijed navedenim radnjama Hotela osobni podaci podnositelja prigovora su obrađivani suprotno načelu pravičnosti i zaskonitosti.

- *Uplata osobnih primanja na tekući račun bračnog supružnika*

Prigovor nositelja osobnih podataka protiv Addiko Bank a.d. Banja Luka zbog obavještavanja poslodavatelja jednog bračnog supružnika da njihov uposlenik mora imati otvoren tekući račun u svrhu uplate osobnih primanja, je odbijen kao neutemeljen.

Nositelji osobnih podataka, bračni supružnici, su u prigovoru iznijeli da je Banka povrijedila njihovo pravo na privatnost jer je obavijestila poslodavatelja jednog od bračnih supružnika da više neće primati uplate na njegovo ime koje se uplaćuju na tekući račun drugog supružnika. Podnositelji prigovora su istakli da Banka u njihovom slučaju ne može primjeniti Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranju terorističkih aktivnosti jer se radi o osobnom primanju jednog od supružnika, te da je u ovom slučaju poznat izvor sredstava.

Banka je u svom izjašnjenju istaknula da je u razdoblju od pet godina primala uplate osobnih primanja za jednu osobu na tekući račun koji je otvoren na ime njegovog bračnog supružnika, te da je došla do saznanja o tome prilikom vršenja detaljnih provjera. Odmah po otkrivanju ovih činjenica Banka je od podnositelja prigovora zahtijevala da dostave pravni temelj za takav način knjiženja sredstava, te da bračni supružnik otvori tekući račun za svoja osobna primanja, te je istovremeno obavijestila poslodavatelja podnositelja prigovora da više neće prihvatati uplate za njihovog uposlenika na tekući račun njegovog bračnog supružnika. Banka je istakla da bi u suprotnom bila izložena riziku neusklađenosti poslovanja sa propisima koji proizlaze iz Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranju terorističkih aktivnosti, Zakona o unutarnjem platnom prometu, Zakona o izvršnom postupku itd.

Prema navedenim zakonima Banka je dužna vršiti mjere identifikacije i praćenja koje podrazumijevaju: utvrđivanje identiteta klijenta, utvrđivanje stvarnog vlasnika, dobivanje podataka o

svrsi i namjeni prirode poslovnog odnosa ili transakcije, provođenje stalnog praćenja poslovnih odnosa uključujući i kontrolu transakcija itd.

Dakle, svi klijenti Banke pa i podnositelji prigovora podliježu identifikaciji. U nedostatku točne i autentične identifikacije došlo bi do rizika u smislu prinudnih izvršenja nad sredstvima na računu Banke.

Iz navedenog proizlazi da svaka obrada osobnih podataka predstavlja ograničenje privatnosti ali da to ograničenje nije uvijek neopravdano. Pravo na privatnost nije apsolutno pravo već poštovanje istog podrazumijeva obradu podataka koja je propisana zakonom, da se vrši u jednom od legitimnih ciljeva te da je takva obrada neophodna u demokratskom društvu. Ispunjenost navedenih uvjeta, nesporno je utvrđena u predmetnom slučaju.

3.5.5. Prigovori iz 2015. godine koji su okončani u izvještajnom razdoblju

U ovom izvještajnom razdoblju riješeno je 14 prigovora iz 2015. godine. Radi se o prigovorima zaprimljenim na kraju iste godine.

Osam prigovora je usvojeno kao utemeljeno i jedan kao djelomično utemeljen. Preostalih pet prigovora su odbijeni kao neutemeljeni.

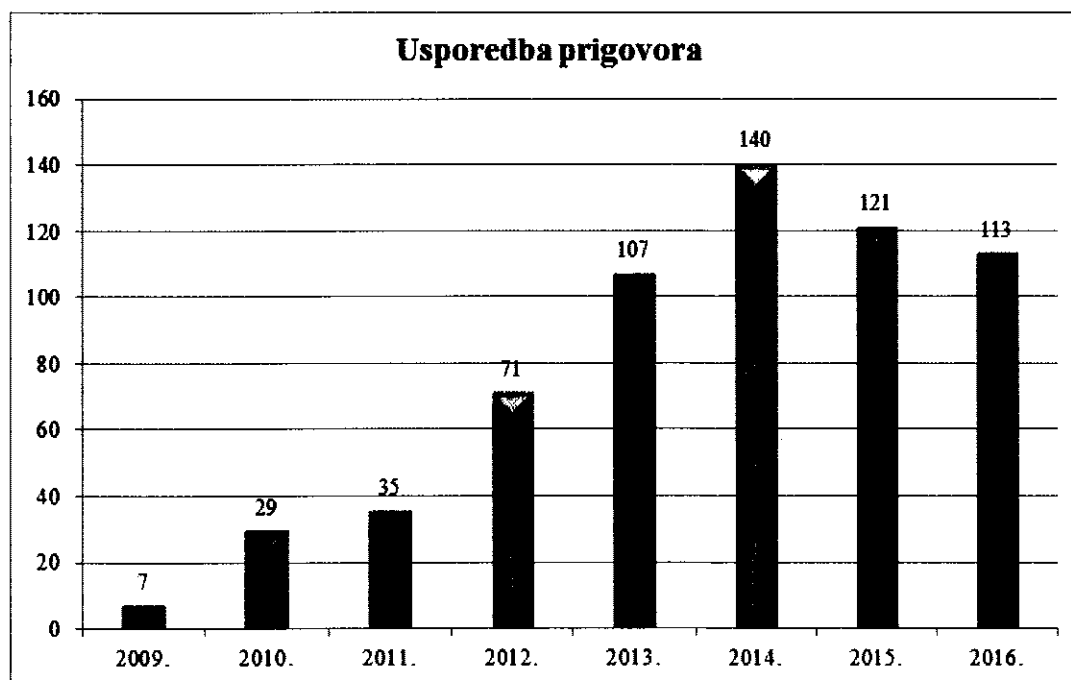
Prigovori su podneseni protiv kontrolora iz javnog i privatnog sektora a odnosili su se na obradu podataka o posebnom stažu, zbog davanja osobnih podataka trećoj strani, objave osobnih podataka na izlogu trgovačke radnje, izravnog marketinga, video nadzora, obrada jedinstvenog matičnog broja, preslike osobne iskaznice i dr.

- ***Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao utemeljeni:***

1. Općina Čitluk i Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, Kantonalna administrativna služba Sarajevo – obrada podataka o posebnom stažu,
2. A. H., vlasnik trgovačke radnje Mesprom u Tuzli – obrada popisa sa osobnim podacima i dugovanjem na izlogu radnje,
3. JU OŠ „Stevan Dušanić“ Pribinić, Teslić – obrada uvjerenja o nevođenju kaznenog postupka i ocjena pravne valjanosti priložene dokumentacije u natječajnoj proceduri,
4. Avon Cosmetics BiH d.o.o. Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broja,
5. ProCredit Bank d.d. Bosna i Hercegovina – obrada podataka o kreditnom zaduženju u Središnjem registaru kredita,
6. S. K. iz Pazarića – obrada osobnih podataka putem videonadzora na obiteljskoj kući,
7. JP „Vodokom“ d.o.o. Kakanj – obrada jedinstvenog matičnog broja K.B.,
8. Ventura Travel Agency d.o.o. Travnik – slanje sms poruke u svrhu izravnog marketinga,
9. Špediter EuroExpress d.o.o. Banja Luka – obrada dvostrane preslike osobne iskaznice u postupku carinjenja robe,

3.5.6. Usporedni podaci za 2009 – 2016

PRIGOVORI								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno prigovora	7	29	35	71	107	140	121	113
Rješenja	7	17	23	55	75	87	90	70
Mišljenja	0	7	1	2	1	0	0	0
Ustupljeni predmeti	0	1	0	0	0	0	0	3
Zaključci	0	0	6	15	16	19	18	28
Predmeti u radu	0	1	5	2	12	34	17	12
Predmeti iz prethodne godine	0	0	1	5	12	13	34	14

3.5.7. Izvješća o odbijenim zahtjevima nositelja podataka

Prema članku 28. stavak (4) Zakona, svaki kontrolor je dužan dostaviti Agenciji godišnje izvješće o odbijenim zahtjevima nositelja osobnih podataka.

Značaj ovog izvještavanja leži u činjenici da Zakon, pored ustanovljavanja prava nositelja podataka na pristup svojim podacima, propisuje i uvjete pod kojima se to pravo nositelju osobnih podataka može uskratiti od strane kontrolora. Kontrolor može odbiti zahtjev nositelju osobnih podataka za pristup podacima ukoliko je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta: ako osobne podatke obrađuje isključivo u statističke, znanstvenoistraživačke ili arhivske svrhe, ako se podaci moraju držati u tajnosti na temelju zakona ili s obzirom na njihovu vrstu, posebno zbog nadvladavajućeg opravdanog interesa treće strane ili ako se obrađuju uz suglasnost nositelja podataka.

Također, Zakon predviđa izuzetke od pristupa podacima ukoliko bi se time mogla nanijeti šteta interesima državne sigurnosti, obrane, javne sigurnosti, preventive, istrage, otkrivanja kaznenih djela i gonjenja izvršitelja, te povrede etičkih pravila profesije, važnim privrednim i finansijskim interesima, uključujući monetarna, proračunska i porezna pitanja, inspekcijskim i drugim kontrolnim dužnostima, zaštititi nositelja podataka ili prava i sloboda drugih.

U tijeku 2016. godine upućena su 23 poziva odabranim kontrolorima da dostave godišnje izvješće o odbijenim zahtjevima nositelja osobnih podataka. Pozvani su da dostave godišnje izvješće o odbijenim zahtjevima nositelja osobnih podataka: Vijeće ministara BiH, Vlada FBiH, Vlada RS, Vlada Brčko Distrikta BiH, Vlade kantona FBiH, Centralna banka BiH, Agencije za bankarstvo FBiH i RS, Javna poduzeća: Elektroprivreda BiH, Elektroprivreda HZ HB i Elektroprivreda RS, Telekom operateri: BH Telecom, Mtel a.d. i HT Eronet. Kontrolori su zamoljeni da, u okviru svojih nadležnosti, pozive prosljede drugim tijelima uprave, javnim ustanovama, direkcijama, podružnicama, poslovnica, bankama, mikrokreditnim organizacijama i slično.

Prema dostavljenim izvješćima nekolicina kontrolora su odbili zahtjeve nositelja osobnih podataka za pristup njihovim podacima, dok iz dostavljenih izvješća jednog broja kontrolora proizlazi da ne postoji dovoljno razumijevanje ovog instituta kako od samih kontrolora tako i od nositelja osobnih podataka.

3.6. Postupci po službenoj dužnosti

Postupak po službenoj dužnosti je postupak koji Agencija pokreće na temelju saznanja ili sumnje u nezakonitu obradu osobnih podataka. Saznanje može steći prijavom različitih subjekata, uključujući i anonimnu prijavu, opaženjem na elektroničkim i pisanim medijima, internetu, iz drugih predmeta u radu Agencije i slično.

U izvještajnom razdoblju pokrenuto je ukupno 55 postupaka po službenoj dužnosti.

Zbog potreba i specifičnosti pojedinih predmeta u osam postupaka po službenoj dužnosti je izvršen izvanredni inspekcijski nadzor, dok je 39 postupaka riješeno na temelju dostavljenih informacija od stranaka.

S tim u vezi, donesena su 32 rješenja, 12 zaključaka o obustavi postupka, tri zaključka o odbacivanju prijave dok osam predmeta nije okončano.

3.6.1. Postupci po službenoj dužnosti prema javnim tijelima

Prema javnim tijelima provedeno je 26 postupaka. Doneseno je 17 rješenja kojim su naložene upravne mjere, u sedam slučajeva doneseni su zaključci kojim su postupci obustavljeni dok su u dva slučaja zahtjevi za provođenje ocjene zakonitosti obrade osobnih podataka odbačeni zbog nenadležnosti.

- **Kontrolori kojima su naložene upravne mjere**

1. SIPA, UKC Sarajevo, Zavod za izvršenje kaznenih sankcija i ZU „Atrijum“ – obrada osobnih podataka o zdravstvenom stanju sudionika u kaznenom postupku,
2. KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broj korisnika javnog gradskog prijevoza u svrhu ostvarivanja prava na kupovinu mjesečne karte i subvencioniranje troškova prijevoza u javnom gradskom saobraćaju i zahtijevanje ovjerene izjave kojom korisnici daju suglasnost za prikupljanje i obradu njihovih osobnih podataka,
3. Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broj korisnika javnog gradskog prijevoza u svrhu subvencioniranja troškova prijevoza u javnom gradskom saobraćaju i kontrole izdatih mjesečnih kupona za prijevoz,
4. JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. Sarajevo – obrada osobnih podataka putem video nadzora,
5. Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica – obrada JMB, preslika osobnih iskaznica, objava osobnih podataka na službenoj web stranici,
6. Uprava za neizravno oporezivanje BiH – obrada preslike osobne iskaznice,
7. KJKP „Sarajevogas“ d.o.o Sarajevo – obrada preslike osobne iskaznice za korisnika usluga,
8. JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar – obrada biometrijskog podataka otiska prstiju uposlenika,
9. JUMS Hemijska škola Tuzla – obrada osobnih podataka putem videonadzora,
10. Općina Bratunac – obrada preslike osobne iskaznice i uvjerenja o nevođenju kaznenog postupka u natječaju,
11. Grad Zenica – obrada jedinstvenog matičnog broja i adrese prebivališta stipendista na službenoj web stranici www.zenica.ba,
12. Centralna banka BiH – obrada točnih osobnih podataka jamaca za kredite osigurane sa više od četiri jamca,
13. Ministarstvo pravde BiH – obrada adrese prebivališta osoba ovlaštenih za zastupanje udruženja i fondacija, na web stranici,
14. Univerzitetsko klinički centar Republike Srpske – obrada osobnih podataka pacijenata sa dijagnozom HIV/AIDS,
15. JU „Centar za socijalni rad“ Sanski Most – obrada preslika osobnih iskaznica i uvjerenja da se protiv kandidata ne vodi kazneni postupak u natječajnoj proceduri,
16. Kampus Kantona Sarajevo – obrada osobnih podataka putem video nadzora,
17. Prirodno – matematički fakultet u Sarajevu – obrada osobnih podataka na službenoj web stranici.

3.6.2. Primjeri iz prakse:

- Objavljivanje jedinstvenog matičnog broja i adrese prebivališta dobitnika stipendija na službenoj web stranici javnog tijela

Grad Zenica je na službenoj web stranici objavio osobne podataka građana, kojima su dodijeljene stipendije, u svrhu informiranja javnosti. Gradu je naloženo uklanjanje jedinstvenog matičnog broja i adrese prebivališta stipendista sa službene web stranice.

Uvidom u službenu web stranicu Grada Zenice utvrđeno je da je u meniju obavještenja postavljen link u okviru kojeg je prikazan tabelarni pregled stipendista za 2015/2016 godinu. Objavljene liste stipendista su sadržavale prezime i ime roditelja, ime, JMB osobe, ulicu i broj, naziv visokoškolske ustanove, mjesto studiranja, godinu studiranja broj bodova i napomenu.

U izjašnjenju Grada na upit Agencije, koji je pravni temelj i svrha za objavljivanje ovih podataka, izneseno je da je tabelarni prikaz za popunjavanje podataka o podnositeljima prijava na natječaj za dodjelu stipendija dostavljen od nadležnog kantonalnog Ministarstva. Istaknuto je da je prema Kriterijima za dodjelu stipendija redovitim studentima na području kantona propisano da „nakon razmatranja podnesenih prigovora, komisija sačinjava i objavljuje na oglasnoj ploči općine konačnu preliminarnu listu“. Grad podatke dostavlja nadležnom Ministarstvu a dužni su prema natječajnoj proceduri objaviti preliminarnu listu. Istakli su da je greškom lista koja je dostavljena Ministarstvu dostavljena i na e-mail službene web stranice Grada.

Pravni propis na koji se Grad pozvao u svom izjašnjenju ne predviđa objavljivanje osobnih podataka o dobitnicima stipendija na službenoj web stranici Grada. Shodno navedenom Grad je prilikom objave liste stipendista trebao razmotriti pravni temelj i svrhu objave podataka a potom i procjenu opsega i mjere podataka koji su potrebni za izvršenje te svrhe.

U provedenom postupku je utvrđeno da objavljivanje osobnih podataka u navedenom opsegu i mjeri nije bilo neophodno za informiranje javnosti o studentima koji su ostvarili pravo na stipendiju.

Grad je objavljivanjem na web stranici osobnih podataka o jedinstvenim matičnim brojevima i adresama stanovanja te podatke učinio dostupnim neograničenom broju osoba na koji način je znatno prevaziđena granica neophodnosti obrade i stvoren neopravdan rizik od njihove zlouporabe.

- Obrada jedinstvenog matičnog broja i drugih osobnih podataka na temelju ovjerene izjave kojom se daje suglasnost za obradu osobnih podataka korisnika javnog prevoza

KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo je u svrhu ostvarivanja prava na kupovinu mjesečne karte i subvencioniranje troškova prijevoza u javnom gradskom saobraćaju obrađivao jedinstveni matični broj korisnika. U istu svrhu KJKP „Gradski saobraćaj“ je zahtijevalo od korisnika dostavljanje ovjerene izjave, kojom se daje suglasnost za obradu osobnih podataka.

KJKP „Gradski saobraćaj“ je zabranjeno da obrađuje jedinstveni matični broj korisnika mjesečnih karta kao i prikupljanje izjava kojim se daje suglasnost za obradu osobnih podataka u postupku ostvarivanja prava na mjesečnu kartu i subvencioniranje troškova mjesečne karte.

Sva pitanja u vezi subvencioniranja javnog gradskog prijevoza regulirana su podzakonskim aktima, Uredbom i Uputstvima Kantona. KJKP „Gradski saobraćaj“ je skeniralo osobne iskaznice korisnika

javnog prijevoza, koji imaju pravo na subvencioniranje troškova prijevoza, na koji način se jedinstveni matični broj unosi u informacijski sustav Ekupon i automatski prenosi kantonalnom Ministarstvu saobraćaja. Osim jedinstvenog matičnog broja ova evidencija sadrži i datum rođenja, ime i prezime adresu i vrstu korisnika (neuposlena osoba, umirovljenik, student). Osim navedenog, od svih podnositelja zahtjeva za subvencioniranje troškova mjesečne karte zahtijevana je i ovjerena izjava kojom se daje suglasnost za obradu njihovih osobnih podataka.

Dakle, podnositeljima zahtjeva je nametnuta obveza davanja ovjerene izjave kojom daju suglasnost za obradu njihovih osobnih podataka.

Suglasnost za obradu osobnih podataka predstavlja svjesnu naznaku želje nositelja podataka datu slobodnom voljom, kojom nositelj podataka daje svoju suglasnost za obradu njegovih osobnih podataka. Iz definicije suglasnosti prizilazi da ista počiva na slobodnoj volji nositelja podataka, te se stoga ne može koristiti u svakom postupku obrade osobnih podataka po nahođenju kontrolora a posebno ne može biti primjenjena u postupcima koje provode javna tijela čiji rad treba biti reguliran relevantnim propisima. Agencija ne spori uspostavljanje jedinstvene baze podataka o svim korisnicima javnog prijevoza na području Kantona. Naprotiv, uspostavljanje takve evidencije je neophodno potrebno radi pregleda utroška sredstava, te u cilju smanjenja mogućnosti zlouporabe kod ostvarivanja prava na povlaštene mjesečne karte.

Pravni temelj za obradu jedinstvenog matičnog broja može biti propisan jedino zakonom i treba biti neophodan za svrhu zbog koje se obrađuje.

Dakle, KJKP „Gradski saobraćaj“ ima pravo obrađivati osobne podatke korisnika javnog gradskog prevoza prilikom izdavanja subvencioniranih mjesečnih karata ali pri tome vodeći računa da obrađuje podatke koji su mu neophodni, te da ih obrađuje na način i po postupku za koji je ovlašten.

- Obrada osobnih podataka o zdravstvenom stanju sudionika u kaznenom postupku

U postupku po službenoj dužnosti Agencija je ispitala zakonitost obrade osobnih podataka o zdravstvenom stanju jedne osobe od strane Univerzitetsko kliničkog centru u Sarajevu, Poliklinike „Atrijum“, Zavoda za izvršenje kaznenih sankcija i Državne agencije za istrage i zaštitu BiH. Doneseno je rješenje, kojim je naloženo Državnoj agenciji za istrage i zaštitu BiH da na pravičan i zakonit način obrađuje osobne podatke o zdravstvenom stanju sudionika u postupku. Univerzitetsko kliničkom centru u Sarajevu, Poliklinici „Atrijum“ i Zavodu za izvršenje kaznenih sankcija je naloženo da osiguraju da se zdravstveni podaci pacijenata čuvaju kao profesionalna tajna i da se tako sa njima i postupa.

Inicijativa za pokretanje postupka su bili medijski istupi branitelja o povredi prava na njegovu privatnost, te zahtjev jednog poslanika u Parlamentarnoj skupštini BiH o izjašnjenju Agencije po tom pitanju.

U datom razdoblju osoba je imala status optuženog za više kaznenih djela, u vezi kojih mu je Sud BiH odredio pritvor. Zbog zdravstvenog stanja, isti je prebačen iz pritvorske jedinice u zdravstvenu ustanovu gdje je hospitaliziran. Za vrijeme njegove hospitalizacije Državna agencija za istrage i zaštitu je pregledala njegovu medicinsku dokumentaciju u Univerzitetsko kliničkom centru u Sarajevu i izuzela presliku otpusnog pisma. Osim navedenog predstavnici te agencije su obavili razgovor sa ljekarima poliklinike „Atrijum“ o njegovom zdravstvenom stanju, te je obavljen razgovor sa ljekarima u pritvorskoj jedinici u kojoj je osoba boravila prije hospitalizacije.

Na zahtjev Agencije, po kojem pravnom temelju i u koju svrhu je Državna agencija za istrage i zaštitu BiH provjeravala medicinsku dokumentaciju u više zdravstvenih ustanova, dostavljen je odgovor da je postupano po Naredbi Tužiteljstva BiH, te je izvršena provjera određenih činjenica i okolnosti u vezi sa njegovom hospitalizacijom. Istaknuto da je šef poliklinike sam dobrovoljno predao presliku otpusnog pisma o hospitalizaciji iz 2007. godine, koja je dostavljena Tužiteljstvu BiH uz izvješće.

Po zahtjevu Agencije, po kojem pravnom temelju i u koju svrhu je Univerzitetsko klinički centar Sarajevo učinio dostupnim podatke o zdravstvenom stanju službenicima Državne agencije za istrage i zaštitu BiH, dostavljen je odgovor da je isto učinjeno na temelju naloga. Istaknuto je da je pokazana fotokopija otpusnog pisma koja je izuzeta.

Na temelju prikupljenih dokaza i informacija utvrđeno je da je Državna agencija za istrage i zaštitu vršila obradu osobnih podataka o zdravstvenom stanju jedne osobe na temelju Naredbe Tužiteljstva BiH. U Naredbi Tužiteljstva BiH nije precizirano svojstvo istog u ovoj istrazi, opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela niti zakonski naziv kaznenog djela. U Naredbi nisu određene radnje koje treba poduzeti, već samo da se istraže okolnosti hospitalizacije. Prikupljene podatke o zdravstvenom stanju, kao i presliku otpusnog pisma, Državna agencija za istrage i zaštitu je dostavila Tužiteljstvu BiH.

Prema Zakonu obrada podataka o zdravstvenom stanju je zabranjena osim ukoliko se vrši na temelju suglasnosti nositelja podataka ako je to od posebnog javnog interesa ili u drugim slučajevima koji su propisani zakonom.

Zakon o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata propisuje da pacijent ima pravo na zaštitu privatnosti tijekom provođenja dijagnostičkih ispitivanja, posjeta doktoru medicine, odnosno stomatologije... Istim zakonom je propisano da se podaci iz medicinske dokumentacije mogu dostavljati, bez njegove suglasnosti, sudu, drugom tijelu kada je to propisano zakonom i u kaznenom postupku sukladno kaznenom zakonodavstvu.

Zakonom o kaznenom postupku, propisano je da tužitelj naređuje provođenje istrage ako postoji sumnja da je izvršeno kazneno djelo. O provođenju istrage se donosi naredba, koja sadrži podatke o počinitelju kaznenog djela ukoliko su poznati, opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela, okolnosti koje potvrđuju temelje sumnje za provođenje istrage i postojeće dokaze. U naredbi će tužitelj navesti koje okolnosti treba istražiti i koje istražne radnje treba poduzeti.

Nesporno je da je protiv osobe potvrđena optužnica za određena kaznena djela za koja joj je određen pritvor iz čega proizlazi da se Naredba Tužiteljstva BiH nije mogla odnositi za ta djela za koja je optužen jer je to u nadležnosti Suda. Nadalje, Zakon o kaznenom postupku ne propisuje mogućnost istražnim tijelima da mogu prikupljati i dalje obrađivati podatke o zdravstvenom stanju sudionika u kaznenom postupku za kazneno djelo za koje je potvrđena optužnica.

Što se tiče postupanja zdravstvenih ustanova, Univerzitetsko kliničkog centra Sarajevo, Poliklinike „Atrijum“ te ljekara u pritvorskoj jedinici također je utvrđeno da je njihovo postupanje suprotno Zakonu o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata. Sukladno obvezi čuvanja profesionalne tajne, zdravstveni radnici i druge osobe koje su imale pristup zdravstvenim podacima nisu trebale pružiti informacije o zdravstvenom stanju osobe bez njeje suglasnosti ili naredbe Suda BiH. Primarni zadatak zdravstvenih radnika i drugih osoba kojima su dostupni zdravstveni podaci je da zaštite prava i interese svojih pacijenata. Dužnost čuvanja profesionalne tajne predstavlja vid ostvarivanja prava na ljudsko dostojanstvo i privatnost. Pacijent treba da je siguran da će podaci o

njemu biti čuvani kao tajna, na čemu se zasniva međusobno povjerenje između ljekara i pacijenta, koje predstavlja temeljnu pretpostavku ljekarskog rada.

Postupanje Državne agencije za istrage i zaštitu BiH kao i ljekara, odnosno zdravstvenih ustanova prilikom obrade osobnih podataka o zdravstvenom stanju osoba, na naprijed opisani način bilo je suprotno Zakonu o kaznenom postupku, relevantnim zakonima iz oblasti zdravstva, pa je bilo samim tim suprotno i temeljnim načelima zakonite obrade osobnih podataka.

Za bolje razumijevanje naprijed navedenog slučaja, važno je istaći, da Agencija nije mogla dodatno provjeriti predmetnu Naredbu Tužiteljstva BiH, zbog obustave aktivnosti prema Tužiteljstvu BiH, iako je Državna agencija za istrage i zaštitu BiH upućivala da se prave informacije mogu dobiti u Tužiteljstvu BiH, po čijoj Naredbi su oni postupali.

- Primjena elektroničkih servisa za građane putem službene web stranice IDDEEA

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske je uputilo zahtjev za ispitivanje zakonitosti postupanja IDDEEA da na svoju službenu web stranicu postavi internet portal putem kojeg će građani moći dobiti informacije o statusu zahtjeva i statusu dokumenta, koji su podnijeli nadležnoj organizacijskoj jedinici tog Ministarstva. U zahtjevu su istakli da, ovakvo postupanje IDDEEA predstavlja izravno kršenje propisa Bosne i Hercegovine, jer za te poslove nisu ovlašteni zakonom, koji se odnosi na njihovu djelatnost. Naglašeno je da je Ministarstvo tijelo pred kojim se vodi postupak i samo to tijelo može davati informacije građanima o postupcima koje vodi.

IDDEEA se u svom izjašnjenju, obrazlažući pravni temelj i svrhu postupanja, pozvala na Zakon o agenciji, Zakon o putnim ispravama BiH, Zakon o osobnoj iskaznici državljanina BiH, Zakon o jedinstvenom matičnom broju itd. Istaknuto je da su otpočeli realizaciju predmetnog projekta sukladno općim zajedničkim načelima važećih pravnih propisa kojima je regulirana oblast uprave, kojih su dužna pridržavati se sva tijela uprave. Temeljni razlog uspostavljanja mogućnosti elektroničkog pristupa informacijama o tijeku postupka je što su ti postupci posebni upravni postupci u kojima sudjeluje više tijela uprave i da se svakodnevno podnositelji zahtjeva obraćaju istim. Također, istaknuto je da je IDDEEA obavijestila sva nadležna tijela o tehničkoj mogućnosti postavljanja i namjeri Agencije da pruži tehničku podršku u postupku integriranja na njihove web portale.

Ministarstvo civilnih poslova BiH je dostavilo Agenciji na izjašnjenje informacije o suprostavljenim stavovima Ministarstva i IDDEEA uz konstataciju da je evidentan sukob nadležnosti između ovih tijela te zahtijevaju stav Agencije budući da se radi o obradi osobnih podataka.

IDDEEA je na svoju službenu web stranicu postavila internet portal za građane, koji su podnijeli zahtjeve za izdavanje identifikacijskih dokumenata i kojima je omogućeno da ukoliko žele mogu putem web stranice dobiti informaciju o statusu zahtjeva i statusu dokumenta. Pristup navedenom internet portalu je omogućen ukoliko građanin u potrebne rubrike unese vlastiti jedinstveni matični broj, broj zahtjeva koji je podnesen kod nadležnog tijela unutarnjih poslova i sigurnosni ključ.

Agencija je donijela rješenje kojim je odbacila zahtjev, zbog nenadležnosti.

Prema utvrđenim činjenicama očigledno je utvrđeno da postoji neslaganje Ministarstva i IDDEEA o davanju informacija putem službene web stranice IDDEEA o tijeku postupka i statusu dokumenata podnositeljima zahtjeva za izdavanje identifikacijskih dokumenata. Nadležnosti i ovlaštenja Agencije su propisana člankom 40. Zakona i shodno tome Agencija nije nadležna da rješava sporna pitanja u

slučaju kada jedan kontrolor osporava pravo drugom kontroloru da poduzima određene radnje obrade osobnih podataka.

3.6.3. Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz privatnog sektora

Prema kontrolorima iz privatnog sektora proveden je 21 postupak. Doneseno je 15 rješenja kojim su naložene upravne mjere dok su u šest slučajeva postupci obustavljeni.

- ***Kontrolori kojima su naložene upravne mjere***

1. Telemach d.o.o Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broja i preslika osobnih iskaznica korisnika telekomunikacijskih usluga,
2. Odvjetnik E. H. iz Sarajeva – objava osobnih podataka na službenoj web stranici,
3. Moj taxi d.o.o. Mostar – obrada osobnih podataka putem videonadzora,
4. Unicredit Bank d.d. Mostar – obrada jedinstvenog matičnog broja građana u svrhu plaćanja komunalnih usluga,
5. Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina – obrada autentičnih i točnih podataka o e-mail adresama klijenata.
6. SA-BOOC d.o.o. Sarajevo – obrada preslika osobnih iskaznica građana,
7. „Sport vision“ d.o.o. Bijeljina – obrada jedinstvenih matičnih brojeva kupaca,
8. Predškolska ustanova „Kids Land“ Sarajevo – obrada osobnih podataka putem videonadzora
9. C.I.B.O.S.-u d.o.o. Ilijaš – Otkupna stanica Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broja,
10. „MINIX“ d.o.o. Ograđenovac – obrada osobnih podataka putem videonadzora,
11. UniCredit Bank a.d. Banja Luka – obrada jedinstvenog matičnog broja i osobne iskaznice građana u svrhu plaćanje računa za pružene komunalne usluge,
12. Fondacija „One World Platform“ – obrada jedinstvenih matičnih brojeva,
13. Udruženje Spajalica – obrada jedinstvenih matičnih brojeva stipendista,
14. Bam-Investtrade d.o.o. Tuzla i H. H. – obrada osobnih podataka objavljivanjem na oglasnoj ploči,
15. Web portal Ramski vjesnik – obrada osobnih podataka objavljivanjem na web stranici,

3.6.4. Primjeri iz prakse

- *Objavljivanje osobnih podataka o klijentima na internetu od strane odvjetnika*

Zaprimljeno je više prijava klijenata protiv odvjetnika E.H., zbog objavljivanja cjelokupnih presuda iz prvostupanjskog i drugostupanjskog postupka u kojima su oni bili stranke i objavljivanja tabelarnih obavijesti o aktivnim postupcima sa osobnim podacima klijenata na službenoj web stranici. U provedenom postupku je utvrđeno da je objavljivanje osobnih podataka klijenata izvršeno bez pravnog temelja, te je doneseno rješenje kojim se odvjetniku zabranjuje objavljivanje osobnih podataka klijenta, te uklanjanje objavljenih osobnih podataka sa službene web stranice.

U predmetnom slučaju odvjetnik je izvršio objavu sudskih presuda u elektroničkom obliku putem službene web stranice, čime je neodređenom broju osoba omogućen pristup osobnim podacima njegovih klijenata i ostalih sudionika u postupku, iako za to nije imao pravnog temelja. Tako su javnosti učinjene dostupnim informacije o obiteljskim odnosima, sticanju bračne stečevine, identitetu maloljetne djece, radnim sporovima, sticanju vlasničkih i drugih prava građana.

Odgovarajući na zahtjev Agencije, o svrsi i pravnom temelju za objavljivanje osobnih podataka na službenoj web stranici, odvjetnik je istakao da je web stranica registrirana na zakonit način te da se na istoj objavljuje sudska praksa kao jedan od izvora u pravu i da je to jedan način obavještanja klijenata. Istaknuto je da se brišu imena stranaka ali da je operater prilikom unosa zaboravio izbrisati imena stranaka.

Prema Zakonu o odvjetništvu, odvjetnik je obavezan čuvati kao odvjetničku tajnu sve što mu je stranka povjerila, izuzev ako je odvjetnik oslobođen ove obveze na temelju izričitog ili prećutnog odobrenja stranke.

Shodno navedenom, odvjetnik je bio dužan da se uzdrži od objave osobnih podataka putem službene web stranice odnosno da svoje klijente obavijesti o aktivnostima koje provodi u njihovo ime. Također, razmjena sudske prakse ne može predstavljati pravni temelj za objavu presuda, jer je u svrhu razmjene stavova sudova o određenim pravnim pitanjima potpuno irelevantno pitanje identiteta stranaka i drugih sudionika u postupku.

Obradom osobnih podataka na naprijed opisani način došlo je do povrede načela pravičnosti i zakonitosti kao i načela svrhe.

- Obrada jedinstvenog matičnog broja i uvid u osobnu iskaznicu od strane banke prilikom plaćanja računa komunalnih troškova

Unicredit Bank Banja Luka je zabranjeno obrađivanje jedinstvenih matičnih brojeva građana i uvid u osobnu iskaznicu prilikom plaća troškova za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge.

Banka je u izjašnjenju, u odnosu na pravni temelj i svrhu obrade jedinstvenog matičnog broja i uvida u osobnu iskaznicu građana, istakla da je zbog nedoradenosti informacijskog sustava vršen unos i štampanje tih osobnih podataka kako za klijente tako i za građane koji nisu klijenti, radi plaćanja komunalnih usluga.

Shodno Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranju terorističkih aktivnosti, Banka je dužna poduzeti mjere identifikacije i praćenja klijenta prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom, obavljanja transakcije u iznosu od 30.000 KM ili višem, postojanja sumnje u pranje novca itd. U slučaju ispunjenja ovih uvjeta Banka određivanje i utvrđivanje identiteta fizičke osobe vrši uvidom u važeću identifikacijsku ispravu klijenta u njegovom prisustvu.

Prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge nije potrebno provoditi mjere identifikacije i praćenja klijenta budući da plaćanje ovih računa ne predstavlja rizik za vrijednosti koje se štite ovim Zakonom.

Dakle, shodno Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranju terorističkih aktivnosti, te uzevši u obzir Zakon o jedinstvenom matičnom broju i Zakon o osobnoj iskaznici državljana BiH utvrđeno je da ne postoji pravni temelj za obradu jedinstvenog matičnog broja i za uvid u osobnu iskaznicu građana prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge.

Obradom osobnih podataka na naprijed opisani način došlo je povrede načela pravičnosti i zakonitosti i načela svrhe.

3.6.5. Postupci po službenoj dužnosti iz 2015. godine, okončani u izvještajnom razdoblju

U izvještajnom razdoblju, riješeno je šest predmeta po službenoj dužnosti pokrenutih u 2015. godini, te su u okviru tih postupaka, u dva slučaja, donesena rješenja kojim su kontrolorima naložene upravne mjere radi otklanjanja utvrđenih nedostataka u obradi osobnih podataka.

Postupci po službenoj dužnosti su provedeni u odnosu na javna tijela osim u jednom slučaju koji se odnosio na objavljivanje fotografije na Facebook stranici.

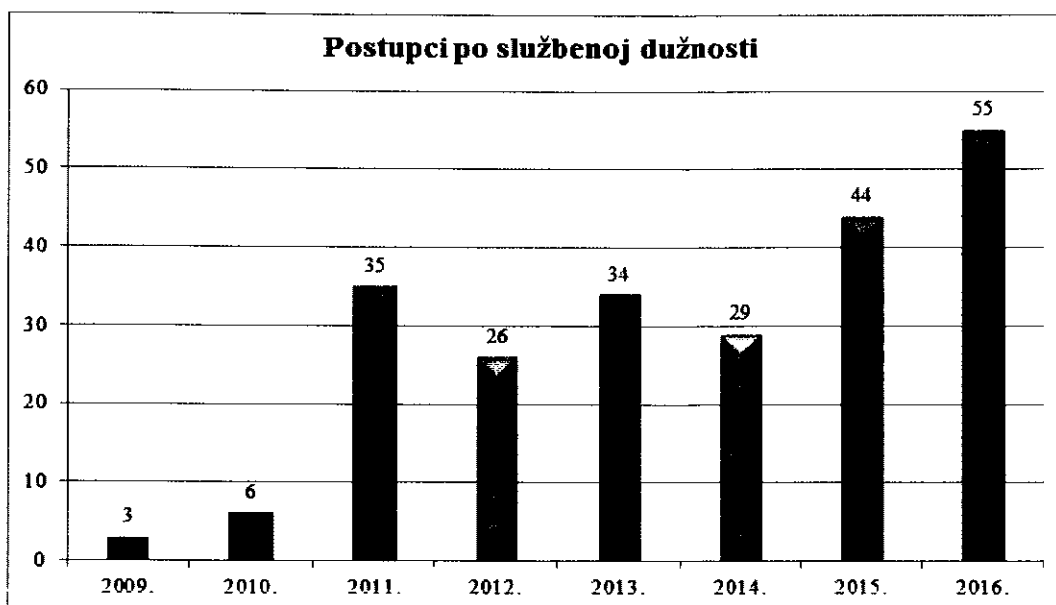
Predmet postupaka po službenoj dužnosti protiv javnih tijela se odnosio na: obradu uvjerenja o nekažnjavanju i ljekarskog uvjerenja u natječajnoj proceduri, obradu jedinstvenog matičnog broja, te broja telefona u postupcima za dobijanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, te provođenje mjera sigurnosti.

- **Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:**

1. „Gradska čistoća“ a.d. Bratunac – obrada osobnih podataka, uvjerenja o neosuđivanosti, uvjerenja o nevođenju kaznenog postupka i uvjerenja o općoj zdravstvenoj sposobnosti u Javnom natječaju za izbor i imenovanje ravnatelja.
2. Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica – obrada osobnih podataka podnositelja prijave za dobivanje pomoći za rekonstrukciju i povratak i to: jedinstvenog matičnog broja, nacionalnosti i preslike osobne iskaznice, te objava jedinstvenog matičnog broja i broja telefona podnositelja prijave u listi korisnika sredstava na službenoj internet stranici Ministarstva.

3.6.6. Usporedni podaci za 2009 – 2016

POSTUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno postupaka	3	6	35	26	34	29	44	55

3.7. Kažnjavanje – prekršajni postupci

Zakonom je propisano da je Agencija ovlaštena „da može izreći kaznu u okviru prekršajnog postupka...“ Shodno navedenoj nadležnosti u izvještajnom razdoblju izdano je 11 prekršajnih naloga kontrolorima, odgovornim osobama u kontroloru i uposlenim u kontroloru, ovisno od vrste prekršaja i okolnosti pod kojim je prekršaj učinjen.

Izdano je jedanaest prekršajnih naloga, i to:

1. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, pomoćniku gradonačelnika Grada Zenica, zbog nedostavljanja obavijesti Grada Zenice o izvršenju naloženih upravnih mjera Rješenjem. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.
2. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, načelniku Općine Domaljevac – Šamac, kao odgovornoj osobi u Općini, zbog raspisivanja Trećeg javnog poziva za dodjelu novčane pomoći za obnovu poplavljenih stambenih prostora na području Općine Domaljevac – Šamac, kojim je zahtijevano dostavljanje i na temelju kojeg su prikupljene preslike osobnih iskaznica podnositelja zahtjeva za dodjelu novčane pomoći. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.
3. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, ravnateljici JU „Centar za socijalni rad“ Sanski Most, kao odgovornoj osobi u Centru, zbog toga što je Javnim natječajem za prijem u radni odnos referenta za pravne poslove, od svih kandidata zahtijevano da uz prijavu na natječaj dostave ovjerenu presliku osobne iskaznice i original ili ovjerenu presliku uvjerenja da se protiv kandidata ne vodi kazneni postupak. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.
4. Prekršajni nalog u iznosu od 300,00 KM, službeniku – uposleniku Policijske stanice Glamoč, koji je u svojstvu višeg referenta za kaznenu evidenciju odbio i nakon prisimenog zahtjeva podnositelja prigovora da provede postupak brisanja uvjetne kazne izrečene Presudom Osnovnog

suda u Banja Luci br. K-652/04 od 23.02.2006. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.

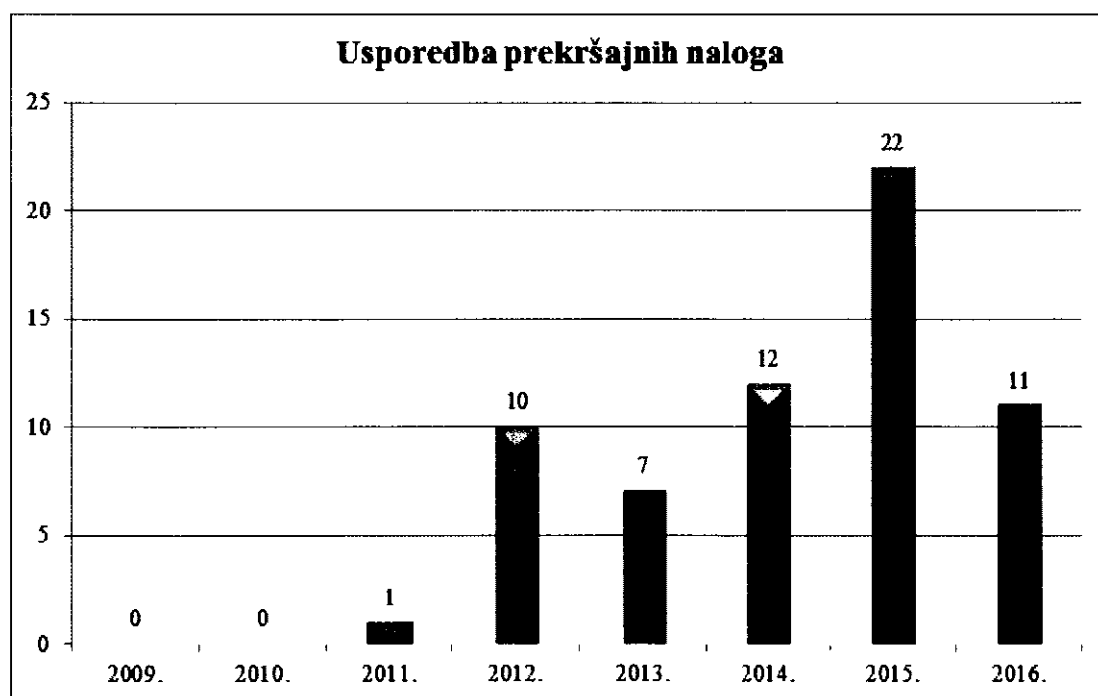
5. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM, Unicredit Bank d.d. Mostar, zbog prikupljanja jedinstvenog matičnog broja građana koji nisu njeni klijenti, prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge, te pohranjivanja istih u vlastitom informacijskom sustavu. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.
6. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, ravnatelju Unicredit Bank d.d. Mostar, kao odgovornoj osobi u Banci, zbog prikupljanja jedinstvenog matičnog broja građana koji nisu njeni klijenti, prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge, te pohranjivanja istih u vlastitom informacijskom sustavu. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.
7. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM, Unicredit Bank a.d. Banja Luka, zbog toga što je vršena obrada osobnih podataka uvidom u osobnu iskaznicu građana prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge, prikupljan jedinstveni matični broj građana koji nisu njeni klijenti, te isti pohranjivan u vlastiti informacijski sustav. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.
8. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, ravnatelju Unicredit Bank a.d. Banja Luka, kao odgovornoj osobi, zbog toga što je vršena obrada osobnih podataka uvidom u osobnu iskaznicu građana prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge, prikupljan jedinstveni matični broj građana koji nisu njeni klijenti, te isti pohranjivan u vlastiti informacijski sustav. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.
9. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM, SEIC Hospitality d.o.o. Sarajevo, zbog kopiranja i zadržavanja preslika osobnih dokumenata gostiju u svrhu korištenja smještaja u vlastitoj podružnici Hotel Residence Inn by Marriott. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.
10. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, ravnateljici podružnice društva SEIC Hospitality d.o.o. pod nazivom Hotel Residence Inn by Marriott Sarajevo, kao odgovornoj osobi, zbog kopiranja i zadržavanja preslika osobnih dokumenata gostiju u svrhu korištenja smještaja u podružnici Hotel Residence Inn by Marriott. Prekršajni nalog je realiziran u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, sukladno Zakonu o prekršajima BiH.
11. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM, Telekomunikacijama Republike Srpske a.d. Banja Luka, zbog obrade jedinstvenog matičnog broja Lj.S. u vlastitom informacijskom sustavu. Prekršajni nalog nije realiziran, jer je zatraženo sudske odlučivanje.

Po osnovu izdanih i realiziranih prekršajnih naloga, na jedinstveni račun trezora Bosne i Hercegovine u tijeku 2016. godine, uplaćeno je 16.650 KM.

Agencija je počela sa izdavanjem prekršajnih naloga 2011. godine i do sada je ukupno izdala 63 prekršajna naloga. Iz dosadašnjih, kao i ovog izvješća vidljivo je da se radi o simboličnom broju. Naime, kaznena politika Agencije je da samo u očiglednim i ekstremnim slučajevima kršenja zakona izdaje prekršajne naloge i to iz dva razloga. Zaštita osobnih podataka je novina u pravnoj regulativi u Bosni i Hercegovini i svjesni smo problema sa kojima se susreću kontrolori prilikom provođenja Zakona, pogotovo kada se radi o usklađivanju postupanja kontrolora prema temeljnim načelima zakonite obrade osobnih podataka. Drugi razlog su nedovoljni kapaciteti Agencije o čemu smo već pisali.

3.7.1. Usporedni podaci za 2009 – 2016

PREKRŠAJNI NALOG								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno prekršajnih naloga	0	0	1	10	7	12	22	11
Kontroloru	0	0	0	0	0	1	1	4
Odgovornoj osobi	0	0	1	8	6	8	6	6
Uposlenom u kontroloru	0	0	0	2	1	3	15	1
Javni tijelo	0	0	1	6	5	5	20	4
Privatni sektor	0	0	0	4	2	6	2	7

3.8. Upravni sporovi

Prema Zakonu, odluke Agencije su konačne i protiv istih se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH. U izvještajnom razdoblju okončano je 11 upravnih sporova pokrenutih pred Sudom Bosne i Hercegovine protiv konačnih rješenja Agencije. Tri spora su pokrenuta u 2014. godini, sedam u 2015. godini, dok je jedan upravni spor pokrenut u 2016. godine.

U osam sporova su tužbe odbijene i potvrđena su konačna rješenja Agencije. U jednom sporu je tužba odbačena. U dva upravna spora tužbe su uvažene, gdje je u jednom slučaju Sud riješio stvar, dok je u drugom slučaju predmet vraćen Agenciji na ponovno rješavanje. Iz naprijed navedenog proizlazi da je Agencija rješavajući u konkretnim stvarima postupala poštujući i materijalne i procesne zakone.

Sud BiH je donio sljedeće odluke:

1. Presudu kojom je odbijena tužba ZU „Moja apoteka“ Banja Luka u vezi obrade osobnih podataka putem audionadzora u prodajnim objektima – ljekarnama.
2. Presudu kojom je odbijena tužba Grada Prijedora u vezi odbacivanja kao nepotpune prijave kandidata na Javni natječaj za popunu upražnjenih radnih mjesta zbog nedostavljanja uvjerenja o nekažnjavnu.
3. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutarnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu Č.D.
4. Presudu kojom je odbijena tužba R.S. u vezi obrade podataka o mirovinskom stažu protiv Općine Pale i Fonda mirovinsko invalidskog osiguranja RS, Filijala Istočno Sarajevo.
5. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutarnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu I.M.
6. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutarnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu V.S.
7. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutarnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu R.D., Z.K., M.B. i M.M.
8. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutarnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu J.M.
9. Presudu kojom je uvažena tužba Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenja za edukaciju, u vezi zahtjevanja dostave cjelokupnih personalnih dosjea studenata, matičnih knjiga studenata i Registra izdanih diploma, u originalu ili preslike istih u svrhu provjere zakonitosti i ispunjenosti uvjeta za rad Europskog univerziteta u Brčko distriktu BiH putem upravnog nadzora.
10. Presudu kojom je uvažena tužba S.S. protiv Zaključka Agencije, kojim je prigovor imenovane odbačen zbog nenadležnosti.
11. Rješenje kojim je odbačena tužba Udruženja društava za osiguranje u Federaciji BiH u vezi obrade jedinstvenog matičnog broja u evidenciji Lista štetnika.

*Sarajevo-Capajeso, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Tel ++387 33 726 250, faks/faks 726 251*

3.8.1. Upravni sporovi iz 2016. godine

U tijeku 2016. godine, pokrenuto je deset upravnih sporova pred Sudom BiH, protiv konačnih rješenja Agencije. Tužbu za poništenje rješenja Agencije podnijeli su:

1. Udruženje za zaštitu deviznih štediša u BiH je podnijelo tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog zaključka Agencije, kojim je obustavljen postupak u vezi prijenosa osobnih podataka građana koji imaju potraživanja po temelju stare devizne štednje u Ljubljanskoj banci, Glavna podružnica Sarajevo, iz Bosne i Hercegovine u Sloveniju.
2. Udruženje društava za osiguranje u Federaciji BiH je podnijelo tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je Udruženju naloženo da izbriše jedinstvene matične brojeve štetnika iz evidencije Lista štetnika.
3. M:tel a.d. Banja Luka je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor Lj.S. zbog obrade njegovih osobnih podataka u elektroničkoj bazi pretplatnika „crw:credis“.
4. M:tel a.d. Banja Luka je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor Ž.S. zbog obrade njegovog jedinstvenog matičnog broja u elektroničkoj evidenciji pretplatnika telekomunikacijskih usluga.
5. Federalna uprava civilne zaštite je podnijela tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor 6 građana S.S., M.T., B.K., A.T., M.R. i E.D., zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane Uprave i Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Sarajevo.
6. Federalna uprava civilne zaštite je podnijela tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor N.K. zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane Uprave i Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Sarajevo.
7. Ministarstvo unutarnjih poslova Srednjobosanskog kantona je podnijelo tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor H.I. zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane Ministarstva i Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Travnik.
8. N.N. je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je odbijen njegov prigovor zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane društva Srednjobosanske šume/Šume središnje Bosne d.o.o. Donji Vakuf i Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Travnik.
9. Č.M. je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je odbijen njegov prigovor zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane Ministarstva unutarnjih poslova Tuzlanskog kantona i Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Tuzla.
10. B.G. je podnijela tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog zaključka Agencije, kojim je zbog nenadležnosti odbačen njen prigovor protiv KJKP Toplane Sarajevo d.o.o. Sarajevo zbog evidentiranja duga prethodnog vlasnika stana za isporučenu toplotnu energiju na njeno ime u bazi zaduženja.

3.8.2. Usporedni podaci za 2009 – 2016

UPRAVNI SPOROVI								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno upravnih sporova	4	3	2	6	13	6	11	10
Riješeno	4	3	2	6	13	6	8	1
Riješeno u korist Agencije	4	2	2	6	11	5	7	1
Riješeno protiv Agencije	0	1	0	0	2	1	1	0
Neriješeno	0	0	0	0	0	0	3	9

3.9. Mišljenja

Sukladno svojim nadležnostima i ovlaštenjima Agencija daje mišljenja na prijedloge zakona, u dijelu koji se odnose na obradu osobnih podataka, kao i mišljenja i savjete u vezi sa zaštitom osobnih podataka. Kao što je već kazano, za davanje mišljenja na zakone ne postoji sustavno rješenje što predstavlja problem u donošenju kvalitetnih zakona po ovom pitanju.

Davanje mišljenja i savjeta, po zahtjevima kontrolora i nositelja osobnih podataka, je ovlaštenje Agencije kojim se na učinkovit način, kontrolori upućuju na primjenu temeljnih načela zakonite obrade osobnih podataka, te druge institute Zakona koji su značajni za rješavanje u konkretnim slučajevima obrade osobnih podataka. Nositeljima osobnih podataka, osim stručnog mišljenja, kada je to moguće, se preporučuje da se za pojedina pitanja o obradi njihovih osobnih podataka obrate kontroloru podataka te pod kojim uvjetima mogu podnijeti prigovor Agenciji.

U izvještajnom razdoblju dato je 250 mišljenja po zahtjevima različitih subjekata. Javnim tijelima dato je 87 stručnih mišljenja, pravnim osobama 49, a fizičkim osobama 106 stručnih mišljenja.

3.9.1. Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte

Agenciji su dostavljeni na mišljenje nacrti i prijedlozi sljedećih zakona:

1. *Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima i fondacijama BiH* – Ministarstvo pravde BiH

U Nacrtu Zakona predloženo je da se da se za člana udruženja obrađuje i podatak o adresi prebivališta te da „popis članova udruženja mora biti dostupan na uvid svim članovima udruženja, nadležnim tijelima i zainteresiranim osobama na njihov zahtjev“. Izneseno je mišljenje da adresa prebivališta člana udruženja, ne može samo na temelju podnesenog zahtjeva biti dostupna drugim članovima udruženja i zainteresiranim osobama. Istaknuto je da je prihvatljivo da se adresa prebivališta člana udruženja obrađuje za potrebe udruženja, ali je neprihvatljivo da bude dostupna bilo kome ko podnese zahtjev za uvid u spisak članova. Adresa prebivališta je osobni podatak koji je vezan za osobni i obiteljski život nositelja podataka. Samim tim dostupnost tog podatka bez ograničenja, predstavljalo bi zadiranje u privatnost koje nije neophodno za svrhu koja se želi postići.

U Nacrtu Zakona propisano je da zahtjev za upis u registar udruženja i fondacija, sadrži: „ovjerene fotokopije osobnih iskaznica ili putovnica osnivača ili izvod iz registra za osnivača pravne osobe“. Iznesen je stav da je potrebno razmotriti mogućnost postizanja željenog cilja na manje invazivan način, te da ne postoji adekvatno obrazloženje za propisivanje obrade osobnih podataka na ovakav način.

2. *Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravi* – Ministarstvo pravde BiH

U prijedlogu Zakona je propisano „Posebne uvjete za imenovanje rukovoditelja i zamjenika rukovoditelja utvrdiće Vijeće ministara posebnim aktom, ukoliko ti uvjeti nisu propisani posebnim zakonom, na prijedlog Ministarstva pravde BiH, uz prethodnu konzultaciju sa Uredom za zakonodavstvo Vijeća ministar BiH“. Predloženo rješenje dovodi do nejednakog odnosa u pogledu propisivanja posebnih uvjeta za rukovoditelje i zamjenike rukovoditelja jer se za jedne posebni uvjeti propisuju zakonom dok se za druge posebni uvjeti propisuju podzakonskim aktom. Izneseno je mišljenje da se u cilju poštovanja načela pravičnosti i zakonitosti propiše obveza da se posebni uvjeti za imenovanje rukovoditelja i zamjenika rukovoditelja trebaju utvrditi relevantnim zakonskim propisom. Zakonski propis predstavlja najsigurniji i najpouzdaniji način

reguliranja društvenih odnosa, posebno u oblasti ljudskih prava čime se spriječava proizvoljnost i mogućnost zadiranja u pravo više nego što je neophodno i potrebno u demokratskom društvu.

3. *Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Pravobraniteljstvu BiH – pravde BiH*
Na Prijedlog Zakona nije bilo primjedbi.
4. *Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona BiH – Ministarstvo pravde BiH*
Na Nacrt Zakona nije bilo primjedbi.
5. *Nacrt Zakona o postupku imenovanja na razini institucija BiH – Ministarstvo pravde BiH*
Predloženim Nacrtom je propisano koji su to opći uvjeti za imenovanje dok je u stavku 2 istog članka propisano „da ukoliko posebnim propisom nisu propisani posebni uvjeti za radno mjesto koje se popunjava sukladno odredbama ovog zakona, Odgovorna osoba će Odlukom utvrditi posebne uvjete za izbor. Predloženo zakonsko rješenje dovelo bi do nejednakog odnosa u pogledu propisivanja posebnih uvjeta za imenovanje u tijelo uprave jer bi za jedne posebni uvjeti bili propisani zakonom dok bi za druge posebni uvjeti bili propisani podzakonskim aktom. U cilju poštovanja načela pravičnosti i zakonitosti, izneseno je mišljenje da se treba propisati obveza da se posebni uvjeti za imenovanje u tijelima uprave trebaju utvrditi relevantnim zakonskim propisom polazeći od toga da je zakon najsigurniji način reguliranja društvenih odnosa u oblasti ljudskih prava.
6. *Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužiteljskim institucijama na razini BiH – Ministarstvo pravde BiH*
Na Nacrt Zakona nije bilo primjedbi.
7. *Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu – Ministarstvo komunikacija i prometa BiH*
U prijedlogu Zakona propisani su uvjeti za dokazivanje dobrog ugleda i finansijske sposobnosti prijevoznika a koji su neophodni za izdavanje licence za obavljanje određene vrste prijevoza. Posebnim člankom je propisano da se dobar ugled dokazuje izvodom iz kaznene evidencije, ne starijim od tri mjeseca od dana izdavanja na dan podnošenja zahtjeva za izdavanje licence, a smatrat će se da dobar ugled nema prijevoznik i upravitelj koji su osuđeni za pobrojana djela u točkama 1) i 2) istog članka ili imaju izrečenu mjeru sigurnosti. Dakle, iz predložene odredbe je proizlazilo da je prijevoznik - fizička osoba, odgovorna osoba prijevoznika i upravitelj prijevoza obavezan dostaviti dokaz o nekažnjavanju iz kaznene evidencije, za propisana djela. Analizom Uredbe (EZ) br.1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, utvrđeno ja da ista propisuje obradu podataka koji se odnose na ne/kažnjavanje u cilju dokazivanja dobrog ugleda. Međutim, način pribavljanja dokaza, koji se odnose na podatke iz kaznene evidencije, na predloženi način je u suprotnosti sa kaznenim zakonodavstvom u BiH. Zakoni o kaznenom postupku u BiH, na svim razinama, propisuju da javna tijela po službenoj dužnosti pribavljaju podatke iz kaznene evidencije, te da niko nema pravo tražiti od građanina da podnese dokaze o svojoj osuđivanosti odnosno neosuđivanosti. Obzirom na navedeno, izneseno je mišljenje da se na odgovarajući način propiše da će izvod iz kaznene evidencije u svrhu dokazivanja dobrog ugleda, od nadležnog tijela po službenoj dužnosti pribaviti Ministarstvo komunikacija i prometa BiH.
8. *Prijedlog Zakona o dopunama Zakona o obvezama i ovlaštenjima kontrolora operatera javnog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo*
U prijedlogu Zakona je bilo propisana obveza prijevoznika da vode evidencije o određenim kategorijama korisnika prijevoza. Izneseno je mišljenje da ovaj Zakon nije adekvatan propis za ovu odredbu. Naime, ovaj Zakon uređuje obveze i ovlaštenja kontrolora, koji su u zakonu

definirani kao „kvalificirani uposlenik operatera sa posebnim ovlaštenjima“, te je neprihvatljivo da se dodaje odredba koja obvezuje vođenje evidencije za prijevoznike u poglavlju koje regulira „obveze korisnika prijevoza“.

S obzirom na broj zakonodavnih tijela u BiH, očigledno je da su ovo sporadični slučajevi, kada nadležna tijela zakone u postupku njihovog donošenja dostave Agenciji na mišljenje. Sa Zajedničkim povjerenstvom za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH ostvarena je dobra suradnja koja je u protekloj godini rezultirala usvajanjem Poslovnika o dopunama Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 53/16). Dopunjen je članak 95. (Sadržaj prijedloga zakona) Poslovnika na način da je propisana obveza da se uz prijedlog zakona dostavlja i „mišljenje Agencije za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini o usklađenosti prijedloga zakona koji se odnose na obradu osobnih podataka sa standardima zaštite osobnih podataka“ te da ista obveza postoji i kada je u pitanju delegat predlagatelj zakona u kojem slučaju mišljenje pribavlja Kolegij doma.

Da bi se postiglo sustavno rješenje neophodno je sa svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, koje imaju zakonodavne nadležnosti, uspostaviti institucionalnu suradnju. To podrazumijeva da se svi zakoni koji se usvajaju a reguliraju obradu i zaštitu osobnih podataka dostave Agenciji na mišljenje.

O pokrenutim aktivnostima na uspostavljanju institucionalne suradnje sa entitetskim zakonodavnim tijelima izvještavali smo u proteklom razdoblju. Podsjećamo, u tijeku 2015. godine Povjerenstvu za ljudska prava i slobode Parlamenta Federacije BiH upućen je akt u vezi suradnje Parlamenta Federacije BiH i Agencije na način da propisi koje usvaja Parlament Federacije BiH, prije usvajanja budu dostavljeni Agenciji na mišljenje. Ovim aktom je predloženo navedenom Povjerenstvu da pokrene aktivnosti koje bi rezultirale izmjenama postojećih propisa kao što je Poslovnik o radu Vlade Federacije ili na neki drugi način da se uspostavi procedura obaveznog dostavljanja na mišljenje Agenciji zakona, koji reguliraju obradu osobnih podataka, prije njihovog usvajanja. Također, u tijeku 2015. godine održan je sastanak sa predstavnicima Skupštine Republike Srpske u vezi suradnje tog zakonodavnog tijela i Agencije. Na ovom sastanku predstavnici Skupštine su upoznati sa potrebom sustavnog rješenja, koje će podrazumijevati dostavljanje na mišljenje Agenciji zakona, koji se odnose na obradu osobnih podataka, prije njihovog upućivanja u skupštinsku proceduru. Od strane zakonodavnih entitetskih tijela nisu poduzete očekivane aktivnosti koje bi rezultirale uspostavljanjem institucionalne suradnje sa Agencijom.

Podzakonski akti na koje je Agencija dala mišljenje:

1. Prijedlog Pravilnika o centralnoj bazi podataka o strancima – Ministarstvo sigurnosti BiH,
2. Prijedlog Pravilnika o mjerama zaštite podataka i evidencija kao i odgovornosti u vezi sa zaštitom službene tajne u Agenciji za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH – Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH,
3. Prijedlog Uputstva o sadržaju, načinu vođenja i čuvanja personalnih dosjea uposlenih u institucijama BiH – Ministarstvo pravde BiH,
4. Prijedlog Pravilnika o evidenciji u oblasti prijevoznih karata za javni linijski prijevoz putnika na području Kantona Sarajevo – Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo.

Drugi pravni akti koji su dostavljeni Agenciji na mišljenje:

1. Prijedlog Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Makedonije o uzajamnom priznavanju i zamjeni vozačkih dozvola – Ministarstvo komunikacija i prometa BiH.

2. Prijedlog Odluke o usvajanju Politike informacijske sigurnosti u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017 – 2022, Ministarstvo komunikacija i prometa BiH.

Agencija je od početka rada davala mišljenje na podzakonske akte kojima se uređuje obrada i zaštita osobnih podataka. Ovu aktivnost Agencija je vršila u cilju podizanja svijesti uposlenih u kontrolorima, a ne u cilju formalno pravnog učešća u izradi i donošenju podzakonskog akta. Međutim, Agencija je prestala sa ovom praksom i to iz dva razloga. Prije svega, došlo se do zaključka da kontrolori na ovaj način prebacuju teret provođenja zakona na Agenciju što je neprihvatljivo. Zakon i druge zakone koji reguliraju obradu osobnih podataka provode kontrolori a Agencija to nadzire. Drugi razlog je što Agencija nema dovoljno ljudskih resursa da nastavi ove aktivnosti.

Agencija je uputila prijedlog za izmjenju:

Pravilnika o sadržaju i obrascu službene legitimacije ovlaštenih zavodskih službenika i inspektora za nadzor nad radom Zavoda za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH, Ministarstvu pravde BiH. U predmetnom Pravilniku je bilo propisano „Legitimacija inspektora sadrži podatke o identitetu inspektora i druge podatke predviđene u obrascu legitimacije“, te da su „obrasci legitimacije sastavni dio ovog Pravilnika“. Propisani obrazac legitimacije inspektora pored ostalih podataka propisuje i obradu osobnog podatka o jedinstvenom matičnom broju, kao što stoji na obrascu „JMBG“. Zakon o jedinstvenom matičnom broju ograničava njegovu primjenu ukoliko to nije zakonom propisano, te je propisivanje obrade jedinstvenog matičnog broja podzakonskim aktom nezakonito. Osim toga, upisivanje jedinstvenog matičnog broja u legitimaciju inspektora nije neophodno, obzirom da se na temelju drugih podataka sadržanih u legitimaciji i naloga za vršenje inspeksijskog nadzora, može izvršiti potrebna identifikacija inspektora.

Imajući u vidu navedeno, Agencija je predložila da se Izmijeni Pravilnik tako što će se iz obrasca legitimacije izvršiti brisanje rubrike „JMBG“.

3.9.2. Mišljenja i savjeti

Osim davanja savjeta putem help-deska, Agencija i kroz pismenu korespondenciju daje savjete i mišljenja.

3.9.3. Primjeri iz prakse

- Pravo na uvid u zdravstveni karton umrle osobe

Po zahtjevu fizičke osobe, dato je mišljenje o dopuštenosti uvida u zdravstveni karton umrle osobe po zahtjevu osiguravajuće kuće a u cilju utvrđivanja uzroka smrti.

Prema Zakonu, podaci o zdravstvenom stanju spadaju u posebne kategorije osobnih podataka. Obrada posebne kategorije osobnih podataka je načelno zabranjena, osim u izuzetnim slučajevima propisanim Zakonom.

Relevantni zakon u ovom slučaju je Zakon o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata, koji sadrži poglavlje “Pravo na tajnost podataka” prema kojem podaci o pacijentu predstavljaju službenu tajnu, da fizičke osobe koje rade sa tim podacima mogu biti oslobođene čuvanja tajne samo uz izričit pristanak pacijenta ili u slučajevima propisanih u kaznenom i parničnom postupku. Propisano je i da u slučaju smrti pacijenta, pacijentovo pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju ostvaruju njegovi nasljednici, te da to pravo uključuje pored uvida i pravo na dobijanje preslika medicinske

*Sarajevo-Capajeso, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

dokumentacije. Štaviše, u ovom zakonu je propisan i isključivi redosljed prava na uvid, te se to pravo u prvom redu odnosi na bračnog odnosno vanbračnog partnera, zatim na punoljetnu djecu i na roditelje tj. usvajatelje.

Dakle, uvid u zdravstveni karton umrle osobe i uzimanje podataka iz istog je dozvoljeno njegovim nasljednicima na njihov zahtjev ili na zahtjev suda.

Izneseno je mišljenje, da je nesporan pravni interes osiguravajućeg društva, kao ugovorne strane, da dobije podatak o uzroku smrti umrlog ali je upitan pristup podacima u zdravstvenom kartonu ukoliko je urađen suprotno naprijed iznesenim pravilima.

- Objavljivanje potpisnika peticije na službenoj web stranici javnog tijela

Na zahtjev Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, dato je mišljenje u vezi objavljivanja osobnih podataka potpisnika peticije na službenoj web stranici na temelju njihove suglasnosti.

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika je nadležno tijelo za provođenje postupka proglašenja određenog dobra za nacionalni spomenik BiH, te je pored ostalog dužno voditi računa o pravnom temelju za obradu osobnih podataka potpisnika peticije na službenoj web stranici.

Uzevši u obzir da je peticija prikupljena u svrhu postupka ocjene da određeno dobro bude proglašeno nacionalnim spomenikom izveden je zaključak da je irelevantno za taj postupak objavljivanje osobnih podataka potpisnika peticije. Dakle, objavljivanje osobnih podataka potpisnika peticije na službenoj web stranici nije neophodno u svrhu proglašenja nekog dobra nacionalnim spomenikom BiH. Nadalje, suglasnost kao temelj za objavljivanje osobnih podataka potpisnika peticije nije primjenjiva kada su u pitanju postupci pred javnim tijelima, koji prema građanima trebaju postupati po jasno utvrđenim pravilima i na jednak način.

Iznesen je stav da se podaci o potpisnicima peticije, podnesene u postupku proglašenja određenog dobra nacionalnim spomenikom BiH, ne mogu objavljivati na službenoj web stranici Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika BiH na temelju suglasnosti.

- Obrada osobnih podataka o odgovornoj osobi u svrhu provođenja prekršajnog postupka

Po zahtjevu Službe za inspekcijske poslove Grada Zenica dato je mišljenje, u vezi dobijanja osobnih podataka o odgovornoj osobi u poslovnom subjektu X.Y. Istočno Sarajevo, od strane Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu. Sud je u odgovoru na zahtjev Službe za inspekcijske poslove istaknuo da će dostaviti podatke po odobrenju Agencije.

Davanje osobnih podataka od strane jednog kontrolora drugom kontroloru regulirano je Zakonom na način da se podaci mogu prenijeti trećoj strani ukoliko su joj neophodni, prvenstveno zbog utvrđenog javnog interesa, zakonom utvrđene nadležnosti, zakonitog interesa ili suglasnosti nositelja osobnih podataka. Agencija nije nadležna da izdaje dozvole za prijenos podataka između kontrolora.

Radi se o odnosu suda kao kontrolora osobnih podataka ovlaštenih osoba za zastupanje u pravnim osobama sa jedne i nadležnog inspekcijskog tijela sa druge strane koji u navedenom svojstvu ostvaruje svoju nadležnost u pogledu kontrole i nadzora nad izvršavanjem propisa od strane poslovnih subjekata.

Iznesen je stav da sa aspekta Zakona ne postoji smetnja za dostavljanje podataka, niti je Agencija nadležna za izdavanje bilo kakvog vida dozvole da se Inspekcijskom tijelu od strane nadležnog Suda dostave podaci o odgovornoj osobi u određenom poslovnom subjektu u svrhu provođenja prekršajnog postupka.

- Obrada osobnih podataka klijenta banke preko obrađivača

Po zahtjevu Sparkasse Bank d.d. BiH, dato je mišljenje, u vezi obrade osobnih podataka klijenata Banke preko obrađivača kojem bi se povjerili poslovi pozivanja klijenata koji neuredno izvršavaju svoje obveze.

Prema navodima iz zahtjeva Sparkasse Bank bi na obrađivača prenijela aktivnosti „Call centra“. U tom kontekstu Sparkasse Bank bi obrađivaču prenijela podatke o imenu i prezimenu dužnika, adresi, broju telefona, tvrtki uposlenja, podatke o jemcima, podatke o dugovanju kao i da li je utužen i status utuženja.

Obrada osobnih podataka preko obrađivača propisana je Zakonom, prema kojem kontrolor može zaključiti ugovor o obradi osobnih podataka sa obrađivačem ako zakonom nije isključena takva obrada. Ugovor mora biti sačinjen u pismenoj formi i u istom se navode opseg, svrha i rok na koji je zaključen ugovor, kao i adekvatne garancije obrađivača u vezi sa tehničkom i organizacijskom zaštitom osobnih podataka.

Iznesen je stav da Sparkasse Bank u svrhu pozivanja i podsjećanja klijenata na izmirenje dospjelih dugovanja može zaključiti ugovor sa obrađivačem, ukoliko takva obrada nije zabranjena zakonom, ta da za tu svrhu treba obrađivaču prenijeti podatke koji su neophodni, a odnose se na ime i prezime, broj telefona i iznos dugovanja. Također, iznesen je stav da te podatke Sparkasse Bank može prenijeti obrađivaču bez suglasnosti klijenta jer se to izvršava u okviru poslovnog odnosa i u cilju ispunjenja ugovornih obveza.

- Davanje osobnih podataka jednom dioničaru banke o drugim dioničarima

Po zahtjevu Union banke d.d. Sarajevo, dato je mišljenje, u vezi davanja osobnih podataka jednom dioničaru banke o drugim dioničarima.

Prema navodima iz zahtjeva, dioničar Banke se sukladno Zakonu o privrednim društvima obratio Union banci da preuzme listu dioničara. Liste dioničara sadrže podatke o jedinstvenom matičnom broju kao i adrese prebivališta dioničara.

Shodno Zakonu, kontrolor je ovlašten dati podatke trećoj strani na temelju pisanog zahtjeva treće strane, te ako je to potrebno u okviru zakonom utvrđene nadležnosti, zakonitog interesa treće strane ili na osnovu suglasnosti nositelja podataka.

Prema Zakonu o privrednim društvima dioničar ima pravo od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine dioničara u prostorijama dioničkog društva izvršiti uvid u listu dioničara, finansijsko izvješće sa izvješćima revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju i uvid u sve druge isprave koje se odnose na prijedloge odluka uvrštenih u dnevni red skupštine. Također je propisano da „pored uvida dioničar, na osobni zahtjev i o svom trošku ima pravo na preslike navedenih dokumenata“.

Na osnovu navedenog iznesen je stav da je Union banka dužna učiniti dostupnim dioničaru, na njegov zahtjev, osobne podatke drugih dioničara. Uzevši u obzir odredbe Zakona o privrednim društvima,

također je iznesen stav da davanje podataka o jedinstvenim matičnim brojevima i adresama prebivališta drugih dioničara nije neophodno za ispunjenje svrhe iz Zakona o privrednim društvima.

- Podaci o visini mjesečnih novčanih izdavanja za odvjetnike angažirane po službenoj dužnosti

Po Zahtjevu Kantonalnog suda iz Zenice, dato je mišljenje u vezi davanja podataka o visini primanja odvjetnika angažiranih po službenoj dužnosti a koje je podneseno od strane Centra za istraživačko novinarstvo po Zakonu o slobodi pristupa informacijama.

Angažirani u javnom sektoru ne mogu uživati zaštitu na privatnost u pogledu obrade osobnih podataka u onoj mjeri u kojoj se ta zaštita Zakonom osigurava fizičkoj osobi u privatnom sektoru ili nekim drugim „običnim“ životnim situacijama. Osim navedenog, podaci o primanjima pojedinaca angažiranih u javnom sektoru ukazuju na način trošenja sredstava iz javnog sektora, što preventivno može djelovati na nezakonite radnje ili korupciju, te se stoga nesumnjivo može reći da je objavljivanje ovakve informacije u javnom interesu.

Nesporno je da se primanja u javnom sektoru trebaju učiniti javnim, međutim iz objavljenog iznosa ne trebaju biti vidljivi pojedini dijelovi plaće kao što su, primjerice, odbici za alimentaciju, kredit, članarina za sindikat i slično. Ovi podaci predstavljaju osobne karakteristike i opredjeljenja pojedinca kao nositelja osobnih podataka, spadaju u sferu privatnosti te stoga ne mogu biti javno dostupni bez ikakvih ograničenja.

Uzevši u obzir navedeno, iznesen je stav da odvjetnici, koji za rad po službenoj dužnosti dobijaju sredstva iz proračunskih sredstava, ne mogu uživati pravo na zaštitu osobnih podataka kao drugi građani koji ta primanja ostvaruju po drugim temeljima.

- Uporaba jedinstvenog matičnog broja u sustavu razmjene podataka od strane poreznih uprava

Po odvojenim zahtjevima poreznih uprava FBiH i RS-a, data su mišljenja u vezi mogućnosti razmjene podataka o jedinstvenim matičnim brojevima od strane poreznih uprava.

Prema navodima iz zahtjeva, razmjena osobnih podataka je propisana zakonima o poreznoj upravi entiteta i Memorandumom o institucionalnoj suradnji i razmjeni podataka o poreznim obveznicima, koji je potpisan od strane svih poreznih uprava u BiH, te da bi nemogućnost razmjene podataka utjecala na provođenje Reformske agende i uvjeta datih od strane Međunarodnog monetarnog fonda.

Zakon o jedinstvenom matičnom broju kao lex specialis propisuje da se jedinstveni matični broj može koristiti samo u slučajevima koji su propisani zakonom.

Analizom zakonskih propisa iz oblasti poreza na razini entiteta, utvrđeno je da isti nisu izričito propisali temelj za obradu jedinstvenog matičnog broja. Zakonski propisi predviđaju da se poreznim obveznicima dodjeljuju identifikacijski brojevi, ali kao identifikacijski brojevi nisu određeni jedinstveni matični brojevi. Štaviše, u Zakonu o jedinstvenom sustavu registracije, kontrole i naplate doprinosa u FBiH i Zakonu o poreznom postupku RS-a propisano je da jedinstveni identifikacijski broj svakom poreznom obvezniku dodjeljuje porezna uprava te da osobni identifikacijski broj porezna uprava dodjeljuje svakoj osiguranoj osobi upisanoj u jedinstveni sustav.

Pravilnikom o dodjeljivanju identifikacijskih brojeva i poreznoj registraciji poreznih obveznika na teritoriji FBiH, propisan je sadržaj i način dodjeljivanja identifikacijskog broja poreznom obvezniku, te je u istom Pravilniku za fizičke osobe propisano da se u porezne svrhe koristi jedinstveni matični broj građana, koji dodjeljuje Federalno ministarstvo unutarnjih poslova.

Pravilnikom o uvjetima i načinu registracije i identifikacije poreznih obveznika, postupak registracije poreznih obveznika je postupak u kojem se vrši dodjela jedinstvenog identifikacijskog broja osobi koja je porezni obveznik pri čemu nadležna organizacijska jedinica Porezne uprave vrši upisivanje identifikacijskih podataka o poreznaom obvezniku, kao i upis jedinstvenog matičnog broja građana u jedinstveni Registar poreznih obveznika RS.

Iznesen je stav da jedinstveni matični broj, kao identifikacijski broj poreznih obveznika fizičke osobe nije propisan zakonom već podzakonskim aktima, što nije u skladu sa načelom pravičnosti i zakonitosti obrade osobnih podataka.

- Obrada biometrijskih podataka uposlenih od strane suda u svrhu kontrole prisustva na radnom mjestu

Po zahtjevu Suda BiH, dato je mišljenje, o mogućnosti uvođenja sustava kontrole pristupa kompleksu pravosudnih institucija BiH, uporabom „biometrijskih čitača otisaka prstiju“.

U zahtjevu je dat opis postojećeg stanja sustava kontrole pristupa kompleksu pravosudnih institucija BiH kao i razlozi zbog kojih je potrebno njegovo unaprjeđenje, te su iznesene prednosti novog sustava koji se namjerava uvesti. Postojeći sustav kontrole pristupa kompleksu pravosudnih institucija zasnovan je na uporabi bezkontaktnih ID kartica sa elektroničkim kodom na temelju kojih uposleni ostvaruju pristup zgradi i zonama u zgradi i putem kojih se vrši elektronička evidencija radnog vremena. Istaknuto je i da elektronički kod kartice može biti očitao u blizini vlasnika kartice, i da postoje i razlozi zlouporabe elektroničke evidencije radnog vremena kada se jedni uposlenici evidentiraju umjesto drugih, te da je ovaj sustav uspješno služio svojoj svrsi ali da je razvojem informacijskih tehnologija prevaziđen.

Zakon propisuje biometrijske podatke kroz definiciju „posebne kategorije osobnih podataka“.

Nadalje, Zakon propisuje i posebne uvjete za obradu posebne kategorije osobnih podataka. Jedan od uvjeta za obradu posebne kategorije osobnih podataka je da „je obrada posebne kategorije osobnih podataka dozvoljena ako je obrada potrebna za izvršavanje obveze ili posebnih prava kontrolora iz oblasti radnog prava u onoj mjeri u kojoj je ovlašten zakonom“

Zakon o radu u institucijama BiH propisuje da se „osobni podaci uposlenika ne mogu prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim osobama, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa.“

Naprijed navedene norme su ograničavajuće i pretpostavljaju izričit zakonski temelj za obradu osobnih podataka ili stvarnu potrebu tj. neophodnost.

Dakle, pravo i obveza Suda BiH je da kontrolira prisustvo uposlenika na radnom mjestu, te je shodno navedenim normama, a u nedostatku zakonskog temelja, dužan koristiti način i sredstva koji su primjereni i neophodni da se ta obveza i izvrši. Obrada biometrijskih podataka u svrhu kontrole prisustva na poslu od strane suda nije neophodna.

Nedostaci sadašnjeg načina evidentiranja, kao što su gubitak kartice i njeno nepravovremeno prijavljivanje, korištenje elektroničke kartice jednog službenika umjesto drugih koji nisu njihovi vlasnici ne predstavljaju dovoljne razloge da bi ovaj način obrade osobnih podataka bio neophodan.

Radi se o potrebi poduzimanja organizacijskih i drugih mjera kojima se mogu prevenirati uzroci ili otkloniti posljedice nastale gubitkom kartice itd.

Obrada biometrijskih podataka uposlenika Suda BiH u svrhu kontrole prisustva na radnom mjesu ne bi bila u skladu sa načelom pravičnosti i zakonitosti jer kao takva nije propisana zakonom i nije neophodna, jer se sustav kontrole uposlenih može uspostaviti na manje invazivan način što svakako predstavlja poduzimanje dodatnih organizacijskih mjera.

- Videonadzor u svrhu kontrole polaganja mature

Na temelju zahtjeva više škola sa područja Kantona Sarajevo, dato je mišljenje. u vezi zahtjeva resornog ministarstva da škole instaliraju videonadzor u fiskulturnim salama gdje se organizira održavanje ispita eksterne mature.

Dakle, temeljna svrha videonadzora je kontrola prepisivanja učenika prilikom polaganja eksterne mature.

Nesporna je činjenica da škole imaju zakonit interes uvođenja videonadzora u svrhu zaštite osoba i imovine škole, što je i opravdano. Tom prilikom se vrši prikupljanje i o učenicima i o uposlenim iz razloga što su videonadzorom pokriveni ulazi i izlazi iz škole, hodnici koji vode prema kancelarijama i učionicama itd.

Međutim postavljanje videonadzora u učionicama ili fiskulturnim salama u svrhu kontrole da li učenici prepisuju ili na drugi nedozvoljen način rješavaju testove eksterne mature, ne može biti zakonita mjera za ispunjenje te svrhe. Sasvim je logično da se ta svrha može ostvariti na drugi manje invazivan način.

Primarna svrha videonadzora je fizička zaštita ljudi i imovine, te sve druge svrhe u koje može biti uporabljen je suprotno načelu pravičnosti i zakonitosti, osim ukoliko ta posebna svrha videonadzora nije određena zakonom.

- Prijenos osobnih podataka u Republiku Austriju i Rusku Federaciju

Sberbank a.d. Banjaluka zatražila je mišljenje Agencije u vezi sa prijenosom osobnih podataka klijenata Banke u Republiku Austriju i Rusku Federaciju.

Prije svakog prijenosa podataka u inozemstvo, prvobitno je potrebno utvrditi ispunjenje uvjeta iz članka 17. Zakona koje se odnose na davanje osobnih podataka trećoj strani. Ukoliko su ispunjeni zakonski temelji za davanje osobnih podataka trećoj strani, osobni podaci koji se obrađuju mogu se iznositi iz Bosne i Hercegovine u drugu državu ili davati na korištenje međunarodnoj organizaciji koja primjenjuje adekvatne mjere zaštite osobnih podataka propisane Zakonom.

Republika Austrija i Ruska Federacija kao potpisnice Konvencije 108., te zemlje koje su ratificirale navedenu Konvenciju, smatraju se za zemlje koje primjenjuju adekvatne mjere zaštite osobnih podataka. Stoga prijenos osobnih podataka u Republiku Austriju i Rusku Federaciju načelno je dozvoljen shodno članku 18. stavak (1) Zakona, ukoliko su ispoštovane i odredbe Zakona koje se odnose na cjelokupan proces obrade osobnih podataka uključujući i odredbe koje propisuju otkrivanje osobnih podataka trećoj strani.

- Prijenos osobnih podataka kontrolorima i obrađivačima u SAD

Odvjetnica iz Sarajeva obratila se Agenciji s pitanjima vezanim za suradnju kontrolora iz Bosne i Hercegovine sa kontrolorima u Sjedinjenim američkim državama, angažiranje obrađivača u SAD-u, prihvatljivost Standardnih ugovornih klauzula kao i Obvezujućih korporativnih pravila pri takvoj suradnji, te potrebi i uvjetima za izdavanje odobrenja Agencije iz članka 18. stavak (4) Zakona za prijenos osobnih podataka u SAD. Upit se odnosio i na mogućnost da kontrolor iz BiH opunomoći svoje povezano društvo u SAD-u da u ime kontrolora iz BiH zaključi ugovor sa obrađivačem.

Pri navedenom prijenosu prvobitno je potrebno ispitati zakonske mogućnosti otkrivanja osobnih podataka trećoj strani što je propisano člankom 17. Zakona, odnosno ukoliko se podaci daju obrađivaču na temelju sklopljenog pismenog ugovora primjenjuje se članak 12. Zakona. Nakon toga, potrebno je utvrditi pravni temelj za prijenos podataka obrađivačima i kontrolorima u SAD što je propisano člankom 18. stavak (3) i (4) Zakona s obzirom da se Sjedinjene američke države ne smatraju državom koja primjenjuje adekvatne mjere zaštite osobnih podataka.

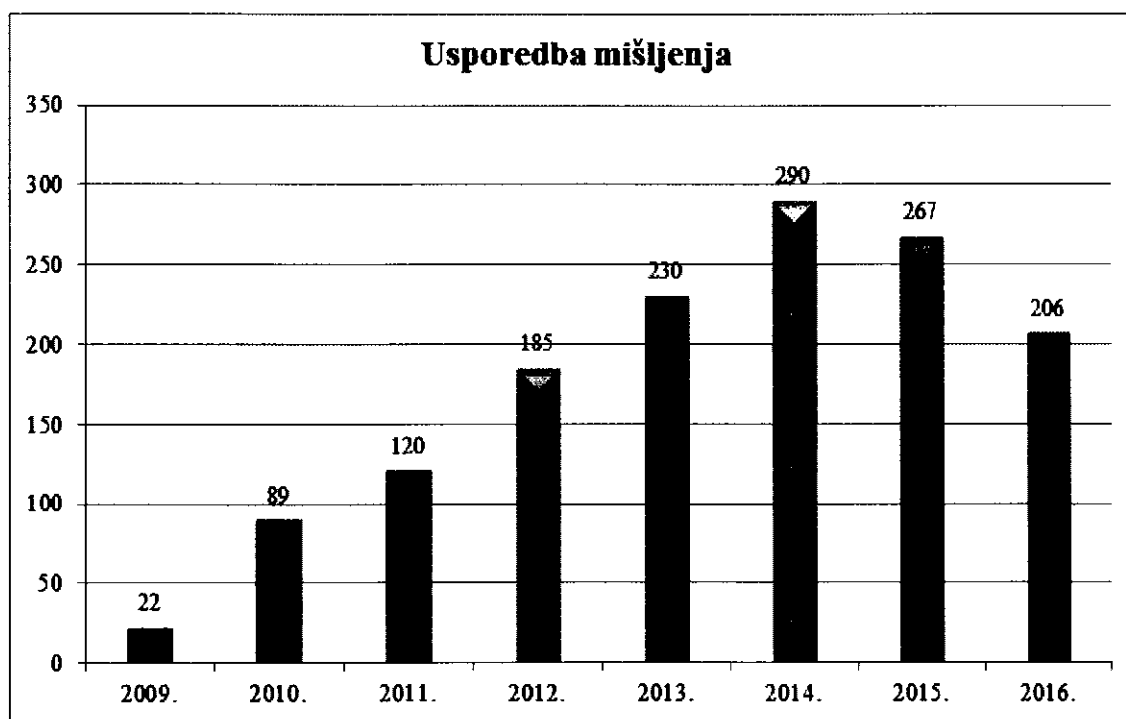
Ukoliko pri prijenosu podataka nije moguće ispuniti niti jedan uvjet propisan člankom 18. stavak (3) Zakona, Agenciji se može podnijeti zahtjev za posebno odobrenje prijenosa podataka iz Bosne i Hercegovine, te je potrebno u tom zahtjevu navesti o kojoj vrsti obrade i prijenosa podataka je riječ a da ista nije propisana člankom 18 stavak (3) Zakona. U zahtjevu je potrebno opisati tok prikupljanja i obrade podataka, nazive kontrolora i eventualno obrađivača, te na koji način i u koju svrhu se iznose određeni podaci. Također, potrebno je priložiti i nacrt predmetnog ugovora između ugovornih strana a prihvatljivom se, također, smatra forma ugovora iz Standardnih ugovornih klauzula i Obvezujućih korporativnih pravila. Nakon eventualnog pozitivnog odgovora Agencije, kontrolori su dužni sve predloženo ispoštovati, odnosno nisu dopuštena odstupanja od dostavljenog nacrta ugovora niti sadržajno niti na bilo koji drugi način.

Ukoliko su ispunjeni zakonski uvjeti prijenosa podataka u SAD, kontrolor iz BiH može ovlastiti putem punomoći svoje povezano društvo-kompaniju u SAD-u da zaključi ugovor sa obrađivačem.

3.9.4. Usporedni podaci za 2009 – 2016

MIŠLJENJA								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno	22	89	120	185	230	290	267	250
Stručna mišljenja	22	89	117	181	215	282	259	242
Javnim tijelima	14	47	44	56	94	80	84	87
Pravnim osobama	6	14	19	41	23	18	28	49

Fizičkim osobama	2	28	51	84	98	184	147	106
Mišljenja na zakone	0	0	3	3	9	6	6	8
Mišljenje na podzakonske akte	0	0	0	0	5	1	0	4
Mišljenja na druge pravne akte	0	0	0	1	1	1	2	2

3.10. Središnji registar

Središnji registar je elektronička evidencija osnovnih podataka o zbirkama osobnih podataka koje vode kontrolori, a ima za cilj da nositelje podataka informira koje osobne podatke kontrolori mogu prikupljati i na drugi način obrađivati. Ove informacije Agencija objedinjava i objavljuje, na koji način i nastaje Središnji registar.

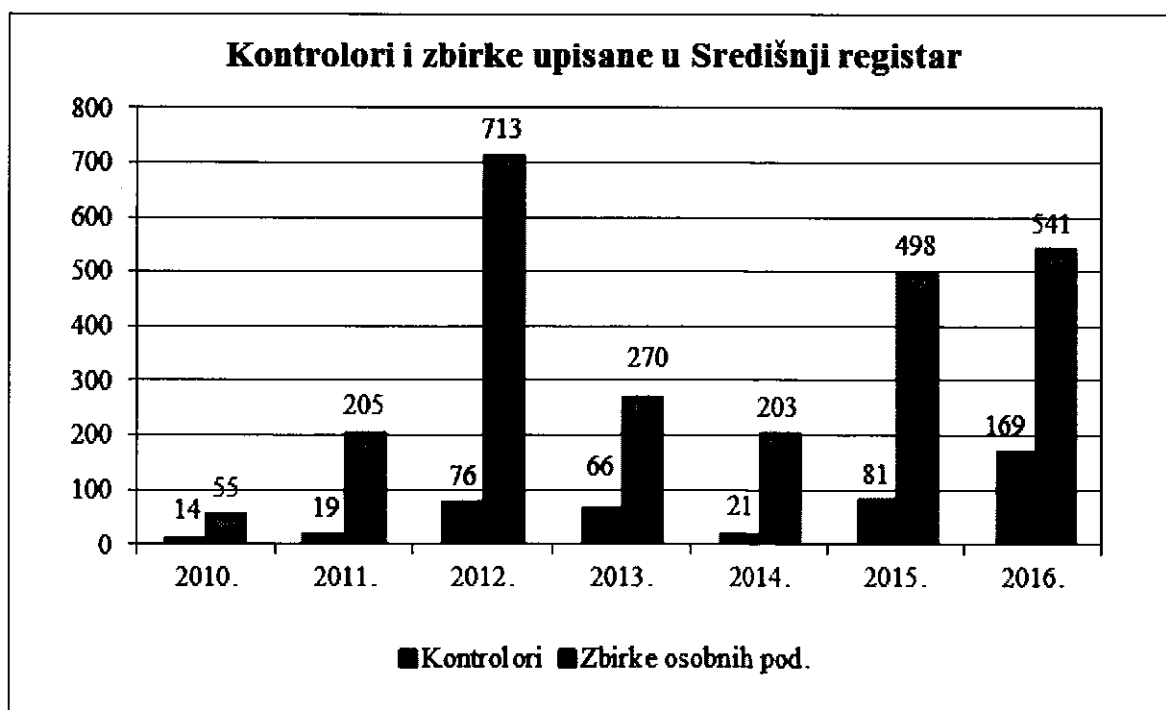
Središnji registar pruža mogućnost Agenciji za sagledavanje i analizu koje vrste podataka su sadržane u zbirkama osobnih podataka kontrolora u određenoj oblasti.

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, факс/факс 726 251*

Registracija kontrolora je obveza kontrolora da prije uspostavljanja zbirke osobnih podataka dostave Agenciji obavijest o namjeravanom uspostavljanju zbirke osobnih podataka sa informacijama o zbirci osobnih podataka propisanim člankom 13. Zakona („Službeni glasnik BiH“ br. 49/06, 76/11 i 89/11). Način ispunjavanja ove obveze propisan je Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 52/09).

U tijeku 2016. godine u Središnji registar je registrirano 169 kontrolora. U sljedećoj tabeli je prikazan broj kontrolora i zbirki upisanih u Središnji registar za svaku godinu.

Kontrolori i zbirke upisane u Središnji registar								
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Ukupno
Kontrolori	14	19	76	66	21	81	169	446
Zbirke osobnih podataka	55	205	713	270	203	498	541	2485

Od osnivanja do kraja 2016. godine u Središnji registar je upisano 446 kontrolora i 2485 zbirki osobnih podataka.

U tijeku 2016. godine upućena su 132 poziva tijelima BiH, RS, FBiH i Brčko distrikta BiH, koji do sada nisu registrirani u Središnjem registru, da prijave evidencije o zbirkama osobnih podataka koje vode.

3.11. Informacijski sustav

Aktivnosti na održavanju lokalne računarske mreže obuhvataju niz aktivnosti potrebnih za nesmetano funkcioniranje informacijskog sustava Agencije u cjelini. Ove aktivnosti obuhvataju: instaliranje, održavanje i nadogradnju softvera; kreiranje sigurnosnih kopija za Internu bazu; Središnji registar i File server; utvrđivanje i otklanjanje neispravnosti, te predlaganje servisa računara i drugih uređaja; pripremu specifikacija za nabavku računara i računarske opreme; pomoć uposlenim pri korištenju računara; vođenje evidencije o hardveru i softveru i dostavljanje izvješća Ministarstvu komunikacija i prometa BiH i drugo.

U tijeku 2016. godine nastavljene su aktivnosti na realizaciji Projekta izgradnje sustava upravljanja informacijskom sigurnošću prema standardu ISO 27001. ISO 27001 je međunarodni standard objavljen od strane Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) koji opisuje kako upravljati informacijskom sigurnošću. Ovaj standard se može primijeniti u organizaciji bilo kojeg tipa i predstavlja skup najboljih svjetskih praksi pri upravljanju informacijskom sigurnošću.

Agencija je započela aktivnosti na izgradnji sustava upravljanja informacijskom sigurnošću prema standardu ISO 27001 u tijeku 2014. godine. U tijeku 2016. godine aktivnosti na realizaciji Projekta ISMS su obuhvatile aktivnosti na procedurama za: Interni audit, Kontrolu neusklađenosti i korektivne akcije i Upravljanje rizicima. U tijeku realizacije Projekta ISMS pripremljen je i kreiran katalog rizika za Agenciju.

3.12. Javnost rada i suradnja sa medijima

Širenje znanja o zaštiti osobnih podataka i privatnosti u okviru komunikacije sa javnošću jedan je od temeljnih instrumenata koji omogućavaju djelotvornost rada svakog nadzornog tijela koje se bavi zaštitom osobnih podataka. Zbog stalne potrebe promocije zaštite osobnih podataka i privatnosti u Bosni i Hercegovini, Agencija putem različitih aktivnosti, te pružanjem informacija o svom radu, u kontinuitetu jača svijest javnosti o zaštiti osobnih podataka i privatnosti u okviru svojih mogućnosti. Agencija je u stalnom kontaktu s medijima i javnošću i tijekom 2016. godine nastavila je informirati javnost o poduzetim aktivnostima, aktualnim predmetima i pitanjima. Te aktivnosti su izvršavane davanjem odgovora na česte upite medija, institucija i građana, putem priopćenja i izjava za medije, gostovanja u različitim medijima, te putem redovite godišnje press konferencije.

Putem Web stranice Agencije www.azlp.gov.ba, pravovremeno je informirana javnost o zaštiti osobnih podataka i privatnosti u BiH i šire. Pored Web stranice uspostavljen je i help-desk u svrhu davanja brzih odgovora na različite upite.

U svrhu podizanja svijesti javnosti o pravu na zaštitu osobnih podataka i privatnosti Vijeće Europe je, uz podršku Europske komisije, 2006. godine proglasilo 28. siječanj europskim Danom zaštite podataka, koji je u svijetu poznat i kao Dan privatnosti. Ovog dana ujedno se obilježava i godišnjica

*Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, факс/факс 726 251*

Konvencije (ETS 108) za zaštitu osoba glede automatske obrade osobnih podataka, koja je otvorena za potpisivanje svim zemljama 28. siječnja 1981. Konvencija je i nakon više od 35 godina jedini pravno obvezujući međunarodni instrument zaštite osobnih podataka i u fazi je modernizacije. Konvencija je na snazi u 47 zemalja članica Vijeća Europe, a pristupile su joj još i neke zemlje koje nisu članice Vijeća Europe, kao što je Uruguay, Mauritius, Senegal, Morocco i Tunisia. Smisao obilježavanja Dana zaštite podataka je promocija zaštite osobnih podataka i privatnosti putem realizacije različitih aktivnosti u cilju podizanja svijesti javnosti po ovom pitanju.

Agencija je 2016. godine obilježila sedmu godinu zaredom europski Dan zaštite podataka 28. siječanj. Tim povodom, rukovodstvo Agencije održalo je Sastanak sa članovima Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH, uzimajući u obzir zajedničke nadležnosti u vezi ostvarivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, upoznavši Komisiju sa aktivnostima i planovima Agencije.

Prema već ustaljenoj praksi Agencija je 28. siječnja organizirala u Parlamentarnoj skupštini BiH, Konferenciju za medije na kojoj su predstavljeni najznačajniji aspekti rada Agencije u protekloj 2015. godini, planovi za naredno razdoblje, te su dati odgovori na pitanja novinara.

U sklopu obilježavanja Dana zaštite podataka Agencija je i ove godine organizirala „Dan otvorenih vrata“, kada je građanima pružena prilika da se informiraju o različitim pitanjima vezanim za obradu i zaštitu osobnih podataka. Agencija je, također ovim povodom, organizirala edukativna predavanja o zaštiti osobnih podataka studentima Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

Obilježavanje Dana zaštite podataka dobro je medijski praćeno u tiskanim i elektroničkim medijima.

U izvještajnom razdoblju izdano je sedam pripisica za javnost, predstavnici Agencije sudjelovali su u sedam emisija na radiju i televiziji. U pisanoj formi dato je pet odgovora novinarima kao i sedamdeset izjava medijima.

Na Web stranici Agencije objavljeno je ukupno 96 različitih sadržaja nastalih u radu Agencije a odnosili su se na opće akte, rješenja, mišljenja, izvješća, planove, tendere itd. Ukupan broj obrađenih dokumenata je znatno veći i iznosi 288, jer se većina sadržaja objavljuje na tri jezika u službenoj uporabi u BiH i engleskom jeziku.

Broj posjetitelja web stranice Agencije, koji su aktivno pregledali sadržaje, u tijeku 2016. godine, je 1438. Ukupan broj pregledanih stranica, uključujući i ponovljene preglede pojedinačnih stranica, iznosi 5980.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je pet zahtjeva za slobodan pristup informacijama, koji su riješeni u zakonom propisanom roku.

3.13. Međunarodna suradnja

Po prirodi svog posla Agencija je upućena na međunarodnu suradnju. Jedna od obveza Agencije odnosi se na sudjelovanje na različitim radionicama, obukama, seminarima, naročito međunarodnim konferencijama i radnim grupama kao aktivni član ili posmatrač. Shodno mogućnostima, Agencija nastoji redovito i aktivno sudjelovati na međunarodnom planu i na taj način doprinositi kontinuiranom razvoju rada, pronalaženju boljih rješenja, usklađivanju zakonodavstva Bosne i Hercegovine u

*Sarajevo-Capajeso, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, факс/факс 726 251*

području zaštite osobnih podataka s europskim i svjetskim normama i standardima, te ispunjavati obveze koje proizlaze iz međunarodnih konvencija koje je Bosna i Hercegovina potpisala i ratificirala. Ostvarena je konkretna suradnja sa relevantnim međunarodnim tijelima i organizacijama, posebno iz regiona.

Punopravna članstva, kao i članstva u pojedinim radnim grupama, između ostalog, nameću aktivno sudjelovanje Agencije u izvršavanju različitih obveza. To je od izuzetnog značaja za europski put Bosne i Hercegovine.

U izvještajnom razdoblju predstavnici Agencije sudjelovali su u sljedećim događajima na međunarodnom planu:

1. 38. Međunarodnoj konferenciji Povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti koja je održana u Marrakechu 17. – 20. listopada 2016. u organizaciji Nacionalnog povjerenstva za zaštitu kontrole osobnih podataka Kraljevine Marocco. Međunarodna konferencija predstavlja godišnji sastanak tijela za zaštitu osobnih podataka.
2. 18. Konferenciji tijela za zaštitu podataka zemalja Centralne i Istočne Europe koja je održana 11. i 12. svibnja 2016. u Sarajevu u organizaciji Agencije. Konferencija u Sarajevu okupila je 52 sudionika iz 16 zemalja članica, kao i predstavnicu Vijeća Europe.
3. Proljetnoj konferenciji europskih tijela za zaštitu podataka pod nazivom „Novi okviri suradnje“, održanoj u Budapešti 26. i 27. svibnja 2016.
4. Četvrtom sastanku Odbora za zaštitu podataka, uspostavljenog 2013. godine od strane Odbora ministara na temelju članka 17. Statuta Vijeća Europe, održanom 15. i 16. lipnja 2016. u Vijeću Europe u Strasbourgu.
5. Međunarodnoj konferenciji pod nazivom „Konvencija 108: od europske realnosti do globalnog sporazuma“ održanoj 17. lipnja 2016. u organizaciji Vijeća Europe u Strasbourgu. Konferencija je okupila preko stotinu sudionika iz više od 60 zemalja.
6. 33. Plenarnoj sjednici Savjetodavnog odbora Konvencije 108, osnovana je u skladu sa člankom 18. Konvencije 108, održanoj u Strasbourgu 29. lipnja – 01. srpnja 2016. Na Plenarnoj sjednici uzete su u obzir informacije Ravnatelja informacijskog društva i borbe protiv kriminala, sa posebnim osvrtom na Konvenciju 108, informacije po pitanju suradnje između tijela za zaštitu podataka u okviru "Primjene sporazuma o globalnoj prekograničnoj suradnji".
7. 28. Radionici upravljanja slučajem održanoj 12. – 14. listopada 2016. u Podgorici u organizaciji Agencije za zaštitu osobnih podataka i slobodan pristup informacijama Crne Gore. Radionica je usmjerena na načine rješavanja pojedinih slučajeva iz prakse, kao i alate koji mogu pri tome pomoći, službenika iz europskih tijela za zaštitu podataka.
8. Na dvodnevnom Prvom godišnjem forumu za zaštitu podataka zemalja Zapadnog Balkana, u organizaciji makedonske Direkcije za zaštitu osobnih podataka, uz podršku Norveškog tijela za zaštitu podataka, održanom u Skopju 02. – 03. veljače 2016.
9. Radionici o upravljanju podacima u oblaku održanoj 08. prosinca 2016. u Sarajevu, u organizaciji Microsoft-a Bosne i Hercegovine.

Agencija nije bila u mogućnosti iz finansijskih razloga, kao i zbog nedovoljnog broja uposlenih, sudjelovati na značajnim međunarodnim dešavanjima na polju zaštite podataka i privatnosti. Navodimo:

1. Poziv Međunarodne radne grupe o digitalnoj edukaciji, koju koordinira i vodi francuska Državna komisija za slobodu informacija, Agencija redovito dobija različite pozive, informacije, dokumente i zaključke sa sastanaka Radne grupe.
2. Poziv Izvršnog odbora tajništva Međunarodne konferencije povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti za sudjelovanje u novoj Radnoj grupi Privatnost i humanitarna akcija.
3. Poziv na Konferenciju - Kompjuteri, privatnost i zaštita podataka 2016. godine pod nazivom „(Ne)vidljivosti i infrastrukture“ koja je održana je 27. – 29. siječnja 2016. u Brusselsu.
4. U ime ARCADES konzorcij projekta, Agencija je pozvana od strane Međunarodne radne grupe za digitalnu edukaciju, kao i od Tajništva Međunarodne konferencije na Završnu konferenciju Projekta koja je održana 04. ožujka 2016. u Barceloni.
5. Poziv na Godišnji sastanak policijske suradnje – „Zaštita podataka“ koji je održan 21. i 22. ožujka 2016. u Manchesteru (UK).
6. Poziv na Radionicu o IPA II projektu (2014 -2020) održana je 23. – 24. svibnja 2016. u Brusselsu u organizaciji Pravnog izdavaštva Leksion.
7. Poziv na Simpozij „Preispitivanje zaštite podataka i privatnosti u Europi: Oblikovanje europske digitalne budućnosti“ održan je 06. srpnja 2016. u Brusselsu, u organizaciji Udruženja za razmjenu javne politike.
8. Poziv na Interaktivni seminar o pripremama za Opći propis o zaštiti podataka pod nazivom „Kako se pripremiti za Opći propis o zaštiti podataka i Štit privatnosti?“ koji je održan 06. rujna 2016. u Kelnu (SR Njemačka), u organizaciji Pravnog izdavaštva Leksion.
9. Poziv na konferenciju „Digitalni identitet i zaštita podataka za građane i kompanije - Svjetska e-ID i Cyber sigurnost“ konferencija i egzibicija održana je 26. – 28. rujna 2016., u Marseille (Francuska), u organizaciji tvrtke Strategies Telecoms & Multimedia (neovisni ICT organizator događaja i dobavljač informatičkih usluga).
10. Jedinica za zaštitu podataka Generalne direkcije za ljudska prava i vladavinu zakona Vijeća Europe organizirala je za interaktivnu Seriju pitanja i odgovora „Razgovori o zaštiti podataka“. U II izdanju Serije pozvani smo na razgovor sa Patrice Spinosi, odvjetnikom Državnog vijeća i Vrhovnog suda, 30. studeni 2016. u Vijeće Europe u Strasbourgu. Tema razgovora bila je garancija zaštite temeljnih sloboda i osiguravanje ravnoteže između prava na poštovanje privatnosti i očuvanja sigurnosti.

• **Suradnja sa TAIEX-om**

Agencija je ostvarila suradnju i sa TAIEX-om, koji predstavlja instrument tehničke pomoći i razmjene informacija kojim upravlja Opća uprava za proširenje Europske komisije. Glavni zadaci TAIEX-a su osiguravanje kratkoročne tehničke pomoći i savjeta o implementaciji EU zakonodavstva u nacionalno zakonodavstvo zemalja korisnica.

*Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

Agencija je u suradnji sa TAIEX programom pomoći Europske komisije organizirala dvodnevnu „TAIEX Radionicu o suradnji sa Eurojust-om i zahtjevima zaštite podataka“, 18. i 19. travnja 2016. u Sarajevu. Fokus Radionice bio je na zaštiti podataka u tužiteljstvima.

Radionica je okupila 32 sudionika. Predavači su bili dva stručnjaka iz Eurojust-a i tri stručnjaka iz nadzornih tijela zemalja članica Europske unije. Domaći usudionici Radionice bili su predstavnici Ministarstva pravde BiH, Federalnog ministarstva pravde i Ministarstva pravde RS, predstavnici Visokog sudskog tužiteljskog vijeća BiH, Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH, predstavnici tužiteljstava iz oba entiteta BiH i Tužiteljstva Brčko distrikta BiH, te službenici Agencije.

Cilj Radionice bila je razmjena znanja i najboljih praksi u odnosu na standarde zaštite podataka Europske unije u tužiteljstvima u kaznenom postupku, te sukladno zahtjevima za odgovarajuće rukovanje i obradu osobnih podataka, koji omogućavaju suradnju s Eurojust-om. Radionica je bila od značaja i zbog definiranja razine zaštite podataka koja se treba postići da bi se ostvarila buduća suradnja sa tužiteljstvima na svim razinama vlasti i Eurojust-om. Radionica je bila veoma korisna jer je, između ostalog, potvrđena nadležnost Agencije da vrši inspekcijske nadzore u tužiteljstvima a što je bilo osporavano od Tužiteljstva BiH.

Agencija je uputila je molbu saxonskom Povjereniku za zaštitu podataka (SR Njemačka) da njihova institucija bude domaćin Studijske posjete – „Zaštita osobnih podataka u pravosudnim institucijama“ za tri službenika Agencije. Planirano je da ova Studijska posjeta bude nastavak ranije održane Radionice o suradnji sa Eurojust-om.

3.14. Suradnja sa kontrolorima

U izvještajnom razdoblju Agencija je provodila i suradnju sa kontrolorima, između ostalog, i sudjelovanjem na konferencijama koje su imale za predmet unaprjeđenje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i jačanju svijesti javnosti o značaju zaštite osobnih podataka.

Predstavnici Agencije sudjelovali su na konferencijama, seminarima, radionicama i drugim događajima, i to:

1. Konferenciji „Sveobuhvatan pristup pomoći preživjelim ratnog silovanja i seksualnog nasilja u BiH“ u organizaciji NVO „Medica“ Zenica, koja je održana u Sarajevu,
2. Regionalnoj konferenciji „Imovinski kartoni nositelja pravosudnih funkcija“, koja je održana u Sarajevu,
3. Konferenciji „Pristup informacijama i otvoreni podaci“ koju je povodom dana slobode pristupa informacijama organizirao Transparency International u BiH, koja je održana u Sarajevu,
4. Konferenciji Infosec u vezi europskih propisa o zaštiti podataka i suvremenih rješenja koja se koriste za zaštitu podataka. Konferenciju je organizirala kompanija Telegroup. Predstavnik Agencije je aktivno sudjelovao kao prezenter na panel diskusiji,
5. Seminaru „Krađa identiteta – zaštita osobnih podataka“, u organizaciji Agencije za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH, koja je održana u Banja Luci,
6. Seminaru Međunarodnog udruženja mobilnih mrežnih operatora u organizaciji Regulatorne agencije za komunikacije BiH,
7. Seminaru Deployment Windows 10 operativnog sustava, u organizaciji Microsoft BiH,
8. Seminaru „Sigurnost web aplikacija“ u organizaciji Agencije za državnu službu BiH,
9. Seminaru Product Management sa fokusom na ulogu Product Ownera, u organizaciji Agencije za državnu službu BiH,

*Sarajevo-Capajeso, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Tel ++387 33 726 250, faks/faks 726 251*

10. Radionici na temu Microsoft noviteta u organizaciji Microsoft BiH,
11. Konsultacije u Delegaciji Europske unije u BiH u vezi Srednjoročnog pregleda indikativnog strateškog dokumenta IPA II u Sarajevu,
12. Sastanak „Primjena zakona o stranim računima USA poreznih obveznika (FATCA)“ u organizaciji Američke trgovinske komore u BiH, a u suradnji sa konzultantskom tvrtkom CMS Reich-Rohrwig Heinz d.o.o. održan je 18. veljače 2016. u Sarajevu,
13. AmCham BiH business briefing o Zaštiti osobnih podataka, na kojemu su dva predstavnika Agencije sudjelovali kao panelisti.

Drugi vid suradnje sa kontrolorima ostvaren je kroz održavanje zajedničkih sastanaka a u cilju razjašnjenja pojedinih pitanja zaštite osobnih podataka. U izvještajnom razdoblju su održani sastanci sa:

1. Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH u vezi međusobne suradnje shodno nadležnostima ovih institucija;
2. Predstavnicima Centralne banke BiH u vezi uspostavljanja jedinstvenog registra transakcijskih računa za fizičke osobe;
3. Predstavnicima JU Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo u vezi uspostave videonadzora;
4. Tajnikom Pravobranilaštva BiH u vezi izvršavanja obveza po Zakonu;
5. Ravnateljem Agencije za oduzimanje nelegalno stečene imovine u vezi izvršavanja obveza po Zakonu;
6. Službenicima Agencije za upravljanje oduzetom imovinom RS, u vezi ispunjavanja obveza propisanih Zakonom;
7. Službenicima Agencije za nadzor osiguranja FBiH u vezi sačinjavanja evidencije o zbirkama osobnih podataka;
8. Predstavnicima Ministarstva saobraćaja kantona Sarajevo u vezi obrade jedinstvenog matičnog broja kao identifikatora korisnika gradskog prijevoza;
9. Predstavnicima Ministarstva pravde BiH u vezi prijedloga za izmjenu Zakona o upravnom postupku;
10. Predstavnicima Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća u vezi aktivnosti za objavu imovinskih kartona nositelja pravosudnih funkcija;
11. Predstavnicima Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća u vezi pristupa podacima korisnika socijalne pomoći od strane komunalnih poduzeća u cilju smanjenja broja sudskih predmeta;
12. Predstavnicima Regulatorne agencije za komunikacije BiH u vezi obveze prijavljivanja zbirke i donošenja plana sigurnosti;
13. Ravnateljem DZ Olovo u vezi primjene Zakona i dodatnog pojašnjenja o načinu izvršenja upravnih mjera iz Rješenja Agencije;
14. Ministrom unutarnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi rješenja koja Agencija donosi po prigovorima uposlenih u Ministarstvu radi upisa posebnog staža.

• *Obuke iz oblasti zaštite osobnih podataka*

Iz oblasti zaštite osobnih podataka, u izvještajnom razdoblju je održano 11 obuka za uposlene u kontrolorima, na kojima je sudjelovalo 354 državna službenika. U organizaciji tijela za državnu službu održane su po dvije obuke, na svim razinama vlasti, kako slijedi:

1. U organizaciji Agencije za državnu službu BiH, za državne službenike uposlene u institucijama Bosne i Hercegovine, održane su dvije obuke u Sarajevu. Obukama je nazočilo 67 državnih službenika.

2. U organizaciji Agencije za državnu službu FBiH, za državne službenike uposlene u institucijama FBiH, održane su dvije obuke, u Mostaru i Sarajevu. Obukama je nazočilo 69 državnih službenika.
3. U organizaciji Agencije za državnu upravu RS, za državne službenike uposlene u institucijama RS, održane su dvije obuke u Banja Luci. Obukama su nazočila 52 državna službenika.
4. U organizaciji Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje/Odjel za stručne i administrativne poslove-Pododjel za ljudske resurse, održane su dvije obuke za državne službenike u tijelima Vlade Brčko Distrikta BiH u Brčkom. Obukama je nazočilo 49 državnih službenika.
5. U organizaciji Agencije, održane su dvije jednodnevne obuke na temu sačinjavanje zbirki osobnih podataka za institucije BiH i tijela FBiH. Obukama je nazočilo 15 predstavnika iz devet institucija BiH te 22 predstavnika iz 13 tijela FBiH.

3.15. Europske integracije

Kao što je naprijed navedeno i kroz Izvješće Europske komisije o napretku Bosne i Hercegovine u 2016. godini, zapažen je izvjestan napredak u oblasti zaštite osobnih podataka.

Akcionim planom provođenja prioriteta iz Izvješća za BiH za 2015. godinu Agenciji nisu dodijeljene posebne obveze.

Agencija redovito daje doprinos Prilogu institucija BiH za redovito Godišnje izvješće o napretku u procesu europskih integracija. Agencija je dostavila informacije vezane za njen rad i aktivnosti za razdoblje od 01.09.2015. do 01.04.2016.

Predstavnici Agencije nazočili su Konferenciji „Upitnik Europske komisije“, koju je organizirala Direkcija za europske integracije BiH 10. listopada 2016.

U cilju pripreme odgovora iz upitnika Europske komisije, predstavnik Agencije sudjelovao je na šest sastanaka u organizaciji Direkcije za europske integracije BiH.

Agencija je dala odgovore na 19 pitanja iz upitnika Europske komisije, koja spadaju u njenu nadležnost a pripadaju Političkom kriteriju Upitnika. Kao dio ovih aktivnosti, izvršena je stručna redakтура prijevoda Zakona.

3.16. Normativni dio i administracija

U normativnom dijelu Agencija je u 2016. godini sačinila dva pravilnika, 32 odluke i 69 rješenja.

U izvještajnom razdoblju od administrativnih poslova urađeno je sljedeće:

- primljena su i formirana 1193 nova predmeta;
- protokoliran je 10.281 akt;
- unutar Agencije, po sektorima i odsjecima zaduženo je 4.420 akata;
- primljeno je i protokolirano 230 računa;
- primljena su i protokolirana 102 službena glasnika, 24 stručna časopisa;
- putem kurira, PTT-a i e-maila iz Agencije su otpremljena 2622 akta;

- arhiviran je 1401 predmet, u upisnik UP 1 upisan je 271 predmet, u upisnik UP 2 upisana su 4 predmeta.

Također, kao redovite ostale aktivnosti, u izvještajnom razdoblju izvršeno je sljedeće:

- Sačinjen je Program rada Agencije za zaštitu osobnih podataka u BiH za 2017. godinu;
- Sačinjen je Srednjoročni plan rada za razdoblje 2017.– 2019. godina;
- Sačinjeno je Godišnje izvješće o podnesenim zahtjevima za slobodan pristup informacijama instituciji Ombudsmena za ljudska prava BiH;
- Sačinjeno je Godišnje izvješće Ministarstvu pravde BiH o rješavanju upravnih stvari u upravnom postupku;
- Urađeno je Godišnje izvješće i dostavljeno Uredu koordinatora za reformu javne uprave;
- Sačinjen je Plan javnih nabavki Agencije za 2016. godinu;
- Sačinjen je Plan za borbu protiv korupcije u Agenciji 2016. – 2017.;
- Izvješće o provođenju Plana borbe protiv korupcije, dostavljeno je Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije;
- Dostavljen je popis građe Arhivu BiH;
- Izvršeno je pakiranje i obilježavanje arhivske i registraturne građe nastale u 2015. godini;
- Sačinjena je i dostavljena Parlamentarnoj skupštini BiH, kao Odgovor na poslaničko pitanje, ažurirana tabela zakupa, te detaljna informacija o zakupu poslovnog prostora za potrebe Agencije.

3.17. Proračun – javne nabavke

Sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016.godinu („Sl. glasnik BiH“ 101/15), odobrena su sredstva iz Proračuna institucija BiH za potrebe rada Agencije za 2016. godinu u visini od **1.360.000 KM**. Ukupno odobrena sredstva su se odnosila na tekuće izdatke u iznosu od **1.345.000 KM** i kapitalne izdatke u iznosu od **15.000 KM**.

Prema podacima, na dan sačinjavanja izvješća, stanje izvršenja Proračuna od 01.01.2016. – 31.12.2016. je prikazano u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta rashoda	Ekonom. kod	Odobreno za razdoblje siječanj - prosinac	Utrošeno za izvještajno razdoblje siječanj – prosinac	Razlika-Raspolož. sredstva	Procenat izvršenja %
	TEKUĆI IZDACI		1.345.000	1.243.604	101.396	92,46
1	bruto plaće i naknade	6111	970.000	933.190	36.810	96,20
2	naknade troškova uposlenih	6112	104.000	89.906	14.094	86,45
3	putni troškovi	6131	23.000	12.929	10.071	56,21

4	izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	25.000	21.957	3.043	87,83
5	izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	0	0	0	0
6	nabavke materijala	6134	10.000	9.923	77	99,23
7	izdaci za usluge prijevoza i goriva	6135	16.000	7.884	8.116	49,27
8	unajmljivanje imovine i opreme	6136	116.000	114.266	1.734	98,50
9	izdaci za tekuće održavanje	6137	18.000	6.290	11.710	34,94
10	izdaci za osiguranje i bankarske usluge	6138	3.000	2.477	523	82,57
11	ugovorene usluge	6139	60.000	44.783	15.217	74,64
	KAPITALNI IZDACI	8213	15.000	9.961	5.039	60,79
	UKUPNO		1.360.000	1.253.565	106.435	92,17

Sa 31.12.2016. utrošena sredstva Agencije iznose **1.253.565 KM**. Procenat izvršenja proračuna za razdoblje 01.01.2016. – 31.12. 2016. iznosi **92,17 %**.

- *Aktivnosti vezane za proračun:*

Aktivnosti vezane za proračun su obuhvatile 28 različitih pismena, počev od dokumenta Okvirnog proračuna, godišnjeg i periodičnog izvješća o izvršenju proračuna, zahtjeva za dodjelu sredstava itd.

Obavljeni su i ostali neophodni poslovi vezani za materijalno – finansijsko poslovanje, knjiženje ulaznih faktura, te svi blagajnički poslovi.

- *Javne nabavke:*

Sukladno Zakonu o javnim nabavkama i raspoloživim stanjem proračuna sačinjen je Plan javnih nabavki za 2016. godinu. Formirana je Komisija za javne nabavke koja je provodila postupke javnih nabavki u Agenciji.

Tijekom 2016. godine pokrenuti su i provedeni sledeći postupci javnih nabavki:

1. Konkurentski postupci

a) Nabavka roba putem konkurentskog postupka iznosila je	27.738,25 KM
b) Nabavka usluga putem konkurentskog postupka iznosila je	30.580,00 KM
Ukupne nabavke putem konkurentskog postupka	<u>58.318,25 KM</u>

2. Izravni postupci

a) Nabavka roba putem izravnog postupka iznosila je	5.040,37 KM

*Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, факс/факс 726 251*

b) Nabavka usluga putem izravnog postupka iznosila je	23.952,39 KM
Ukupne nabavke putem izravnog postupka	<u>28.992,76 KM</u>

3. Poseban režim (Aneks II dio B Zakona o javnim nabavkama)	<u>29.758,08 KM</u>
UKUPNO NABAVKE	<u>117.069,09 KM</u>

O svim nabavkama donesena je Odluka o nabavci i dostavljana izvješća (u programu e-nabavke) prema Agenciji za javne nabavke BiH.

Tijekom 2016. godine za raspoloživa vozila Agencije i to: Pasat, Škoda Oktavia, Škoda Fabia. Vozila su proizvedena 2008. godine i bez vidljivih nedostataka.

• *Izvješće revizije*

Ured za reviziju institucija BiH, izvršio je završnu reviziju finansijskih izvješća i usuglašenosti poslovanja sa odgovarajućim zakonima i propisima za 2015.godinu.

Prema mišljenju Kancelarije, finansijska izvješća Agencije prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza, prihoda i rashoda na dan 31.12.2015. i izvršenje proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvještavanja.

Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Agencije u tijeku 2015. godine bile su u svim značajnim aspektima usuglašene s odgovarajućim zakonima i drugim propisima.

Aktivnosti koje se odnose na Najavu prethodne revizije za 2016. godinu obuhvataju pripremu dokumentacije za izvršenje prethodne revizije i sam rad sa revizijom.

U izvještajnom razdoblju u Agenciji je od strane Jedinice za internu reviziju Parlamentarne Skupštine BiH, obavljena revizija plaća i naknada, te revizija javnih nabavki.

Po obavljenoj reviziji dostavljeno je Izvješće o obavljenoj reviziji, gdje je konstatirano da nije bilo nikakvih nezakonitih radnji niti zlouporaba, na temelju koga je sačinjen i dostavljen Plan aktivnosti za postupanje po preporukama.

IV. ZAKLJUČCI

Agencija i u ovom izvještajnom razdoblju nije zadovoljna stanjem u oblasti zaštite osobnih podataka u Bosni i Hercegovini kako u formalnom tako i faktičkom smislu, ali je zadovoljna izvjesnim napretkom koji je učinjen u 2016. godini.

Neprihvatljivo je nepostupanje Vijeća ministara BiH po zahtjevima Agencije kojima se onemogućava Agencija da radi na zakonit i učinkovit način. Prioritetno je da se, kroz podršku prijedlozima i zahtjevima Agencije, pomogne očuvanju afirmacije zaštite osobnih podataka u Bosni i Hercegovini kao jednog od temeljnih ljudskih prava.

Posebno je štetno dovođenje Agencije u situaciju da smanjuje svoje aktivnosti u dijelu inspeksijskih nadzora, suradnje sa agencijama za državnu službu, izdavanja prekršajnih naloga i sl.

Agencija bez adekvatnih ljudskih i finansijskih potencijala neće moći odgovoriti svojim nadležnostima što će se negativno odraziti i na zaštitu ljudskih prava a time i javni interes u ovoj oblasti.

Zbog toga je od izuzetnog značaja podrška Agenciji od strane zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

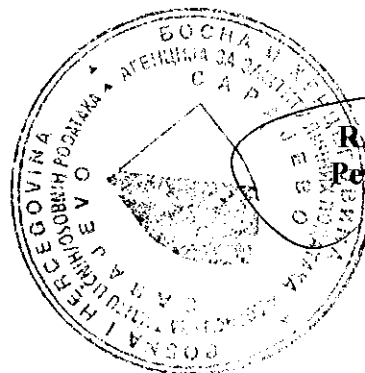
Iz primjera iz prakse proizlazi da kontrolori iz javnog i privatnog sektora nisu poštovali relevantne pravne propise, koje su dužni primjenjivati u svom radu, što je imalo za posljedicu kršenje prava na privatni život u pogledu obrade osobnih podataka. Iako nepoštovanje pravnih propisa ima istu važnost, u formalno pravnom smislu, neovisno da li su u pitanju javna tijela privatna poduzeća, banke i sl., nameće se potreba istaći veću težinu nepoštovanja pravnih propisa a time i prava na privatni život glede obrade osobnih podataka, od strane javnih tijela.

Javna tijela, tijela koje je ustanovila država i preko kojih se predstavlja, ukoliko ne poštuju vlastite pravne propise, građanima blago rečeno, prenose poruke o nepostojanju vladavine prava.

Zaštita osobnih podataka je živa materija. Činjenica je da je teško zamisliva životna situacija bez obrade osobnih podataka, te gotovo neograničena tehnološka dostignuća govore koliko su zahtjevni poslovi koje izvršava Agencija. O značaju i aktuelnosti zaštite osobnih podataka govori i to da je jedan od prioriteta rada Europske komisije u 2016. godini bila reforma zakonodavstva u ovoj oblasti.

Potrebno je ponoviti, da se države u demokratskom svjetlu najbolje legitimiraju upravo odnosom prema ljudskim pravima što podrazumijeva i odnos i prema institucijama koje se bave zaštitom ljudskih prava gdje Agencija nesumnjivo ima svoje mjesto.

Agencija će, sukladno svojim nadležnostima i u granicama svojih mogućnosti, nastaviti profesionalno i hrabro štititi osobne podatke i u narednom razdoblju.

RAVNATELJ
Petar Kovčević

SADRŽAJ

I.	U V O D	2
II.	NAJAKTUELNIJE U VEZI SA ZAŠTITOM OSOBNIH PODATAKA	3
2.1.	<i>Zaštita osobnih podataka i Tužiteljstvo BiH.....</i>	<i>3</i>
2.2.	<i>Jedinstveni matični broj ili drugi način jedinstvene identifikacije fizičkih osoba.....</i>	<i>5</i>
2.3.	<i>Novo europsko zakonodavstvo o zaštiti osobnih podataka.....</i>	<i>6</i>
2.4.	<i>Problemi u radu Agencije.....</i>	<i>8</i>
III.	RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI...10	
3.1.	<i>Nadležnosti Agencije</i>	<i>10</i>
3.2.	<i>Ovlaštenja Agencije.....</i>	<i>11</i>
3.3.	<i>Neovisnost i kapaciteti Agencije.....</i>	<i>11</i>
3.4.	<i>Inspekcijski nadzori.....</i>	<i>13</i>
3.4.1.	Redoviti inspekcijski nadzori.....	13
3.4.2.	Revizijski inspekcijski nadzori	16
3.4.3.	Izvanredni inspekcijski nadzori	16
3.4.4.	Žalbe kontrolora.....	16
3.4.5.	Inspekcijski nadzori iz 2015. godine	16
3.5.	<i>Prigovori.....</i>	<i>17</i>
3.5.1.	Rješavanje po prigovorima	18
3.5.6.	Usporedni podaci za 2009 – 2016.....	31
3.5.7.	Izvešća o odbijenim zahtjevima nositelja podataka.....	32
3.6.	<i>Postupci po službenoj dužnosti</i>	<i>32</i>
3.6.1.	Postupci po službenoj dužnosti prema javnim tijelima	33
3.6.2.	Primjeri iz prakse:.....	34
3.6.3.	Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz privatnog sektora	38
3.6.4.	Primjeri iz prakse	38
3.6.5.	Postupci po službenoj dužnosti iz 2015. godine, okončani u izvještajnom razdoblju..	40
3.6.6.	Usporedni podaci za 2009 – 2016.....	40
3.7.	<i>Kažnjavanje – prekršajni postupci.....</i>	<i>41</i>
3.7.1.	Usporedni podaci za 2009 – 2016.....	43
3.8.	<i>Upravni sporovi.....</i>	<i>44</i>
3.8.1.	Upravni sporovi iz 2016. godine.....	45
3.8.2.	Usporedni podaci za 2009 – 2016.....	46
3.9.	<i>Mišljenja.....</i>	<i>47</i>
3.9.1.	Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte	47
3.9.2.	Mišljenja i savjeti.....	50
3.9.3.	Primjeri iz prakse	50
3.10.	<i>Središnji registar.....</i>	<i>57</i>
3.11.	<i>Informacijski sustav</i>	<i>59</i>
3.12.	<i>Javnost rada i suradnja sa medijima</i>	<i>59</i>
3.13.	<i>Međunarodna suradnja.....</i>	<i>60</i>
3.14.	<i>Suradnja sa kontrolorima</i>	<i>63</i>
3.15.	<i>Europske integracije.....</i>	<i>65</i>
3.16.	<i>Normativni dio i administracija</i>	<i>65</i>
3.17.	<i>Proračun – javne nabavke.....</i>	<i>66</i>
IV.	ZAKLJUČCI	68
SADRŽAJ		70